

Załącznik do Uchwały Rady Gminy Poronin
Nr
z dnia ...

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PORONIN NA LATA 2016 - 2023

Poronin / Kraków 2016 r.

Opracowanie: FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

Zespół:

dr inż. arch. Tadeusz Kmiec – ekspert ds. urbanistyki i planowania przestrzennego

Lidia Klimas - koordynacja merytoryczna

Małgorzata Rudnicka - ekspert ds. partycypacji

Maria Piątkowska - specjalista ds. analiz i partycypacji

Katarzyna Świerczek - specjalista ds. analiz i partycypacji

Bożena Pietras – ekspert, konsultacje merytoryczne

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
1.1. Rewitalizacja – jak ją rozumieć, czyli co warto mieć na myśli, wchodząc w proces?.....	5
1.1.1 Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne	5
1.1.2 Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy	6
1.2 Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?.....	7
1.3 Kluczowe wnioski z prac nad GPR	8
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY PORONIN.....	10
3. METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	12
3.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	12
3.1.1 Część statystyczna i analizy przestrzenne.....	12
3.1.2 Badania społeczne.....	16
3.1.3 Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	17
3.2 Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.....	18
3.2.1 Badania społeczne.....	18
3.2.2 Dane pozyskane w procesie partycypacji.....	18
4. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY PORONIN	19
4.1 Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji	19
4.2 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny	26
5. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	30
5.1 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów... 30	30
5.1.1 Problemy i potencjały dla całego obszaru rewitalizacji Gminy	31
5.1.2 Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji Gminy	35
5.2 Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji.....	68
6. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	78
7. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	78
8. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	80
8.1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów.....	80
8.2 Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych	92
9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	114
10. JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	116
10.1 Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych	116
10.2 Komplementarność problemowa	118

10.3	Komplementarność przestrzenna	119
10.4	Komplementarność międzyokresowa	121
11.	SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	123
11.1	Opis struktury zarządzania realizacją GPR.....	123
11.2	Zakres zadań i odpowiedzialności.....	123
11.3	Koszty zarządzania GPR	124
12.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	126
13.	SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	128
13.1.	Co to jest monitoring i czemu służy?.....	128
13.2.	System monitorowania GPR.....	128
13.3.	Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR.....	128
13.4.	Realizacja monitoringu GPR	129
13.5.	Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	130
13.6.	Ocena (ewaluacja) programu	134
14.	PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR	136
14.1.	Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR	136
14.2.	Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR.....	139
15.	OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ KONIECZNE ZMIANY PRAWNE	142
15.1	Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	142
15.1.1.	Strategia Rozwoju Gminy Poronin na lata 2016 – 2025	142
15.1.2.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Poronin na lata 2014 – 2024.....	142
15.1.3.	Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2012 – 2020.....	143
15.2	Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań	146
15.3	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych	153
16.	SPIS RYSUNKÓW I TABEL	154
17.	ZAŁĄCZNIKI do GPR.....	154

1. WPROWADZENIE

1.1. Rewitalizacja – jak ją rozumieć, czyli co warto mieć na myśli, wchodząc w proces?

1.1.1 Ustanowienie obszaru rewitalizacji – ramy prawne

Proces rewitalizacji, od momentu zdelimitowania obszarów Gminy (wyznaczenia obszarów zdegradowanych, a następnie rewitalizacji), aż do realizacji działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, prowadzony musi być zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.
- Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777

Definicje i regulacje zawarte w obu dokumentach, są zbieżne lub uzupełniają się komplementarnie – dla opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji należy stosować je łącznie.

Dla pełnego rozumienia procesu delimitacji (wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji), zaprezentowano kluczowe definicje i wnioski istotne dla opracowania GPR.

Rewitalizacja:

Zgodnie z art. 2 ust. 1. Ustawy o rewitalizacji, „*stanowi (ona) proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji*”.

„*Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.*”

Stan kryzysowy:

Wg wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, z dnia 2 sierpnia 2016 r. – Rozdział 3 Kwestie definicyjne, wyjaśnienie pojęć:

„*Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:*

- a. gospodarczej (...),*
- b. środowiskowej (...)*
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (...),*
- d. technicznej (...).*

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy” (definicja ta jest zbieżna z ustawą o rewitalizacji, ustawa nie reguluje jednak kwestii mierników).

Obszar zdegradowany:

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany, gdy łącznie występują na nim następujące 2 zjawiska:

- 1) koncentracja negatywnych zjawisk społecznych
oraz
- 2) co najmniej jedno ze zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, czy technicznej.

Praktyczny komentarz do ustawy o rewitalizacji podaje w tym kontekście:

*„Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego **jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne**. Bez ujawnienia występowania tych zjawisk nie można stwierdzić, czy obszar ten stanowi obszar zdegradowany w rozumieniu ustawy. Czym są negatywne zjawiska społeczne? Ustawa nie wymienia ich w sposób wyczerpujący, wskazując jedynie przykładowe sfery społeczne, których zła kondycja powinna być brana pod uwagę w toku analiz. Należą do nich: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.*

Dalej zaś autorzy do komentarza do ustawy podają:

*„Stwierdzenie występowania negatywnych zjawisk społecznych jest niezbędnym, ale nie jedynym warunkiem delimitacji obszaru zdegradowanego. Obok zjawisk społecznych muszą bowiem **jednocześnie** występować negatywne zjawiska co najmniej jednej dodatkowej sfery, to jest: (...).*

Obszar rewitalizacji:

W zakresie definicji obszaru rewitalizacji, pojawia się w ustawie o rewitalizacji (jak również w wytycznych) sformułowanie, iż jest to obszar:

- obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, **to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych** (czyli określenie szczególna koncentracja dotyczy występowania łącznie zjawisk kryzysowych w 5 sferach, nie zaś szczególnie czynników społecznych, o których mowa w definicji obszaru zdegradowanego)
- na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**.

Partycypacja

Zgodnie z ustawą partycypacja społeczna obejmuje **przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji** w sposób zapewniający **aktywny udział interesariuszy**, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach **Komitetu Rewitalizacji**.

Należy zwrócić uwagę, iż interesariusze procesu rewitalizacji (Ci którzy korzystają z działań rewitalizacyjnych/na których działania rewitalizacyjne oddziałują), stanowią punkt odniesienia, na tyle mocny, iż zostało to podkreślone w ustawie, jako szereg wymagań stawianych gminom planującym i realizującym proces rewitalizacji, w oparciu o narzędzie ustawy.

1.1.2 Czym jest rewitalizacja i jej rola w rozwoju gminy

Rewitalizacja jest zbiorem działań interwencyjnych dla rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych i skorelowanych z nimi problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej i w ramach których zaplanowane i zrealizowane powinny zostać inwestycje oraz przedsięwzięcia dedykowane dla grup mieszkańców, którzy w sposób szczególny potrzebują wsparcia.

Rewitalizacja jest istotnym wyzwaniem dla samorządów, gdyż odnosi się do obszarów zdegradowanych – czyli znajdujących się w stanie kryzysowym.

Rewitalizacja ma zatem w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, aspekty społeczne rewitalizacji są kluczowe i nadrzędne dla wszystkich pozostałych. Rewitalizację określają zatem następujące cechy:

- Jej cele zogniskowane na sferze społecznej, bo kluczowym jest poprawić jakość życia ludzi, którym z różnych względów może gorzej się powodzić i trudniej żyć. W konsekwencji wsparcie dla nich, działania na rzecz włączenia społecznego, pomogą im i całej społeczności lokalnej. Warto jednak zauważyć, iż warunki życia, w tym dostęp do pracy, skorelowane są istotnie z kwestiami ze sfer gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.
- Ma charakter kompleksowych, wzajemnie wzmacniających się działań, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego,

- Musi być realizowana przy współpracy partnerów lokalnych ze wszystkich sektorów:: publicznego, lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców i przedstawicieli organizacji pozarządowych (interesariusze procesu rewitalizacji);
- Zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów;
- Jest procesem wieloletnim, wymagającym współpracy wielu grup interesariuszy.

Zatem rewitalizacja, rozumiana jako ożywienie społeczne, poszczególnych części Gminy, musi być niezwykle szeroko planowanym i realizowanym działaniem, w kontekście bardzo precyzyjnie określonych obszarów.

1.2 Jak pracowaliśmy nad Gminnym Programem Rewitalizacji?

Podstawą zrealizowania działań rewitalizacyjnych jest identyfikacja oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w odniesieniu do którego - wspólnie ze społecznością lokalną - zaplanowane zostały kompleksowe działania mające na celu wyprowadzania go ze stanu kryzysowego i poprawę jakości życia mieszkańców. Dlatego też opracowywany został program rewitalizacji, w podziale na dwa etapy:

I ETAP – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji:

- Dokonywana była delimitacja
 - analiza problemów społecznych na terenie gminy i skorelowanych z nimi problemów w pozostałych 4 sferach zgodnych z ustawą, w układzie przestrzennym (zidentyfikowane problemy zaprezentowane zostały na mapach). Na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany
 - zawężenie obszaru zdegradowanego, było wyznaczenie obszaru rewitalizacji, w tym w oparciu o konsultacje z interesariuszami procesu,
- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji, dokonano w oparciu o analizy przestrzenne (weryfikowalne wskaźniki) i konsultacje z interesariuszami procesu. Wyznaczono zatem obszar rewitalizacji (do maksimum 20% powierzchni gminy, na których zamieszkuje nie więcej niż 30% mieszkańców gminy). Obszar rewitalizacji został podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic).

II ETAP – opracowanie programu rewitalizacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

- W oparciu o zidentyfikowane wyzwania, określone zostały przy udziale interesariuszy cele i działania, które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy.
- Określone zostały wskaźniki realizacji, jako miary sukcesu Programu rewitalizacji, system wdrażania i monitoringu programu rewitalizacji oraz mechanizmy włączania interesariuszy w proces wdrażania.

Proponowana metodologia prac opiera się na zasadzie partnerstwa i szerokiej współpracy międzysektorowej, co spełnia regulacje i wytyczne dotyczące realizacji, ale też stanowi rekomendowany przez FRDL MISTiA model pracy nad planowaniem rozwoju wspólnoty samorządowej.

W pracach nad Programem Rewitalizacji wykorzystana została metoda partycypacyjno-ekspercka. Oznacza to przygotowanie Programu przy wykorzystaniu wiedzy i umiejętności ekspertów FRDL MISTiA, ale równocześnie - dla osiągnięcia w pełni założonych efektów - konieczny był udział partnerów reprezentujących różne środowiska gminy.

Proponowana metodyka budowy Programu Rewitalizacji opiera się w szczególności na:

- eksperckim opracowaniu dokumentów diagnostycznych – w oparciu o wiedzę i doświadczenie ekspertów FRDL MISTiA,

- oraz partnerskiej budowie planu działań rewitalizacyjnych, pod kierunkiem doświadczonych konsultantów w zakresie metod partycypacyjnych.

Metoda ta, promowana w dokumentach i wytycznych wspólnotowych i krajowych, była wielokrotnie i z dużym powodzeniem stosowana w wielu wcześniejszych realizacjach.

Połączenie doświadczenia i świeżości spojrzenia na sprawy lokalne ze strony ekspertów, z drugiej zaś strony interesariuszy procesu, stanowić ma podstawę do rzetelnego zaplanowania procesu otwarcia na nowe sposoby i aspekty realizacji lokalnej polityki.

Szczegółowe informacje i kolejne kroki przygotowania GPR są opisane w rozdziale nr 3: Metodologia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji.

1.3 Kluczowe wnioski z prac nad GPR

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Poronin miały doprowadzić do tego, aby zidentyfikowane poprzez liczne źródła (analizy dynamiczne, porównawcze, przestrzenne, badania społeczne, kilkustopniowe konsultacje społeczne) problemy zostały przełożone na działania służące bezpośrednim, bądź pośrednim rozwiązaniom. Z racji na kilkuletni okres wdrażania GPR działania te winny być zawarte w układzie strategicznym i odpowiadać logice interwencji. Zatem została sformułowana wizja, cele szczegółowe, kierunki działań i odpowiadające im przedsięwzięcia. I w efekcie- wskazanie rezultatów i produktów oraz mierników sukcesu.

W efekcie prowadzonych prac, w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe:

CEL GŁÓWNY GPR:

Zwiększenie włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa jakości ich życia, poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości oparty o posiadane zasoby i dziedzictwo, oraz tworzenie przestrzeni i oferty integrującej i włączającej mieszkańców z poszanowaniem środowiska naturalnego.

CEL.1: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji

CEL.2: OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Wsparcie osób i przedsiębiorstw dla ożywienia lokalnej gospodarki, poprzez działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy oraz waloryzację lokalnych potencjałów dla rozwoju oferty gospodarczej

CEL 3: SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA

Zadbanie o stan środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności i jakości komunikacji, m.in. poprzez edukację ekologiczną, przeciwdziałanie niskiej emisji oraz stworzenie sprawnej i bezpiecznej sieci połączeń

Niewątpliwie, sercem programu rewitalizacji, jest cel szczegółowy pierwszy, który dotyczy odpowiedzi na kluczowe problemy społeczne i wokół niego zogniskowane są wszystkie przedsięwzięcia podstawowe. To właśnie na problemach społecznych musi zasadzać się odpowiedź zdefiniowana w programie rewitalizacji, dlatego przedsięwzięcia te dotyczą rozwoju **sieci Gminnego Ośrodka Kultury i komplementarnie działającej sieci świetlic**, gdyż dostęp do oferty włączającej i integrującej mieszkańców obszaru rewitalizacji, jest kluczowym dla faktycznej aktywizacji wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dodatkowo planuje się działania mające na celu zwiększenie dostępności do **przedszkoli i poprawę jakości ich pracy** oraz **placów zabaw**, co w sposób szczególny dotyczy rodzin z obszaru rewitalizacji.

Młodzi interesariusze rewitalizacji w Gminie Poronin, wskazywali bardzo mocno na brak **sal gimnastycznych**, dlatego również ten aspekt został potraktowany jako istotny i jest treścią jednego z przedsięwzięć podstawowych.

Jednakże uwzględniając konieczności podjęcia kompleksowych działań na rzecz faktycznej zmiany na obszarze rewitalizacji, w ramach przedsięwzięć uzupełniających, zaplanowano szereg działań stanowiących odpowiedź na realizację założeń celu 2 i 3, w tym w zakresie gospodarki oraz pełniejszego wykorzystania zasobów dziedzictwa Gminy Poronin, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wszystkie te działania, mają wpłynąć na poniższą wizję zdefiniowaną w ramach prac nad GPR

Gmina Poronin, a w szczególności rewitalizowane obszary, jest miejscem życia aktywnych osób, które czerpią z zasobów posiadanego dziedzictwa i pielęgnują wspólnie wartości będące częścią tożsamości Podhala. Dzięki swej zaradności i wykorzystaniu potencjałów oraz zdobytej wiedzy, rozwijają lokalną przedsiębiorczość oraz tworzą nowe miejsca pracy, wykorzystujące potencjał mieszkańców i wypracowanej marki. Mieszkańcy wspierają się i tworzą zintegrowaną społeczność lokalną, mając wiele możliwości wspólnego spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, a także funkcjonujące w Gminie miejsca i ofertę, otwartą i ukierunkowaną na ich uczestnictwo oraz inicjatywę, sprzyjające włączeniu społecznemu i aktywizacji.

Cały proces przygotowania GPR odbywał się przy ogromnym zaangażowaniu władz i pracowników Gminy Poronin oraz mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Udział tych grup przy tworzeniu GPR powinien przełożyć się na udział przy jego wdrażaniu, bowiem uczestnicy procesu czują się odpowiedzialni za jego dalsze losy. Tym bardziej, że działania te mają służyć im samym, ich rodzinom.

Wyrażną, budującą przesłanką odpowiedzialności w tej kluczowej kwestii, jest liczna reprezentacja różnych grup społecznych z obszaru Gminy w Komitecie Rewitalizacyjnym, w którego skład weszło 35 osób, z wszystkich sektorów (samorząd, organizacje społeczne/mieszkańcy i przedsiębiorcy).

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY PORONIN

Gmina Poronin to gmina wiejska, leżąca w południowej części województwa małopolskiego, w powiecie tatrzańskim. Zajmuje powierzchnię 84 km² i składa się z ośmiu sołectw: Poronin, Bustryk, Małe Ciche, Murzasichle, Nowe Bystre, Stasiówka, Suche i Ząb.

Rysunek 1. Gmina Poronin oraz jej położenie w powiecie tatrzańskim

Źródło: http://www.zasoby-ludzkie.wup-krakow.pl/powiat-18-powiat_tatrzański.html

Źródło: Google Maps

Na koniec 2014 roku, w gminie zameldowane były 11 422 osoby. Gminę cechuje bliskość ośrodków miejskich (Nowy Targ, Zakopane). Przez gminę przebiega linia kolejowa, a także droga E-7, łącząca Zakopane z Krakowem, oraz międzynarodowa droga nr 961 do polsko-słowackiego przejścia granicznego na Łysej Polanie. Gmina Poronin od zachodu graniczy z gminą miejską Zakopane, od wschodu i południa z gminą Bukowina Tatrzańską, od północy z gminą Białą Dunajec, zaś od północno-zachodu z gminą Czarny Dunajec.

Gmina Poronin położona jest u stóp Tatr. Przez jej teren biegną liczne szlaki turystyczne:

- Szlak czerwony: Gubałówka - Furmanowa - Suche - Poronin - Galicowa Grapa ;
- Szlak niebieski: Zazadnia - Wiktorówki - Sanktuarium MB Królowej Tatr, Kaplica MB Jaworzyńskiej - Rusinowa Polana - Palenica Białczańska;
- Szlak żółty: Przełęcz Krzyżne - Czerwony Staw Pańszczycki - Murowaniec;
- Szlak zielony: Wierch Poroniec - Goły Wierch - Rusinowa Polana - Gęsia Szyja.

Ponadto, przez teren gminy biegną szlaki rowerowe oraz Szlak Oscypkowy, promujący historię tatrzańskiego pasterstwa i ten regionalny przysmak. **Naturalne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz gościnność mieszkańców Podhala czynią teren gminy atrakcyjnym i coraz popularniejszym miejscem turystycznej destynacji.** Na terenie gminy działa 20 wyciągów narciarskich.

Na terenie gminy działa Gminne Centrum Informacji i Promocji, które świadczy usługi nie tylko na rzecz lokalnej społeczności, ale także dla turystów.

Ofertę kulturalną na terenie gminy zapewnia Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Poroninie i filiami w Nowym Bystrym, Murzasichlu i Zębie.

Bogate niematerialne dziedzictwo kulturowe rejonu Podhala pielęgnowane jest poprzez wciąż żywy folklor – tradycje, obyczaje, stroje, gwarę i kuchnię regionalną, a także dzięki działającym na terenie gminy zespołom regionalnym, pasterzom oraz artystom i twórcom ludowym.

Na terenie gminy funkcjonuje siedem oddziałów **Związku Podhalań** – stowarzyszenia skupiającego górali, którzy pielęgnują swoją odrębność kulturową i obyczajową oraz sympatyków związanych z subregionami zamieszkałymi przez tę grupę etniczną.

3. METODOLOGIA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

3.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

3.1.1 Część statystyczna i analizy przestrzenne

W celu wyznaczenia na terenie gminy Poronin obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji opracowana została metodologia sporządzenia diagnozy gminy. Obejmowała ona:

- analizę danych pochodzących ze statystyki publicznej,
- a także **sporządzenie analiz przestrzennych, obrazujących rozkład przestrzenny problemów** (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych) oraz **koncentracji zjawisk kryzysowych na terenie gminy Poronin**.

Analiza statystyczna – dynamiczna i porównawcza

Dla precyzyjnego zobrazowania sytuacji gminy, zdecydowana większość danych zebranych w ramach analizy statystycznej w obszarach problemowych została poddana badaniu w dwóch płaszczyznach.

- Z jednej strony w **układzie dynamicznym** (na przestrzeni lat) – jako analiza podstawowych trendów rozwojowych.
- Z drugiej strony w **układzie porównawczym** – dane statystyczne gminy Poronin zestawiono z wartościami średnimi dla: województwa małopolskiego i powiatu tatrzańskiego, a także z danymi 6 gmin, tworzących tzw. grupę porównawczą:
 - z powiatu nowotarskiego – gminy: Czarny Dunajec, Łapsze Niżne, Szaflary oraz
 - z powiatu tatrzańskiego – gminy: Białý Dunajec, Bukowina Tatrzańska oraz Kościelisko.

Gminy dobrano tak, by ich główne charakterystyki były porównywalne z analogicznymi dla gminy Poronin. Prawdopodobne jest, że procesy rozwojowe w wybranych do porównania gminach przebiegają w zbliżonym kierunku, a mieszkańcy i władze samorządowe stają przed podobnymi wyzwaniami. W diagnozie posłużono się możliwie najbardziej aktualnymi danymi statystyki publicznej. Prezentowane dane dotyczą okresu lat 2009-2014 lub 2010-2015, w zależności od dostępności danych w momencie rozpoczęcia badania.

Należy podkreślić, iż analizy te pozwalają, na określenie trendów istotnych zjawisk dla Gminy, których nie można zdefiniować na podstawie dokonanych analiz przestrzennych, opracowanych w oparciu o dane na dany rok.

Analizy przestrzenne

Analizy bazujące na danych statystyki publicznej uzupełnione zostały poprzez sporządzenie **analiz przestrzennych**, obrazujących rozkład problemów (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych) **wewnątrz gminy oraz szczególną koncentrację zjawisk kryzysowych**.

Należy zaznaczyć, że analizy przestrzenne zjawisk kryzysowych opracowane zostały jedynie dla tych problemów i negatywnych aspektów funkcjonowania Gminy Poronin, dla których istniała możliwość zebrania danych na odpowiednim poziomie agregacji. Tym samym, nie wszystkie zjawiska (społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne) analizowane w diagnozie społeczno-gospodarczej dało się przedstawić bezpośrednio w układzie przestrzennym gminy. Analizy przestrzenne stanowią zatem pogłębienie obserwowalnych zjawisk kryzysowych w granicach gminy.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, wyznaczenie obszaru rewitalizacji powinno być przeprowadzone w dwóch krokach.

- **W pierwszym**, określone powinny zostać **obszary zdegradowane**, które stanowią „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu

publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku **występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:**

- 1) **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- 2) **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska¹.

Zatem obszarem zdegradowanym, w myśl Ustawy o rewitalizacji, będzie obszar na którym występują:

- **przynajmniej dwa czynniki społeczne** (odzwierciedlone za pomocą mierzalnych wskaźników), których wartości przekraczają medianę dla całej gminy, oraz:
- **przynajmniej jeden czynnik** (wskaźnik): gospodarczy lub środowiskowy lub przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny, którego wartość przekracza medianę dla całej gminy.

Należy podkreślić, że Ustawa o rewitalizacji nie definiuje jednoznacznie pojęć „koncentracji” i „szczególnej koncentracji” negatywnych zjawisk. W związku z powyższym, w przypadku pojęcia „koncentracji” (odnoszącego się do analizy wskaźników społecznych na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych), przyjęto, że koncentracja oznacza występowanie przynajmniej dwóch wskaźników o wartościach przekraczających wartość progową – medianę.

- **W kolejnym kroku wyznacza się obszar rewitalizacji – „obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk [...], na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”².**

Należy podkreślić, że Ustawa o rewitalizacji nie definiuje jednoznacznie „szczególnej koncentracji”. Jednakże Ustawodawca w art. 10 pkt. 2 Ustawy zawarł zapis, iż: „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”³.

Zatem szczególna koncentracja, w myśl przesłanek wynikających z powyższego punktu, oznaczać może obszary gminy, które zamieszkuje do 30% mieszkańców gminy i zajmujące do 20% powierzchni gminy, na których występuje największa liczba negatywnych zjawisk (wskaźników odzwierciedlających problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne). Mając równocześnie na uwadze definicję obszaru rewitalizacji, przewiduje się wykluczenie danego obszaru z procesu rewitalizacji (ze względu na brak szczególnego znaczenia dla rozwoju lokalnego lub brak przewidywanych działań rewitalizacyjnych) i zastąpienie go innym obszarem o ile:

- spełnia on kryteria obszaru zdegradowanego;
- ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777

² Ibidem.

³ Ibidem.

- przewidziane na nim są działania rewitalizacyjne;
- jego włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji przeprowadzono zgodnie z poniższym procesem:

ANALIZA CZYNNIKÓW	WSKAŹNIKI CZĄSTKOWE	DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	WSKAŹNIK SYNTETYCZNY	WYBÓR OBSZARÓW REWITALIZACJI
Wyznaczenie wartości poszczególnych czynników na poziomie budynków lub spójnych przestrzennie obszarów	Standaryzacja wartości czynników do przedziału od zera do jeden oraz odniesienie ich wartości w obszarach do mediany	Weryfikacja występowania na każdym obszarze przynajmniej dwóch wskaźników społecznych o wartościach powyżej mediany i przynajmniej jednego innego czynnika	Wyznaczenie wartości wskaźnika syntetycznego na podstawie wskaźników cząstkowych	Wyznaczenie obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk Wybór obszarów o szczególnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, na których gmina planuje działania rewitalizacyjne

Ocenę skali koncentracji problemów oparto w szczególności na dwóch wskaźnikach:

- **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, którego celem jest weryfikacja, czy dany obszar spełnia kryteria obszaru zdegradowanego, określone w Ustawie o Rewitalizacji;
- **syntetycznego (sumarycznego) wskaźnika szczególnej koncentracji**, którego celem jest określenie rankingu obszarów pod kątem występowania największej liczby negatywnych zjawisk kryzysowych i ich klasyfikacji jako obszary potencjalnie kwalifikowane do obszarów rewitalizacji.

Wyznaczenie powyższych wskaźników wymaga analizy rozmieszczenia przestrzennego zjawisk problemowych (tzw. wskaźników cząstkowych). W poniższej tabeli przedstawiono zakres analizowanych wskaźników cząstkowych (przypisanych do wszystkich grup wymienionych w ww. ustawie: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej).

Tabela 1. Analizowane wskaźniki cząstkowe

GRUPA	WSKAŹNIK CZĄSTKOWY	ŹRÓDŁO DANYCH
Czynniki społeczne	Liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Poronin
	Liczba osób zagrożonych problemami społecznymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Poronin
	Kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Poronin
	Wyniki egzaminu po podstawówce	Urząd Gminy Poronin
	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Poronin
	Gęstość stowarzyszeń	Urząd Gminy Poronin

Czynniki gospodarcze	Liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Poronin
Czynniki przestrzenno-funkcjonalne/ jakość życia	Średnia odległość do przystanku	Urząd Gminy Poronin
	Średnia odległość do świetlic i bibliotek	Urząd Gminy Poronin
	Średnia odległość do obiektów sportowych	Urząd Gminy Poronin
	Średnia odległość do placów zabaw	Urząd Gminy Poronin
	Średnia odległość do szkoły	Urząd Gminy Poronin
	Średnia odległość do przedszkola	Urząd Gminy Poronin
Czynniki środowiskowe	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M1	Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego
	Poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M2	Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego
Czynniki techniczne	Procent mieszkańców posiadających przyłącza wody	Urząd Gminy Poronin
	Procent mieszkańców posiadających przyłącza kanalizacji	Urząd Gminy Poronin

Źródło: opracowanie własne

Dostępność danych umożliwiających przeprowadzenie analizy przestrzennej w oparciu o wielkości obiektywne, mierzalne i weryfikowalne ograniczyła liczbę analizowanych czynników do 17.

Z uwagi na brak danych nie analizowano następujących czynników:

- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym;
- słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym;
- niewykorzystania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Szereg potencjalnych dla wykonania analizy czynników wymienianych w ustawie o rewitalizacji lub rozporządzeniu Ministra Rozwoju ma charakter jakościowy i niekwantyfikowalny w sposób umożliwiający porównanie z czynnikami delimitacji wymienionymi w innych pozycjach i w powyższej tabeli. Za takie uznano „niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru”, których ocena odzwierciedla pogląd ekspercki i trudno uznać ją za czynnik obiektywny, możliwy do powtórzenia przy tych samych parametrach w przyszłości (np. dla potrzeb ewaluacji). Również sparametryzowanie „niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych” wydaje się działaniem subiektywnym wobec braku prawnych podstaw określania zakresu przestrzennego i przedmiotowego „terenów publicznych”, zwłaszcza w obszarach wiejskich. Także literatura dotycząca tej kwestii przedstawia silnie zróżnicowane poglądy. Z tego względu odstąpiono od nich w analizie ilościowej i zdecydowano o uwzględnieniu powyższych „trudno kwantyfikowalnych” czynników w pogłębionej analizie obszarów rewitalizacji. Odniesienie do znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju gminy przedstawiono w części przedstawiającej wyznaczone podobszary rewitalizacji, natomiast z uwagi na dominującą rolę analizy wskaźnikowej pominięto na etapie wyznaczania obszarów koncentracji kwestie wykraczające poza fakt koncentracji zjawisk negatywnych na poziomie powyżej mediany dla całej jednostki zgodnie z zaleceniami metodologicznymi UMWM.

Jednostka referencyjna dla analiz przestrzennych

Analiza rozmieszczenia negatywnych zjawisk i ocena skali ich koncentracji została wykonana dla całej gminy w podziale na siatkę 100mx100m. W tym:

- Dla każdego wskaźnika częściowego wyznaczono medianę wartości (z wyłączeniem obszarów niezamieszkałych). Następnie dla każdego podobszaru wyznaczono wskaźnik koncentracji negatywnych zjawisk, tj. zweryfikowano czy dany obszar spełnia kryteria obszaru zdegradowanego, określone w Ustawie o rewitalizacji.
- W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk obliczono **syntetyczny wskaźnik szczególnej koncentracji, odzwierciedlający liczbę negatywnych czynników (wskaźników częściowych), których wartość na danym obszarze przekracza medianę dla gminy**. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, wskaźnik ten został wyznaczony tylko dla obszarów zdegradowanych.
- Następnie wszystkie obszary o wymiarach 100mx100m uszeregowano od największej do najmniejszej liczby wskaźników przekraczających medianę dla gminy i **wybrano te obszary, które charakteryzują się największą liczbą tych wskaźników i nie przekraczają 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy**. Wyselekcjonowane obszary stanowią wstępną grupę obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.
- W kolejnym kroku wstępna lista obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk została zweryfikowana pod kątem tego czy:
 - obszar ma szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
 - przewiduje się na nim (wobec niego) realizację działań rewitalizacyjnych.

Obszary, które nie spełniały powyższych założeń zostały wykluczane z grupy obszarów rewitalizacji i zastępowane kolejnymi o najwyższej liczbie wskaźników negatywnych, o ile spełniały one powyższe założenia i nie powodowały przekroczenia ograniczenia 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy w obszarach rewitalizacji.

Ze względu na występowanie w granicach Gminy Poronin znacznych terenów niezamieszkałych będących w zarządzie Tatrzańskiego Parku Narodowego (TPN), na których nie występują zjawiska społeczne w rozumieniu ustawowym, w analizach przedstawia się teren Gminy do Drogi Balcera, stanowiącej przybliżoną granicę zwartych terenów TPN.

3.1.2 Badania społeczne

W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **Gminy Poronin badanie ankietowe w podziale na sołectwa**. W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło **258 mieszkańców gminy**, w tym z sołectwa:

- Bustryk – 18 osób ,
- Małe Ciche – 12 osób ,
- Murzasichle – 63 osób ,
- Nowe Bystre – 17 osób ,
- Poronin – 41 osób ,
- Stasikówka – 16 osób ,
- Suche – 40 osób ,
- Ząb – 51 osób.

Większość respondentów stanowiły osoby mieszkające w Gminie Poronin od urodzenia (69,2%)

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie badań społecznych ujęto poniżej.

- Poziom poczucia wspólnoty lokalnej mieszkańcy określili jako średni. Około 1/3 respondentów wskazała, że mieszkańcy wsi w stopniu średnim angażują się społecznie i czują się częścią sołectkiej wspólnoty.

- Respondenci podkreślili problem bezrobocia osób młodych. Jako potrzebujących wsparcia w odnalezieniu się na rynku pracy, 57% ankietowanych wskazało **młodych ludzi z wyższym wykształceniem**, zaś prawie 42% - **młodych ludzi z wykształceniem zasadniczym zawodowym**.
- Zdaniem mieszkańców, grupy dla których brakuje zarówno miejsc w sołectwach, w których mogą spotkać się w czasie wolnym jak i zorganizowanej oferty spędzania czasu wolnego, to: **osoby niepełnosprawne, osoby samotne, rodziny z dziećmi, seniorzy, grupy nieformalne (np. hobbyści, chór) oraz młodzi ludzie po zakończeniu edukacji**.
- Mieszkańcom większości sołectw **brakuje infrastruktury czasu wolnego** w postaci domów kultury, świetlic, boisk i placów zabaw.
- Odpowiadając na konsekwencje dla społeczności lokalnej zjawiska emigracji zarobkowej osób młodych i wykształconych z terenu gminy, ankietowani wskazywali w szczególności na **rozpad więzi społecznych i rodzinnych oraz odpływ kapitału intelektualnego i społecznego**.
- Mieszkańcy wykorzystują transport zbiorowy przede wszystkim do dojazdów do Zakopanego, Krakowa i Nowego Targu. Większość z nich deklaruje, że chciałoby w większym stopniu wykorzystywać transport publiczny. Niemniej jednak **zdecydowana część mieszkańców decyduje się na korzystanie z własnego środka transportu**, głównie ze względu na: małą częstotliwość kursów, brak kursów w odpowiadających im godzinach czy wysokie ceny biletów. 89% respondentów uważa, że środkiem transportu zbyt mało wykorzystywanym przez mieszkańców wsi jest rower.
- Mieszkańcy niemal jednogłośnie opowiedzieli się za **zwiększeniem wykorzystania i promocją odnawialnych źródeł energii**.

3.1.3 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR).

Warsztaty diagnostyczne (wydobywcze) - spotkania z interesariuszami OZ i OR

13.04.2016 - 2 warsztaty: Poronin, Ząb

19.05.2016 - 2 warsztaty: Poronin, Ząb

Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej wyznaczenie OZ i OR oraz regulaminu i wyboru członków Komitetu Rewitalizacji - spotkania konsultacyjne z interesariuszami OZ i OR

2 czerwca 2016 roku - Poronin

8 czerwca 2016 roku - Poronin

11 sierpnia 2016 roku – Poronin- spotkanie połączone z analizą problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji w opinii interesariuszy (na potrzeby pogłębionej diagnozy podobszarów rewitalizacji)

17 sierpnia 2016 roku – Poronin - spotkanie połączone z analizą problemów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji w opinii interesariuszy (na potrzeby pogłębionej diagnozy podobszarów rewitalizacji)

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie.

3.2 Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji

3.2.1 Badania społeczne

W ramach prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono wśród mieszkańców Gminy Poronin **badanie ankietowe w podziale na podobszary rewitalizacji**. W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięli mieszkańcy wszystkich czternastu podobszarów rewitalizacji. **W sumie, formularze ankietowe wypełniło 118 osób.**

3.2.2 Dane pozyskane w procesie partycypacji

W ramach prac prowadzonych w II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne dotyczące prac nad przygotowaniem projektów/przedsięwzięć w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy. Spotkania, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się 4 października 2016 roku.

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
- identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie,
- identyfikacji i określeniu przedsięwzięć mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).

W ramach działań partycypacyjnych, w dniu 19 października odbyły się spotkania we wszystkich czterech gimnazjach na terenie gminy Poronin. W zorganizowanych warsztatach uczestniczyli uczniowie ostatnich klas gimnazjalnych. Wypełniali ankietę, przygotowaną specjalnie dla nich, w której pytani byli o najważniejsze, widziane przez nich, problemy oraz propozycje rozwiązań (pomysły na projekty w swoich miejscowościach).

Bardzo istotnym wydarzeniem w tym zakresie było pierwsze posiedzenie Komitetu Rewitalizacji Gminy Poronin, które miało miejsce w dniu 3 listopada 2016 roku.

Po zaprezentowaniu kluczowych założeń GPR, w dyskusji przedstawiciele Komitetu wskazali na nowe aspekty problemowe i zaproponowali dodatkowe rozwiązania, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy.

4. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY PORONIN

4.1 Jak doszliśmy do ustalenia obszaru rewitalizacji – kluczowe przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji

4.1.1. Czynniki społeczne

- Gminę Poronin charakteryzuje wysoki dodatni przyrost naturalny. Jego wskaźnik w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2014 roku był równy 5,6‰ i pozytywnie wyróżniał się na tle pozostałych gmin powiatu tatrzańskiego. Jednocześnie od 2010 roku, w gminie notuje się **spadające saldo migracji** – w 2013 roku osiągnęło wartość ujemną na poziomie - 22 os. W 2014 roku odnotowano taką samą liczbę zameldowań i wymeldowań, tym samym wartość salda migracji była równa 0.
- W 2014 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) stanowiły 22,7% ogółu ludności, podczas gdy w 2009 roku było to 24,0%. Rośnie natomiast udział w strukturze ludnościowej gminy osób w wieku poprodukcyjnym (59+/64+) – w 2014 roku grupa ta stanowiła 15,1% populacji gminy, podczas gdy w roku bazowym (2009) było to 13,5%. Praktycznie na niezmiennym poziomie pozostaje udział w populacji gminy osób w wieku produkcyjnym. Spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w gminie, na przestrzenie ostatnich 6 lat, wynosi 5,4%, w Małopolsce 5%. Przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym, dla tego przedziału, wyniósł w gminie Poronin 11,9%, podczas gdy średnia dla województwa małopolskiego to 11,7%. Prognozuje się, że do roku 2030 liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w województwie małopolskim wzrośnie o kolejne 20%. Choć Główny Urząd Statystyczny nie prowadzi prognoz na poziomie gmin, można zakładać, że opisane tendencje, świadczące o **postępującym procesie starzenia się społeczeństwa**, będą zachodziły również lokalnie.
- Zgodnie z danymi Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych, w 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Poronin korzystało łącznie 528 osób - o 5% więcej niż w 2009 roku (487 osób). Według danych MRPiPS, najczęstszym powodem udzielenia pomocy społecznej w gminie Poronin w 2014 roku było **ubóstwo**. Rośnie natomiast skala pomocy społecznej udzielanej z powodu **bezrobocia** (wzrost o 50,0% w stosunku do roku bazowego – 2009) oraz **bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego** (wzrost o 17% w stosunku do roku bazowego – 2009). Przestrzenny wskaźnik zagrożenia problemami społecznymi wyrażony został liczbą osób w rodzinach, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej ze względu na problemy: ubóstwa, niepełnosprawności, wielodzietności, alkoholizmu czy aktów przemocy w rodzinie i wydano tzw. Niebieską Kartę. Analiza wskazuje silną koncentrację czynników mogących generować istotne problemy społeczne na terenie sołectwa Ząb, w południowej i środkowej części sołectwa Poronin oraz w sołectwie Murzasichle. Na przestrzenny wskaźnik zagrożenia problemami społecznymi nakłada się również wskaźnik kwoty świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
- Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem, **rośnie liczba osób z gminy Poronin zarejestrowanych jako bezrobotne**. Na koniec 2014 roku odnotowano 675 osób pozostających bez pracy, zaś w roku bazowym (2009) - 388 zarejestrowanych bezrobotnych, co oznacza wzrost o 74%. W 2014 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Poronin wynosił 9,5%, zaś w 2009 - 5,7%. Oznacza to wzrost o prawie 4 pp.
 Analiza przestrzenna wskaźnika osób bezrobotnych na 1 tys. mieszkańców pozwala stwierdzić dość równomierny rozkład liczby bezrobotnych na terenie całej gminy. Nieco większa koncentracja obserwowalna jest na południowej granicy sołectw Ząb i Suche, w centrum sołectwa Ząb, w południowej części Poronina oraz w Murzasichlu.
 Największą część ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy Poronin stanowiły w 2014 roku osoby **w wieku od 18 do 24 lat** – 31,0% ogółu pozostających bez pracy.

Wszystkie osoby młode – **w wieku do 35 roku życia** - stanowiły 56,3% ogółu bezrobotnych. Należy dodatkowo zaznaczyć, że liczba osób pozostających bez pracy w wieku 18-24 lata zwiększyła się w stosunku do roku bazowego (2009) o 87 osób (71,3%), a liczba osób pozostających bez pracy w wieku 25-34 lata wzrosła o 55 osób (47,4%).

Niezwykle istotną tendencją, obserwowaną na terenie gminy Poronin w ostatnich latach, jest wzrost liczby osób pozostających bez pracy w wieku **powyżej 55 roku życia** – w stosunku do 2009 liczba osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym powiększyła się o 33 osoby, co daje wzrost procentowy na poziomie 110,0%.

W 2014 roku największą część ogółu bezrobotnych z terenu gminy Poronin stanowiły osoby **z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,8%) oraz gimnazjalnym i niższym (35,1%)**. Należy dodać, że liczba osób pozostających bez pracy, legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, zwiększyła się w stosunku do roku bazowego (2009) o 124 osoby, czyli 119,2%.

Analiza bezrobocia w gminie Poronin ze względu na czas pozostawania bez pracy wskazuje, że największy odsetek bezrobotnych w 2014 roku stanowiły osoby **pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy** – 50,1% ogółu bezrobotnych. Analiza dynamiczna wykazała ponadto niekorzystną tendencję dotyczącą znaczącego wzrostu liczby **osób długotrwale bezrobotnych** (powyżej 12 miesięcy) – wzrost w stosunku do 2009 roku o 207,3% (228 osób).

- Obserwowany jest **spadek liczby uczniów** w szkołach na terenie gminy Poronin – w przypadku szkół podstawowych ich liczba zmalała z 777 osób w roku bazowym (2010) do 729 osób w 2014 roku (czyli o 6,2%), natomiast w przypadku szkół gimnazjalnych z 423 osób w 2010 roku do 347 os. (czyli o 18,0%).

Pogłębiona analiza wskazuje na **niekorzystny wskaźnik obłożenia szkół uczniami z gminy**. Odsetek dzieci z terenu gminy Poronin objętych edukacją w szkole podstawowej na terenie gminy spadł z 92,0% w 2010 roku do 90,6% w 2014 roku. Natomiast odsetek dzieci z terenu gminy objętych edukacją na poziomie gimnazjum spadł z 84,1% w 2010 roku do 78,2% w 2014 roku. Dane te ukazują niekorzystną tendencję związaną z wybieraniem przez uczniów i ich rodziców usług edukacyjnych świadczonych poza terenem gminy Poronin, zwłaszcza na wyższym etapie edukacji (gimnazjum).

- Średni wynik egzaminu po VI klasie szkoły podstawowej dla Gminy Poronin w 2016 roku wyniósł 63,0% (50,39 punktu). Najlepszy wynik w gminie uzyskali uczniowie ze SP w Małym Cichem (80,1%). Wyniki powyżej średniej gminnej osiągnęli również uczniowie ze SP w Poroninie (69,1%) i Stasikówce (66,5%). **Najniższy wynik uzyskali uczniowie ze SP w sołectwie Suche** (53,1%).
 - Średni wynik z egzaminu gimnazjalnego wśród uczniów z Gminy Poronin wyniósł w 2016 roku 52,9%. Najlepsze wyniki uzyskali uczniowie Gimnazjum w Poroninie (57,2%). Uczniowie gimnazjów w Murzasichlu i Żębie osiągnęli wyniki (odpowiednio): 53,9% i 53,0%. **Najlepszy wynik uzyskali uczniowie gimnazjum w Nowym Bystrem** (47,6%).
 - Wyrażony liczbą fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wskaźnik rozwoju podmiotów trzeciego sektora w gminie Poronin jest **zdecydowanie niższy od wartości średniej w województwie małopolskim** oraz średniej powiatowej. Choć w analizowanym okresie wzrosła liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń oraz organizacji społecznych, dystans pomiędzy gminą Poronin (w 2014 r. 24 podmioty na 10 tys. mieszkańców) a średnią dla Małopolski (33 podmioty) utrzymuje się na stałym poziomie.
- Analiza przestrzenna gęstości stowarzyszeń, bazująca na danych dot. miejsca ich rejestracji, wskazuje na ich koncentrację w rejonie sołectw Nowego Bystre, Poronin oraz Murzasichle. Nieco mniejszą aktywnością charakteryzują się tereny sołectwa Żąb oraz Suche. **Najniższy wskaźnik odnotowano w sołectwach Bustrzyk i Małe Ciche.**
- Porównanie frekwencji na terenie gminy Poronin w wyborach parlamentarnych i prezydenckich do średnich wskaźników w powiecie tatrzańskim i województwie małopolskim wskazuje, że **w każdym roku wyborczym frekwencja odnotowywana lokalnie była niższa od średniej dla województwa, jak i powiatu**. W zestawieniu

z frekwencją na poziomie całego kraju, lokalne zaangażowanie w wybory było większe od ogólnokrajowego tylko w przypadku wyborów prezydenckich w 2010 roku. Podobnie w przypadku wyborów samorządowych, frekwencja wyborcza w latach 2006 i 2014 (odpowiednio 43,3% oraz 46,4%) była niższa od średniej krajowej (46,0% i 47,2%) oraz wojewódzkiej (45,6% i 48,1%). Największą mobilizacją wykazali się mieszkańcy gminy w roku 2010 – frekwencja wyniosła wtedy 49,1%, przewyższając średnią dla kraju (47,3%), województwa (48,6%) oraz powiatu tatrzańskiego (47,3%).

- Istotnym wskaźnikiem warunkującym jakość życia lokalnej społeczności jest także **liczba przestępstw i wykroczeń**, bowiem przekłada się ona na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Przestrzenny rozkład przestępstw i wykroczeń na 1 tys. mieszkańców w gminie Poronin w dużej mierze obejmuje przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym, co sprawia, że najwyższe wartości tego wskaźnika koncentrują się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy. Największa koncentracja przestępstw i wykroczeń na terenie gminy odnotowana została:
 - w centrum sołectwa Poronin przy skrzyżowaniach:
 - drogi krajowej 47 (zwyczajowo zwanej „Zakopianką”) z drogą wojewódzką 961, prowadzącą do Bukowiny Tatrzańskiej i przejścia granicznego w Łysej Polanie,
 - drogi krajowej 47 z drogą lokalną do sołectwa Ząb;
 - wzdłuż dróg łączących sołectwo Poronin z sołectwem Murzasichle (Sądecka oraz Majerczykówka/Budzowa).

4.1.2. Czynniki gospodarcze

- Według stanu na koniec grudnia 2014 roku, na terenie gminy Poronin działały 1 303 podmioty gospodarcze (stanowiły one 13,2% podmiotów zarejestrowanych w powiecie tatrzańskim). W stosunku do roku bazowego (2009), liczba ta zwiększyła się o 74 podmioty (5,7%). Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiła 114 podmiotów, co było wynikiem lepszym niż średnia wojewódzka, ale gorszym niż średnia powiatowa. Prawie 99% wszystkich podmiotów w gminie Poronin to mikroprzedsiębiorstwa, które zatrudniają do 9 pracowników. Podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób odnotowano 18, co stanowiło 1,4% wszystkich zarejestrowanych w REGON.
- Gmina Poronin odznacza się na tle pozostałych gmin powiatu wysoką liczbą nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). W 2014 roku zarejestrowano 119 nowych podmiotów, co jest najwyższym wynikiem w stosunku do gmin grupy porównawczej z powiatu tatrzańskiego
- Większość podmiotów gospodarczych w Gminie Poronin w 2014 roku funkcjonowało w sekcjach (zgodnie z PKD) I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (32,2%) oraz G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24,8%), co potwierdza turystyczny profil gminy.
- Z analizy przestrzennej liczby firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynika, że największa koncentracja działalności gospodarczych (miejsce zarejestrowania) przypada w sołectwie Poronin oraz Murzasichle.

4.1.3. Czynniki przestrzenno-funkcjonalne

- Na terenie gminy Poronin funkcjonują obecnie dwa przedszkola publiczne i jedno prywatne. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił w 2013 roku 36,5% i utrzymuje się na stałym poziomie od 2009 roku. Jest to **wskaźnik najniższy w porównaniu do wszystkich gmin grupy porównawczej, jak i średniej dla powiatu tatrzańskiego i województwa**.

Analiza przestrzenna dostępności przedszkoli na terenie gminy Poronin pozwala stwierdzić, że jedynie mieszkańcy sołectw Suche oraz Poronin mają bezpośredni dostęp do tych usług.

- Analiza przestrzenna dostępności publicznych jednostek oświatowych na terenie gminy Poronin pozwala stwierdzić, że największe odległości mają do pokonania **mieszkańcy południowej części gminy** (sołectwa Murzasichle i Małe Ciche) oraz południowej części sołectw Nowe Bystre i Ząb, a także część Poronina.
- O dostępności kultury w skali lokalnej decyduje m.in. ilość instytucji kultury (definiowane na potrzeby analizy jako domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice) oraz liczba mieszkańców przypadająca na jedną taką placówkę. Na jedną publiczną instytucję kultury w gminie Poronin w 2014 roku przypadało 11 422 mieszkańców, podczas gdy średnio w powiecie były to 9 693 osoby, a w Małopolsce 7925 osób. Gmina wypada zatem **mniej korzystnie na tle powiatu oraz województwa, jak również na tle pozostałych gmin wiejskich powiatu tatrzańskiego**. Również dane dotyczące uczestników imprez w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców dają gminie Poronin relatywnie niską lokatę wśród gmin wiejskich powiatu tatrzańskiego.
- W 2014 roku w gminie Poronin odnotowano jedno z niższych wskaźników dotyczących księgozbioru bibliotek w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w jednostkach grupy porównawczej (znalazły się one również poniżej średniej powiatowej oraz wojewódzkiej). Jednocześnie na 1 placówkę biblioteczną w gminie Poronin w 2014 roku przypadały 2 552 osoby, co jest jednym z korzystniejszych wyników w jednostkach grupy porównawczej oraz wynikiem lepszym od średniej powiatowej oraz wojewódzkiej. Analiza przestrzenna wykazuje, że na terenie gminy Poronin **słabsza dostępność do świetlic i bibliotek występuje przede wszystkim na terenie sołectw Murzasichle i Małe Ciche oraz częściowo w sołectwie Poronin**.
- Analiza przestrzenna dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy Poronin obejmowała przede wszystkim infrastrukturę placów zabaw oraz obiektów sportowych. Nieduża odległość obiektów sportowych odnotowana została w sołectwach Nowe Bystre, Ząb oraz Poronin. W południowej części gminy nie zidentyfikowano takiej infrastruktury, dlatego też mieszkańcy tych terenów muszą korzystać z obiektów pozostających w znacznym oddaleniu.
- Analiza lokalizacji placów zabaw wykazuje, że obiekty tego typu rozłożone są nierównomiernie na terenie gminy. Względnie dobra dostępność cechuje jedynie północną część sołectwa Ząb, wschodnią część sołectwa Poronin oraz północną część sołectwa Murzasichle.
- Gminę Poronin cechują względnie dobre wskaźniki z zakresu obsługi komunikacyjnej – na zdecydowanej większości obszarów gminy odległość do najbliższego przystanku nie przekracza 500 m.

4.1.4. Czynniki środowiskowe

- Według danych Banku Danych Lokalnych GUS, 59,1% ogółu mieszkańców gminy Poronin korzystało w 2014 roku z oczyszczalni ścieków, co było wynikiem znacznie niższym od średniej powiatowej (68,6%) oraz średniej wojewódzkiej (62,7%). Wskaźnik ten był jednocześnie wyższy od notowanych przez większość analizowanych jednostek grupy porównawczej.
- Analiza przestrzenna poziomu zanieczyszczenia pyłami PM10 M1 i M2 na terenie gminy Poronin wykazuje, że największa koncentracja emisji szkodliwych substancji na terenie gminy obserwowalna jest w sołectwie Poronin – zwłaszcza w jego południowej części.
- Według danych Banku Danych Lokalnych GUS 33,4% mieszkańców gminy Poronin nie jest podłączonych do sieci wodociągowej (ale też wiele gospodarstw korzysta ze studni głębinowych i sieci niezainwentaryzowanych w statystyce publicznej).

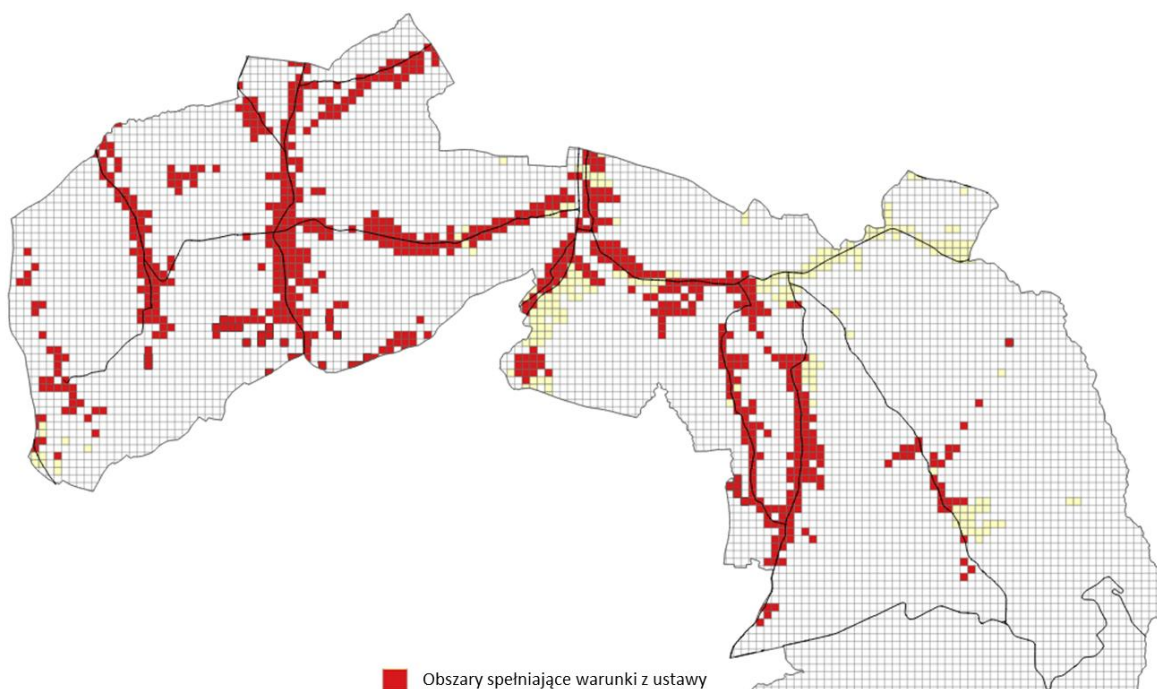
4.1.5. Czynniki techniczne

- Wskaźnik zaopatrzenia w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne nie odbiega znacznie od danych dla innych gmin wiejskich grupy porównawczej. Mieszkańcy gminy mają zapewniony dostęp do wodociągu, jednak słabą dostępność instalacji gazowej, co jednak jest typowe dla rejonu Podhala (można zaobserwować jeszcze niższe wskaźniki dostępu do tego typu instalacji w innych gminach wiejskich powiatu tatrzańskiego).
- Gminę Poronin cechuje jeden z wyższych odsetków ludności korzystającej z **instalacji wodociągowej** (66,6%) - jest on wprawdzie niższy zarówno od średniej dla całego województwa małopolskiego (80,5%) jak i powiatu tatrzańskiego (73,2%), ale jednocześnie jeden z korzystniejszych w gminach grupy porównawczej. Zdecydowanie niższy jest poziom **dostępności instalacji kanalizacyjnej** (51,1%). Poziom **zgazyfikowania** gminy wynosi 1,4%, co jednak jest dosyć charakterystyczne dla obszaru Podhala.
- Analiza przestrzenna zarówno dostępu do instalacji wodociągowej, jak i kanalizacyjnej, wskazuje na **braki w zakresie przyłączy na terenach północnej części sołectwa Murzasichle oraz częściowo w sołectwach Suche i Ząb.**

Kluczowe wnioski:

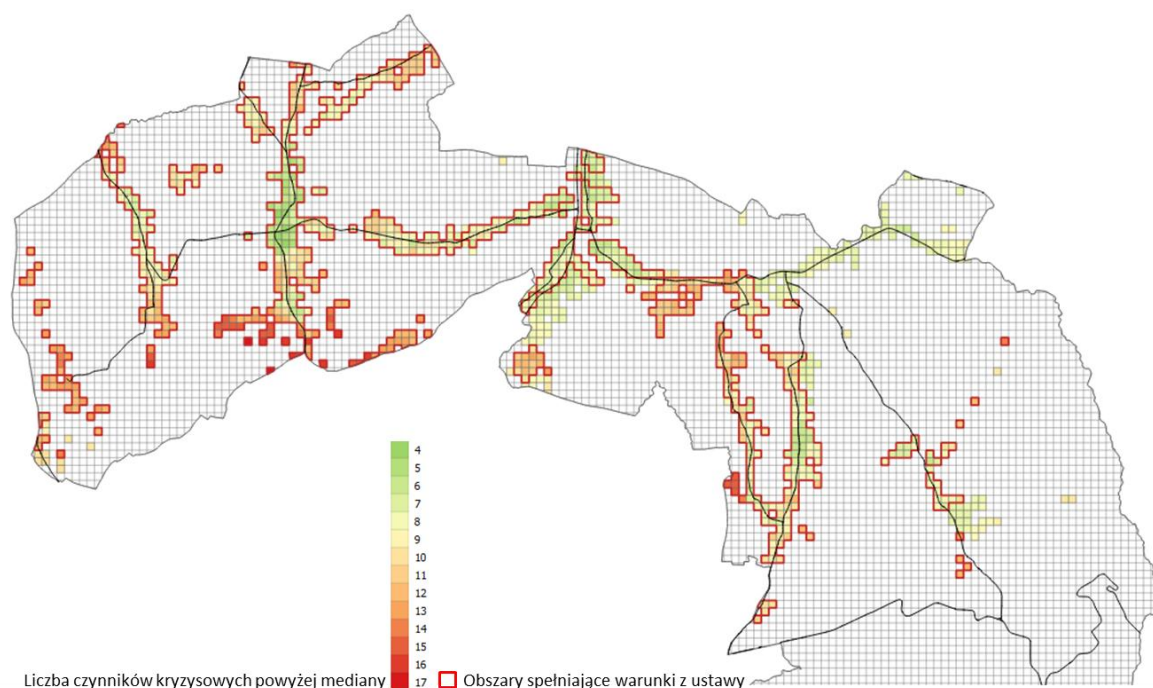
Przeprowadzone analizy przestrzenne pozwoliły na **wyznaczenie obszarów koncentracji problemów na terenie Gminy Poronin**. Jako obszary zdegradowane przyjęto część obszarów spełniających ustawowe kryterium koncentracji zjawisk społecznych (min. 2) i jednego z pozostałych grup wymienionych w zapisach ustawy.

Rysunek 2. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach Gminy Poronin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

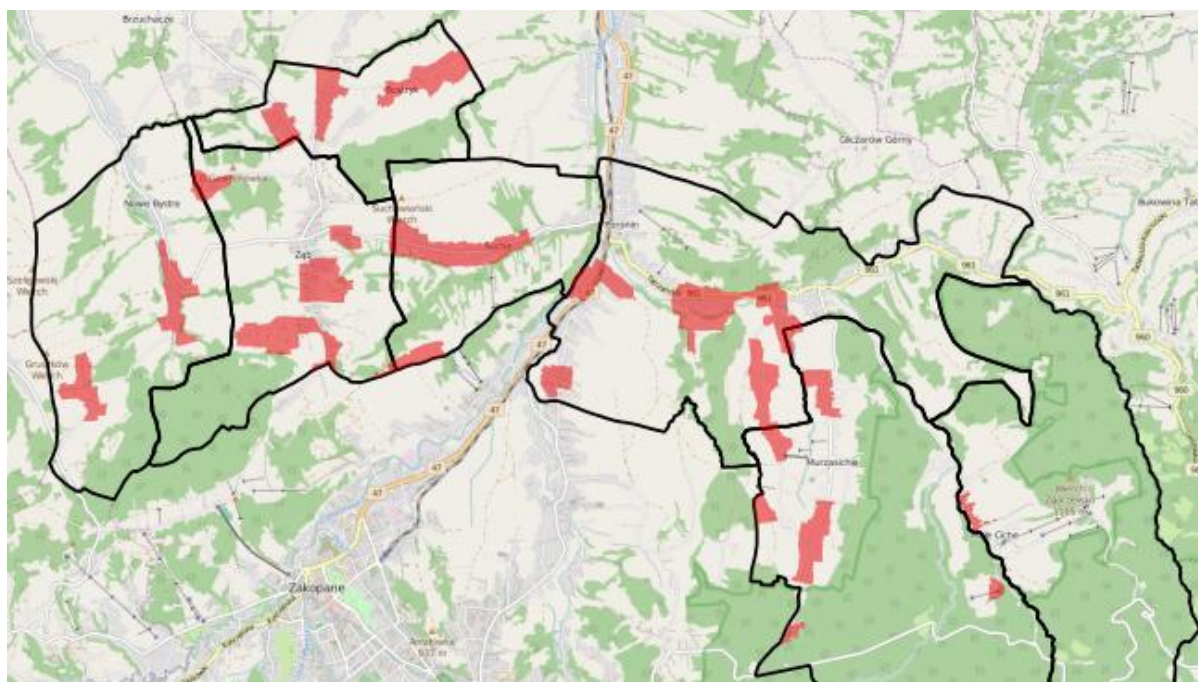
Rysunek 3. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze Gminy Poronin – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

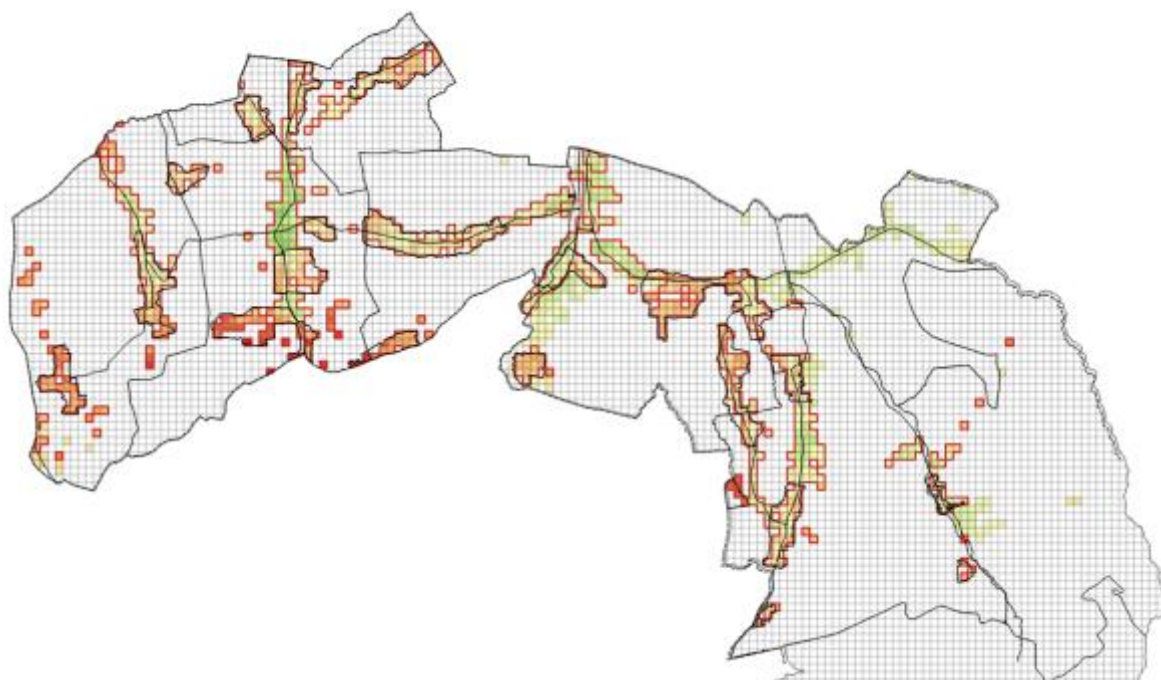
Wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej wykorzystano dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych. Przyjęto, iż obszary zdegradowane to tereny o wskaźniku – liczbie czynników kryzysowych (przekroczenie mediany) – wynoszącej 8-17. Przyjęto jako podstawę wyznaczenia granic podobszarów zdegradowanych granice modułów przestrzennych analizy. Linie granicy skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, ciekі wodne z otulinami, linie kolejowe, granice funkcjonalne itp. - przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu;
- wklęśłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji;
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru;
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji;
- występowania obszarów o relatywnie niewielkiej powierzchni terenów zabudowy, słabej koncentracji zabudowy oraz niewielkiej liczbie mieszkańców;
- występowania obszarów przemysłowych istotnych dla prowadzenia procesu rewitalizacji.

Rysunek 4. Obszary zdegradowane w gminie Poronin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

Lokalizacja podobszarów zdegradowanych obejmuje opisane poniżej (lit A-W) obszary koncentracji zjawisk kryzysowych i wynika wprost z liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę.

Rysunek 5. Granice obszarów zdegradowanych na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowo granice podobszarów zdegradowanych zaprezentowane są w załączonej do GPR diagnozie. Poniżej prezentuje się liczbę podobszarów zdegradowanych:

Podobszar Zdegradowany „A” – Sołectwo Bustryk
 Podobszar Zdegradowany „B” – Sołectwo Bustryk „Okarmusy”
 Podobszar Zdegradowany „C” – Sołectwo Bustryk „Zagrody”
 Podobszar Zdegradowany „D” – Sołectwo Bustryk/Ząb „Jarosy”
 Podobszar Zdegradowany „E” – Sołectwo Nowe Bystre
 Podobszar Zdegradowany „F” – Sołectwo Nowe Bystre „Kule”
 Podobszar Zdegradowany „H” – Sołectwo Suche / Ząb
 Podobszar Zdegradowany „G” – Sołectwo Ząb „Zagrody”
 Podobszar Zdegradowany „I” – Sołectwo Ząb
 Podobszar Zdegradowany „J” – Sołectwo Ząb (cz. południowa)
 Podobszar Zdegradowany „K” – Sołectwo Suche/Ząb „Rafaczówki”
 Podobszar Zdegradowany „L” – Sołectwo Suche
 Podobszar Zdegradowany „Ł” – Sołectwo Poronin „Za Torem”
 Podobszar Zdegradowany „M” – Sołectwo Poronin „Kościuszki”
 Podobszar Zdegradowany „N” – Sołectwo Poronin „Tatrzańska”
 Podobszar Zdegradowany „O” – Sołectwo Poronin „Majerczykówka” / Murzasichle „Budzowe”
 Podobszar Zdegradowany „P” – Sołectwo Murzasichle cz. północna
 Podobszar Zdegradowany „R” – Sołectwo Murzasichle cz. zachodnia
 Podobszar Zdegradowany „S” – Sołectwo Murzasichle cz. Centralna
 Podobszar Zdegradowany „T” – Sołectwo Murzasichle cz. Południowa
 Podobszar Zdegradowany „U” – Sołectwo Małe Ciche
 Podobszar Zdegradowany „W” – Sołectwo Murzasichle

Podstawą odcięcia granic obszarów zdegradowanych jest wskaźnik – liczba czynników kryzysowych (przekroczenie mediany) – wynoszący 8-17. Przyjęto jako podstawę wyznaczenia granic podobszarów zdegradowanych granice modułów przestrzennych analizy.

4.2 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji – zasięg przestrzenny

Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wykorzystano wyniki opracowanej analizy wskaźnikowej.

Dane, które posłużyły do wyznaczenia obszarów o **szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk**, zebrane były w ramach działań opisanych zarówno w diagnozie przestrzennej, jak i w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego.

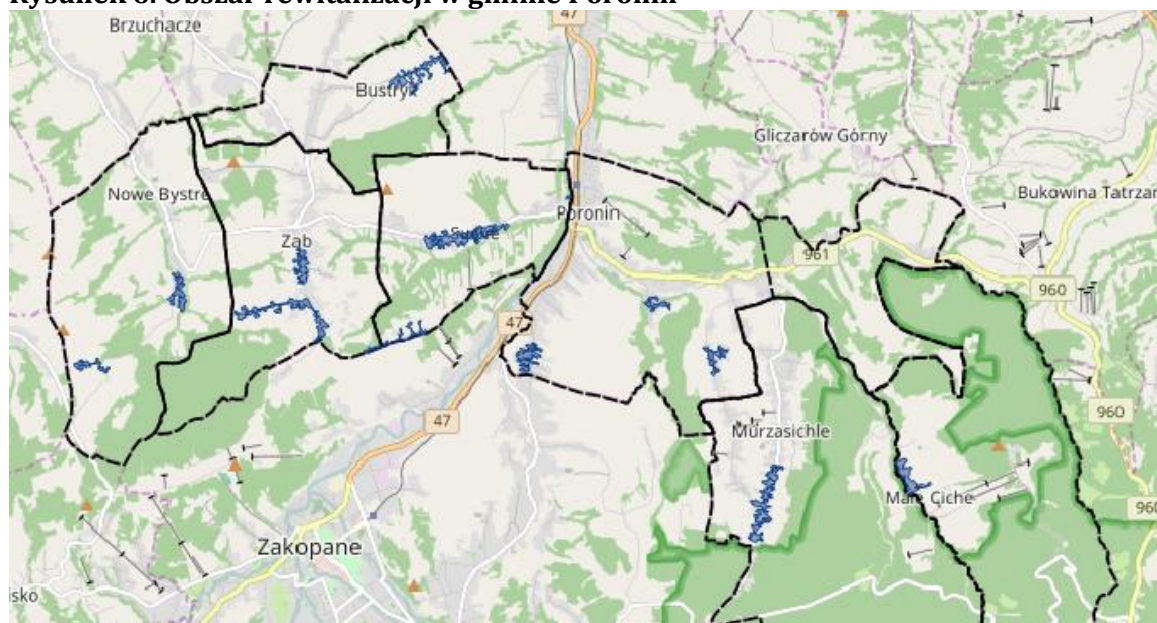
Dla wyznaczenia obszarów rewitalizacji wybrano moduły przestrzenne (1ha) o najwyższej koncentracji liczby zjawisk kryzysowych na poziomie przekraczającym medianę, wynoszącą 8-17 cechujące się koncentracją przestrzenną wokół modułów o wyższych wartościach liczby zjawisk kryzysowych wynoszących 10-17. Linie granicy podobszarów skorygowano w następujących przypadkach:

- bliskość elementu fizjografii urbanistycznej jak ulice, cieki wodne z otulinami, granice funkcjonalne itp. - przez wyrównanie granic podobszaru do ich przebiegu;
- wklęsłość obszaru wynikająca z przerw w zabudowie i widocznej kontynuacji przestrzennej funkcji;
- występowania pojedynczych modułów analizy (1ha) bez zabudowy we wnętrzu obszaru;
- możliwości identyfikacji pojedynczych zabudowań z obszarem zdegradowanym i czynnikami degradacji;
- występowania obszarów przemysłowych istotnych dla prowadzenia procesu rewitalizacji.

Finalnie, zgodnie z wolą mieszkańców, ze względu na wysokość podatku od nieruchomości niezabudowanych w obszarze rewitalizacji, z granic podobszarów rewitalizacji usunięto wszystkie działki noszące znamiona nadających się do racjonalnej zabudowy.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Poronin przedstawiony został na rysunku poniżej:

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji w gminie Poronin

Oznaczenia:

- Obszar (Podobszar) Rewitalizacji
- granice sołectw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

Zatem wyznaczony obszar rewitalizacji, jest obszarem o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej lub środowiskowej, a w kategoriach rozwojowych (perspektywa długofalowa) ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

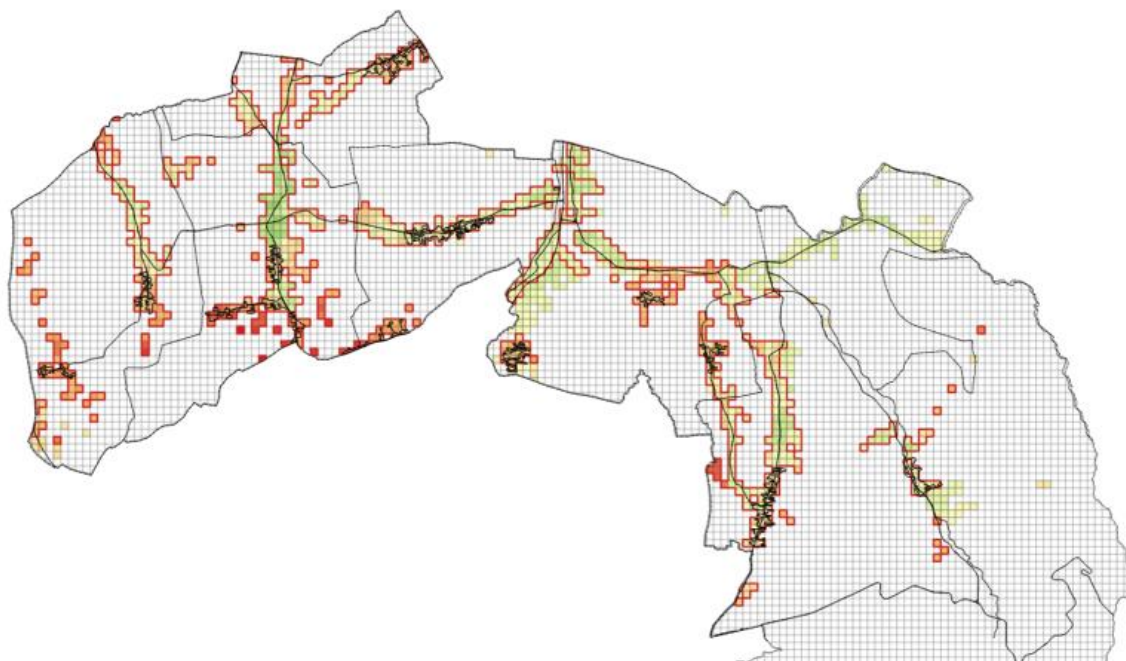
Poniżej przedstawiono zestawienie liczby mieszkańców i powierzchnię podobszarów rewitalizacji.

Tabela 2. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin

PODOBSZAR	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności
Podobszar Rewitalizacji Nr 1 Sołectwo Bustrzyk	7,32	178
Podobszar Rewitalizacji Nr 2 Sołectwo Nowe Bystre	4,92	176
Podobszar Rewitalizacji Nr 3 Sołectwo Nowe Bystre „Kule”	2,42	77
Podobszar Rewitalizacji Nr 4 Sołectwo Ząb	5,42	217
Podobszar Rewitalizacji Nr 5 Sołectwo Suche	12,74	480

Podobszar Rewitalizacji Nr 6 Sołectwo Ząb, część południowa	9,69	226
Podobszar Rewitalizacji Nr 7 Sołectwo Ząb/Suche „Rafaczówki”	2,67	65
Podobszar Rewitalizacji Nr 8 Sołectwo Suche „Mineralna”	0,25	0
Podobszar Rewitalizacji Nr 9 Sołectwo Poronin „Kościszki”	5,66	247
Podobszar Rewitalizacji Nr 10 Sołectwo Poronin „Jesionkówka”	2,09	64
Podobszar Rewitalizacji Nr 11 Sołectwo Poronin „Majerczykówka”	3,40	112
Podobszar Rewitalizacji Nr 12 Sołectwo Murzasichle	11,50	329
Podobszar Rewitalizacji Nr 13 Sołectwo Małe Ciche	6,47	129
RAZEM:	74,55	2300

Rysunek 7. Granice podobszarów rewitalizacji na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych

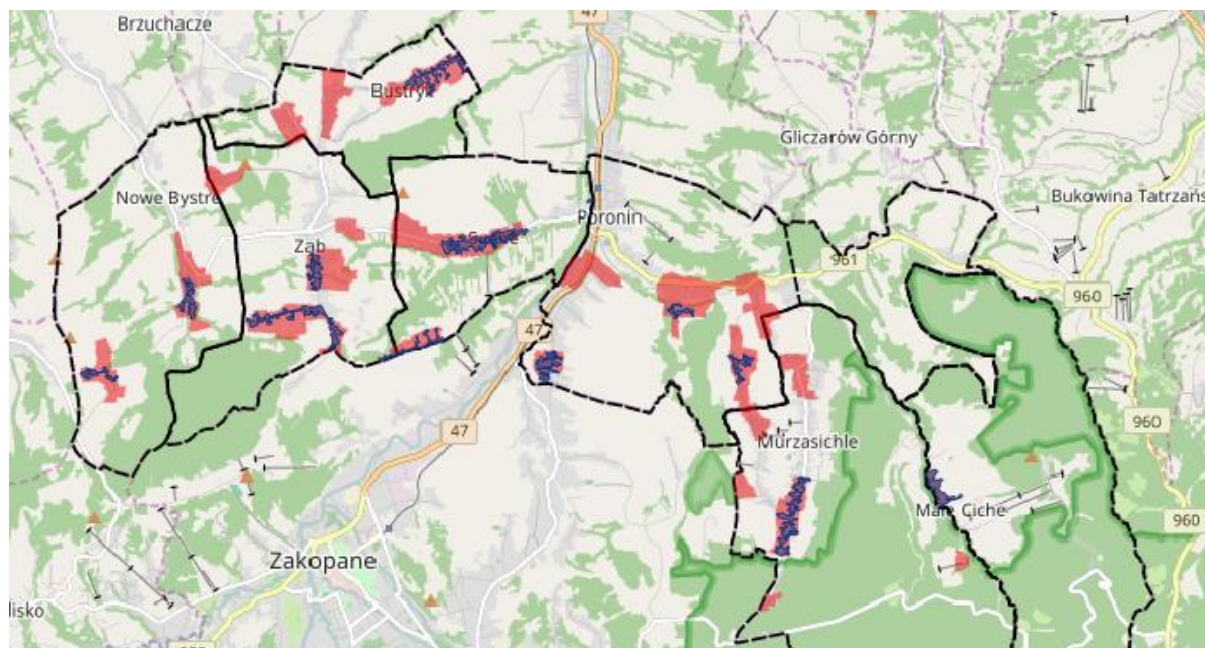
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

Wyznaczono w efekcie 13 podobszarów rewitalizacji:

- Podobszar Rewitalizacji Nr 1 Sołectwo Bustryk
- Podobszar Rewitalizacji Nr 2 Sołectwo Nowe Bystre
- Podobszar Rewitalizacji Nr 3 Sołectwo Nowe Bystre „Kule”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 4 Sołectwo Ząb
- Podobszar Rewitalizacji Nr 5 Sołectwo Suche
- Podobszar Rewitalizacji Nr 6 Sołectwo Ząb, część południowa
- Podobszar Rewitalizacji Nr 7 Sołectwo Ząb/Suche „Rafaczówki”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 8 Sołectwo Suche „Mineralna”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 9 Sołectwo Poronin „Kościszki”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 10 Sołectwo Poronin „Jesionówka”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 11 Sołectwo Poronin „Majerczykówka”
- Podobszar Rewitalizacji Nr 12 Sołectwo Murzasichle
- Podobszar Rewitalizacji Nr 13 Sołectwo Małe Ciche

Zweryfikowano zawartość podobszarów rewitalizacji w granicach podobszarów zdegradowanych.

Rysunek 8. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Poronin

Wielkość obszaru rewitalizacji zweryfikowano dla określenia zgodności z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz dokumentem Wytycznymi Ministra Rozwoju „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) z dnia 2 sierpnia 2016 r. Ministra Rozwoju.

Łącznie w obszarze rewitalizacji mieszka 2300 mieszkańców (20,05% wszystkich mieszkańców Gminy Poronin). Obszary te zajmują powierzchnię 74,55 ha (0,89 % całej powierzchni gminy).

Tabela 3. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji

	Powierzchnia	Udział w powierzchni Gminy	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy
gmina Poronin	8362 ha	100%	11 422	100%
obszar rewitalizacji	74,55	0,89%	2,300	20,05%

Źródło: opracowanie własne

Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Poronin przyjęte zostały Uchwałami Rady Gminy Poronin: Uchwała Nr XII/128/2016 z dnia 7 września 2016 r. oraz Uchwała Nr XXV/142/2016 Rady Gminy Poronin z dnia 14 listopada 2016 r.

Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia stanowi załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Poronin na lata 2016-2023.

5. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

5.1 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych analiz w układzie problemów i potencjałów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, należy wykonać pogłębioną analizę problemów (zjawisk kryzysowych) i potencjałów poszczególnych obszarów rewitalizacji. W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski z przeprowadzonych analiz, wraz z określeniem źródeł uzyskanych informacji.

Przeprowadzone **analizy opierające się o proces partycypacji społecznej** (warsztaty z mieszkańcami i badania społeczne) oraz eksperckie analizy umożliwiły zebranie materiału dotyczącego podobszarów rewitalizacji i sporządzenie analizy problemów stanowiących wyzwania i potencjałów, które mogą stanowić istotny zasób dla rozwiązywania/minimalizowania zaistniałych problemów społecznych.

Bardzo istotnym w tym kontekście są również **dane z analiz przestrzennych**, które wskazują na problemy społeczne i skorelowane z nimi problemy w pozostałych 4 analizowanych sferach zgodnych z ustawą.

Statystyka publiczna prezentująca całą Gminę i jej obraz w odniesieniu do średnich dla Powiatu i Województwa Małopolskiego, stanowi w prowadzonych analizach źródło dodatkowych informacji o obszarze rewitalizacji, gdyż dane z analiz przestrzennych pokazujące koncentrację/natężenie poszczególnych zjawisk, nie prezentują ich skali, tzn. czy dane zjawisko stale rośnie, czy spada (np. bezrobocie, liczba osób w grupie korzystających z pomocy społecznej). **Trendy obserwowane w obrębie danych zjawisk, w odniesieniu do ostatnich kilku lat oraz średnie dla Powiatu oraz regionu, stanowią zatem podstawę dla dokonania rzetelnej analizy problemów poszczególnych podobszarów rewitalizacji jak i całego obszaru rewitalizacji, a co szczególnie istotne jest w sferze społecznej.**

5.1.1 Problemy i potencjały dla całego obszaru rewitalizacji Gminy

Poniżej zaprezentowano problemy i potencjały dotyczące całego obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów rewitalizacji). Są to dane wynikające z dokonanych badań społecznych w trakcie prac nad GPR oraz z analiz eksperckich danych statystyki publicznej.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA	
	BS	AS
SFERA SPOŁECZNA		
Postępujący proces starzenia się społeczeństwa		X
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla seniorów	X	
Niskie saldo migracji		X
Utrzymujący się odsetek beneficjentów pomocy społecznej		X
Ubóstwo jako główny powód udzielania pomocy społecznej		X
Rosnąca skala udzielania pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i stosowania przemocy		X
Średni poziom zaangażowania społecznego	X	
Brak poczucia wspólnoty wewnątrz sołectwa	X	
Przeciętny poziom kapitału społecznego (mierzony aktywnością mieszkańców w organizacjach pozarządowych czy frekwencją		X

POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA	
	BS	AS
SFERA SPOŁECZNA		
Korzystne wskaźniki demograficzne (wysoki dodatni średni przyrost naturalny z lat 2009-2014 i dodatnie średnie saldo migracji z lat 2009-2014)		X
Teren Gminnego Ośrodka Kultury wraz z budynkiem GOK oraz budynkiem „Wańkówka” ul. Józefa Piłsudskiego 2 – strategiczna przestrzeń wspólna (teren ogólnodostępny dla mieszkańców, miejsce wydarzeń rozrywkowych, animacyjnych i kulturalnych, przestrzeń dla spędzania czasu wolnego)		X
Niematerialne dziedzictwo kulturowe, kultywowane przez mieszkańców (żywy folklor - tradycje, obyczaje, gwara, stroje, zespoły regionalne w każdym sołectwie, tradycja wyrobu przysmaków kuchni góralskiej)		X
Działające na terenie gminy organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich		X
Aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy		X
Artyści i twórcy ludowi trudniący się m.in. rzeźbiarstwem, malarstwem (w tym malarstwem na szkłe), hafciarstwem, tkactwem, koronkarstwem;		X
Dobra dostępność oferty rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców części sołectw, m.in. dzięki zrealizowanym inwestycjom w zakresie bazy oświatowej i rekreacyjno-sportowej przy szkołach		X
Korzystne wskaźniki przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyższa niż średnio w regionie, wysoka liczba nowo rejestrowanych podmiotów – osoby fizyczne prowadzące działalność);		X
Filia Państwowej Szkoły Muzycznej im. Mieczysława Karłowicza w Poroninie, prowadząca naukę dla dzieci i młodzieży		X

wyborczą)				
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla grup nieformalnych	X			
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych	X			
Rosnąca liczba osób bezrobotnych na terenie gminy		X		
Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych (18-34 lata)		X		
Potrzeba wsparcia dla młodych ludzi z wyższym wykształceniem w odnalezieniu się na rynku pracy	X			
Potrzeba wsparcia dla młodych ludzi z wykształceniem zasadniczym zawodowym w odnalezieniu się na rynku pracy		X		
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla rodzin z dziećmi	X			
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym	X			
Spadająca liczba uczniów z terenu gminy w szkołach podstawowych oraz gimnazjach		X		
Wynik procentowy ze sprawdzianu po szkole podstawowej niższy niż średnia gminna		X		
Wynik procentowy z egzaminu gimnazjalnego niższy niż średnia gminna		X		
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji	X			
Rosnący poziom bezrobocia wśród osób powyżej 55 r. ż.		X		
Wysoki i wciąż rosnący odsetek bezrobotnych z zasadniczym wykształceniem zawodowym		X		
Dynamicznie rosnący poziom bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych		X		
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla osób samotnych	X			
Brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych	X			
Gmina jako centrum narciarstwa: tradycje narciarskie, kluby sportowe, znani sportowcy z terenu gminy, np. Kamil Stoch, stacje narciarskie i wyciągi, korzystne ukształtowanie terenu w kontekście rozwoju infrastruktury i oferty sportów zimowych;			X	
Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem tatrzańskim w zakresie tworzenia oferty czasu wolnego			X	
Potwierdzone zasoby wód geotermalnych - możliwe wykorzystanie na potrzeby oferty czasu wolnego;			X	
Duże cykliczne imprezy kulturalno-rozrywkowe, wykorzystujące i promujące specyfikę gminy, np. Poroniańskie Lato, Święto Misia, Miodu i Bartników;			X	
Malowidła ścienne autorstwa Władysława Trebuni Tutki, w budynku dawnej Mineralnej Spółdzielni Pracy – jako cenny element dziedzictwa kulturowego regionu			X	
Stabilne finanse samorządowe, w tym m.in. rosnący udział dochodów własnych w dochodach ogółem;			X	
Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i realizacji/rozliczaniu projektów;			X	
Funkcjonujący w urzędzie elektroniczny obieg dokumentów, a także punkt potwierdzania profilu zaufanego.				

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA	
	BS	AS
SFERA GOSPODARCZA		
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Braki w zakresie infrastruktury ochrony środowiska, wpływające negatywnie na jakość życia mieszkańców	X	
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców gminy i związane z tym zachowania szkodliwe dla środowiska	X	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Niewielka powierzchnia urządzonej zieleni publicznej		X
Brak świetlicy	X	
Brak placu zabaw	X	
Brak domu kultury	X	
Brak boisk	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla osób samotnych	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla grup nieformalnych	X	

POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI	ŹRÓDŁA	
	BS	AS
SFERA GOSPODARCZA		
Konie, powozy, dorożki, sanie – jako element oferty turystycznej gminy;		X
Pensjonaty, domy wypoczynkowe oraz agroturystyka – jako ważny element bazy noclegowej i oferty czasu wolnego;		X
Rosnące wskaźniki dotyczące bazy noclegowej i udzielanych noclegów, świadczące o atrakcyjności turystycznej gminy;		X
Działające na terenie gminy gospodarstwa ekologiczne.		X
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Potwierdzone zasoby wód geotermalnych (dla części obszaru gminy) - możliwe wykorzystanie na potrzeby systemu ogrzewania;		X
Walory przyrodniczo-krajobrazowe, bliskość Tatr, bogactwo flory i fauny, duża powierzchnia lasów i terenów zielonych.		X
Naturalne ukształtowanie terenu		X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Ogólnodostępne świetlice wiejskie w miejscowościach: Poronin, Suche, Bustrzyk		X
Bogate zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego;		X
Szlaki turystyczne biegnące przez teren gminy (czerwony, niebieski, żółty, zielony, pielgrzymkowy);		X
Tradycje pasterskie, baczki, oscypki i inne produkty regionalne;		X
Prężnie działające jednostki OSP (bezpieczeństwo przeciwpożarowe, działalność animacyjna i oświatowo-kulturowa);		X
Gminne Centrum Informacji i Promocji - wizytówka gminy, instytucja prężnie działająca na rzecz społeczności lokalnej, przedsiębiorców oraz turystów i gości;		X
Poprawiająca się infrastruktura drogowa, zadowalająca sieć i jakość dróg;		X

Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla seniorów	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji	X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych	X	

ŹRÓDŁA: BS – badanie społeczne, AS – analizy statystyczne

Strategiczna lokalizacja i dostępność komunikacyjna (linia kolejowa i główna szosa (E-7) łącząca Zakopane z Krakowem, międzynarodowa droga nr 961 do polsko-słowackiego przejścia granicznego na Łysej Polanie).		X
Gminna Biblioteka Publiczna w Poroninie i jej filie, prowadzące działalność oświatową, dydaktyczną i wychowawczą, a także integracyjną i animacyjno-kulturową;		X
Strategiczne położenie przygraniczne – Euroregion Tarty, duże doświadczenie gminy i innych podmiotów we współpracy transgranicznej, partnerzy po drugiej stronie granicy;		X
Gmina objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego		X

5.1.2 Problemy i potencjały właściwe dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji Gminy

Biorąc pod uwagę fakt, iż zgodnie z Ustawą o rewitalizacji i obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie, obszar rewitalizacji, to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk**, o których mowa w art. 9 ust. 1, **to znaczy: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych**.

Dlatego przystępując do pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji – w tym poszczególnych podobszarów, pogłębiona analiza również dotyczy wszystkich wspomnianych 5 sfer.

Dodatkowo warto przypomnieć, iż **przyjęta metodyka opracowania i analizy na poziomie obszarów o wymiarach 100x100m umożliwia szczegółową identyfikację problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych**. W związku z powyższym możliwym było wyodrębnienie obszarów o relatywnie małej powierzchni i liczbie ludności, na których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Kluczowym założeniem metodyki było natomiast zagwarantowanie tajemnicy statystycznej (braku możliwości skorelowania negatywnych zjawisk z konkretnymi mieszkańcami gminy).

Powyższe założenie jest zgodne z dokumentami określającymi sposób wyznaczania obszarów rewitalizacji, które podkreślają istotność identyfikacji obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk a nie koncentracji ludności⁴.

Równocześnie należy zaznaczyć, że obszar rewitalizacji oddziałuje na jego otoczenie i mimo teoretycznie niskiej liczby mieszkańców zamieszkałych na jego terenie, liczba osób poddanych wpływowi negatywnych zjawisk może być dużo większa.

⁴ W szczególności na przedmieściach bądź obszarach wiejskich, gdzie gęstość zaludnienia jest niska, może to skutkować ograniczoną liczbą mieszkańców na obszarach rewitalizacji.

1) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 1 - BUSTRYK

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 1 – Sołectwo Bustryk to jeden z większych podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 7,28 ha. Położony jest w północno-wschodniej części sołectwa. Bustryk to malowniczo położona osada o dużych walorach krajobrazowych i turystycznych, zlokalizowana jest na stokach bocznego ramienia Pogórza Gubałowskiego na wysokości od 860 do 970 m n.p.m. z zabudową mieszkalno-gospodarczą nad doliną Potoku Bustryckiego. Są tu piękne widoki na Tatry, Beskidy i Gorce oraz doskonałe warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, narciarstwa zjazdowego i biegowego. Mieszkańcy zajmują się głównie hodowlą bydła i owiec. Bustryk posiada największą obsadę owiec w Gminie Poronin. Oprócz hodowli, dodatkowym zajęciem dla tutejszej ludności jest rękodzieło ludowe.

Podobszar rewitalizacji nr 1 – to najmniej zamożna część Gminy i Sołectwa. Hodowla nie stanowi bowiem dochodowego zajęcia. Występuje tu szczególnie duże nasilenie problemów społecznych, wiele osób i rodzin zamieszkujących podobszar korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej, niski jest również poziom przedsiębiorczości. Ukierunkowanie na jeden typ działalności nie sprzyja rozwojowi gospodarczemu obszarowi. Brak jest również miejsca dla spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Nie działają tu również stowarzyszenia ani organizacje społeczne. Charakterystycznym problemem podobszaru jest emigracja młodych osób spowodowana brakiem atrakcyjnych miejsc pracy, co sprzyja zjawisku starzenia się lokalnej społeczności i jednocześnie niekorzystnie wpływa na możliwości rozwoju gospodarczego, bowiem odpływ młodych i przedsiębiorczych osób powoduje osłabienie kapitału społecznego obszaru.

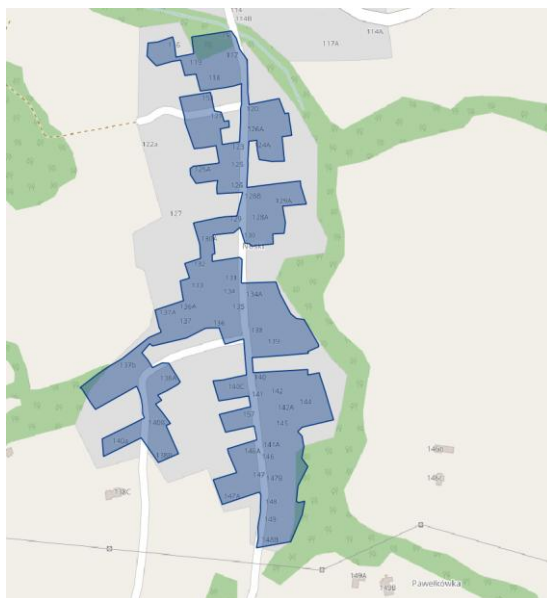
Liczba mieszkańców podobszaru: 178 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 1	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw i niskimi zarobkami		X	
Brak oferty do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Niewystarczająca promocja turystyczna gminy, skutkująca niskim rozwojem przedsiębiorczości		X	
SFERA TECHNICZNA			
Brak kanalizacji	X	X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Niszczące bogactwo naturalne w postaci lasów			X
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola	X		
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (średnia odległość do najbliższego obiektu sportowego)	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (średnia odległość do najbliższego placu zabaw)	X		
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 1	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Działający zespół regionalny			X
Istniejąca świetlica w budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej			
Działający oddział Związku Podhalan			
SFERA GOSPODARCZA			
Warunki do tradycyjnej hodowli owiec			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Piękne krajobrazy, atrakcje widokowe			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

2) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 2 - SOŁECTWO NOWE BYSTRE

Zródło: opracowanie własne

Nowe Bystre to wieś położona na wysokości 800-960 m n.p.m. otoczona przez grzbiety Pogórza Gubałowskiego, ciągnie się w kotlinie potoku Bystry. Jest najbardziej na zachód wysuniętym Sołectwem w Gminie Poronin. Ma dobre połączenie z Zakopanem i Nowym Targiem. Ważnym potencjałem jest również rozpoczynający się tu atrakcyjny, niebieski szlak turystyczny przez Gubałówkę do Zakopanego.

Podobszar Rewitalizacji nr 2 – Sołectwo Nowe Bystre to jeden ze średnich pod względem wielkości podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje bowiem powierzchnię 4,91 ha, znajduje się w środkowo wschodniej części sołectwa, na południe od drogi prowadzącej z Nowego Bystrego do Zębu. Rejon ten charakteryzuje się dużym zagrożeniem problemami społecznymi, ponad przeciętną kwotą przeznaczaną rocznie na świadczenia z pomocy społecznej, a także niską aktywnością społeczną mieszkańców. Na słabą kondycję gospodarczą obszaru wpływa niski poziom przedsiębiorczości, mierzony małą liczbą firm na tym terenie. Daleko stąd do najbliższego przedszkola, brakuje placu zabaw, który stanowiłby miejsce do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi. Na terenie sołectwa nie ma również świetlicy, w której mogliby się spotykać mieszkańcy, co wpływa negatywnie na poziom zaangażowania społecznego i integracji lokalnej społeczności. Brak jest sieci kanalizacyjnej.

Potencjałem obszaru jest atrakcyjne położenie, które stanowi doskonałą bazę do rozwijania turystyki pieszej, rowerowej i narciarskiej.

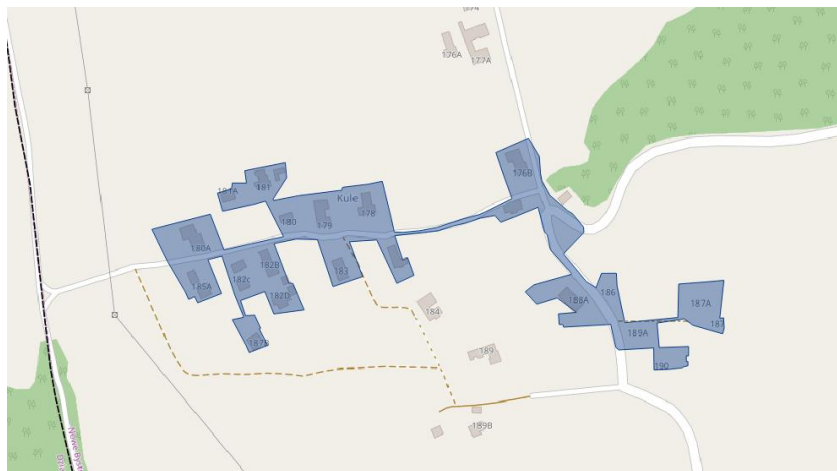
Liczba mieszkańców podobszaru: 176 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców		X	
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców		X	
Brak świetlicy, w której mogłyby się spotykać dzieci, młodzież i seniorzy			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy		X	
Brak oferty czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		X	
Brak oferty czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości (liczba firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców)	X		
Mała liczba nowo powstających firm i inwestycji		X	
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Zły stan chodników lub ich brak		X	
Brak lub zły stan łatwo dostępnego placu zabaw		X	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych (średnia odległość do najbliższego przedszkola, szkoły podstawowej)		X	X
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (plac zabaw, ścieżki rowerowe)		X	X
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		X	
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym		X	

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 2	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Mała, zintegrowana społeczność sołecka			X
Działający zespół regionalny			X
SFERA GOSPODARCZA			
Produkcja serów i oscypków			X
SFERA TECHNICZNA			
Miejsce / teren przy szkole na którym można zlokalizować plac zabaw			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Doskonałe tereny do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i narciarskiej			X

3) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 3 – SOŁECTWO NOWE BYSTRE „KULE”

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 3 – Sołectwo Nowe Bystre „Kule” to niewielki podobszar rewitalizacji w Gminie Poronin, który zajmuje powierzchnię 2,42 ha i usytuowany jest w południowo-zachodniej części sołectwa w najbardziej na zachód wysuniętej części Gminy, przy granicy z Dzianiszem (Gmina Kościelisko). Z racji swojego peryferyjnego położenia, daleko stąd do komunikacji publicznej (najbliższy przystanek znajduje się w odległości 1000 – 1250 m) utrudnione jest także korzystanie z usług publicznych (przedszkole, szkoła, biblioteka). Brak na tym terenie działających stowarzyszeń, niska jest aktywność gospodarcza. Brak sieci kanalizacyjnej.

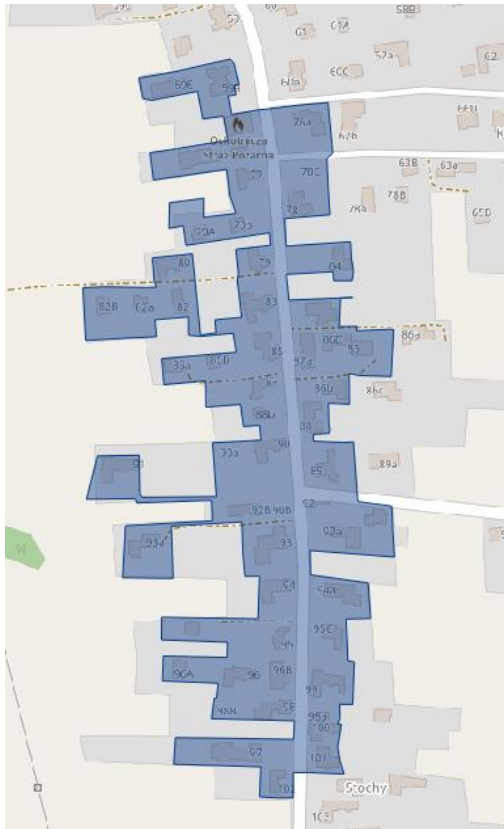
Liczba mieszkańców podobszaru: 77 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w ogólnej liczbie mieszkańców		X	
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców		X	
Brak świetlicy, w której mogłyby się spotykać dzieci, młodzieży i seniorzy			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla niepełnosprawnych		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości (liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców)	X		
Niewystarczająca promocja turystyczna gminy, skutkująca niskim rozwojem przedsiębiorczości		X	
SFERA TECHNICZNA			
Braki w oświetleniu ulic		X	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych (średnia odległość do najbliższego przedszkola)	X		X
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego (placu zabaw)	X		
Brak ścieżek rowerowych			X
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji		X	
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 3	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Mała, zintegrowana społeczność sołecka			X
Działający zespół regionalny			X
Budynek starej szkoły			X
SFERA GOSPODARCZA			
Produkcja serów i oscypków			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Doskonałe tereny do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i narciarskiej			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

4) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 4 – SOŁECTWO ZĄB

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 4 – Sołectwo Ząb - to średniej wielkościowo podobszar rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 5,07 ha. Usytuowany po obu stronach głównej drogi przebiegającej przez wieś. Obejmuje teren OSP i kończy się na osiedlu Stochoy.

Obszar ten charakteryzuje się najwyższymi w Gminie wskaźnikami związanymi z zagrożeniami społecznymi, maksymalnymi kwotami udzielanych zasiłków z pomocy społecznej. Mało jest stowarzyszeń, niska jest aktywność gospodarcza i powiązane z nią relatywnie wysokie bezrobocie. Mieszkańcy tego terenu mają utrudniony dostęp do obiektów sportowych, do placu zabaw, brakuje również przedszkola. Wyniki egzaminów po szkole podstawowej są słabsze w porównaniu z ogólnie gminnymi. Część mieszkańców nie jest podłączona do sieci wodociągowej, a na zachód od drogi nie ma kanalizacji. Niewątpliwym zasobem tego rejonu jest atrakcyjne położenie, olbrzymie walory turystyczne m.in. piękne widoki na całą panoramę Tatr, pasmo Babiej Góry i Gorce. Coraz lepiej rozwija się baza turystyczno-wypoczynkowa. Tradycyjne rolnictwo, jest z jednej strony obciążeniem, z drugiej zaś – stwarza możliwości do lepszego wykorzystania istniejących zasobów naturalnych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 217 osób

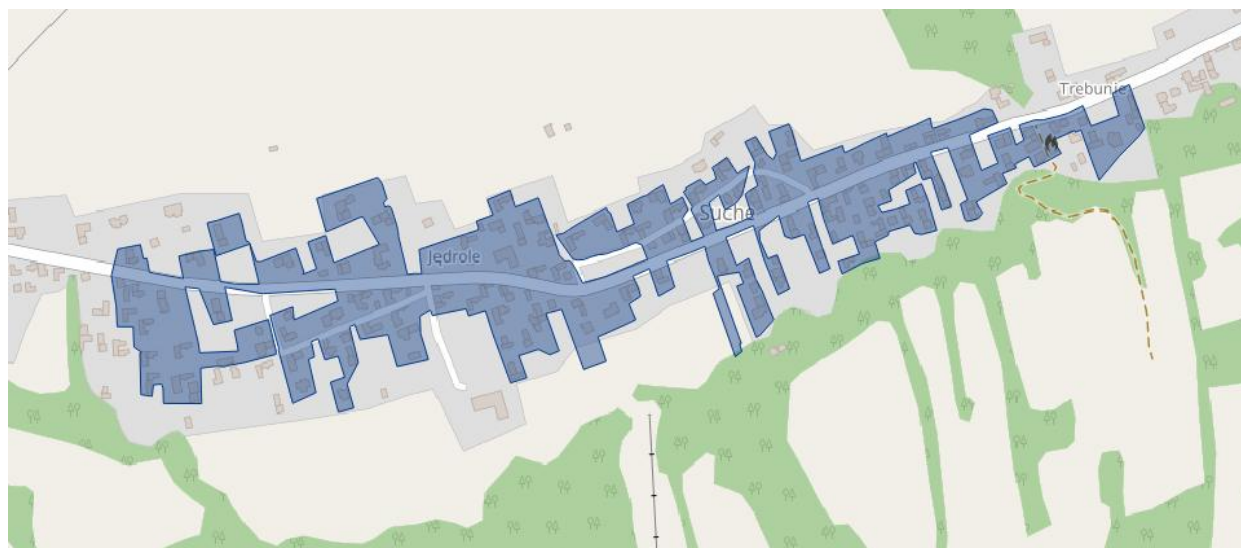
PROBLEMY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Brak działań w obszarze walki z wykluczeniem społecznym			X
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Brak nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dostępnej dla wszystkich mieszkańców w celu zagospodarowania czasu wolnego			X
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw i niskimi zarobkami		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej	X		
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	X		
Przestarzała i energochłonna sieć oświetlenia ulicznego			X
Brak kanalizacji		X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Przestarzała sieć zaopatrzenia w wodę i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, na niektórych obszarach sołectwa			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola	X		X

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 4	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Żywa tradycja i kultura, zespół regionalny o wysokim poziomie artystycznym			X
Dobra współpraca organizacji społecznych			X
Dobra baza turystyczno-wypoczynkowa,			X
Utrzymana forma tradycyjnego rolnictwa			X
Duża ilość pensjonatów			X
Wyciągi narciarskie			X
Budynek szkoły podstawowej			
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Atrakcyjne położenie geograficzne,			X
Walory krajobrazowe, dobre warunki śniegowe			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Tereny wykorzystywane od kilku lat do organizacji tras i zawodów biegowych;			X

Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X			Potencjalny teren na koleje linowe w celu połączenia stacji narciarskich w Zębie i Suchym.			X
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X					

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 5 – SOŁECTWO SUCHE

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 5 – Sołectwo Suche to największy spośród podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 12,71 ha. Położony jest w centralnej części sołectwa po obu stronach głównej drogi przechodzącej przez wieś. Nazwa Suche wywodzi się od Suchego Potoku. Źródłem dochodów mieszkańców Suchego jest głównie hodowla bydła i owiec, a także agroturystyka. Jest to jedna z mniej zamożnych części Gminy Poronin. Wiele osób i rodzin tu zamieszkujących korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej, dużą grupę stanowią osoby bezrobotne. Niekorzystnie na sytuację społeczno - gospodarczą wpływa również niski poziom przedsiębiorczości, mierzony małą liczbą notowanych na obszarze przedsiębiorstw. Niewykorzystanym potencjałem w tym zakresie wydaje się okoliczna baza turystyczna. Odwiedzający mają do dyspozycji: stacje narciarską „Suche”, wyciąg „U Jędroła”, jest też baza fiakierska. W Suchem działa zespół regionalny „Harnasie” oraz zespół dziecięcy „Małe Harnasie”, które rozsławiają folklor tej pięknej ziemi.

Niski odsetek mieszkańców posiada przyłącza do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Brakuje ścieżek rowerowych i miejsc do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnych grupach wiekowych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 480 osób

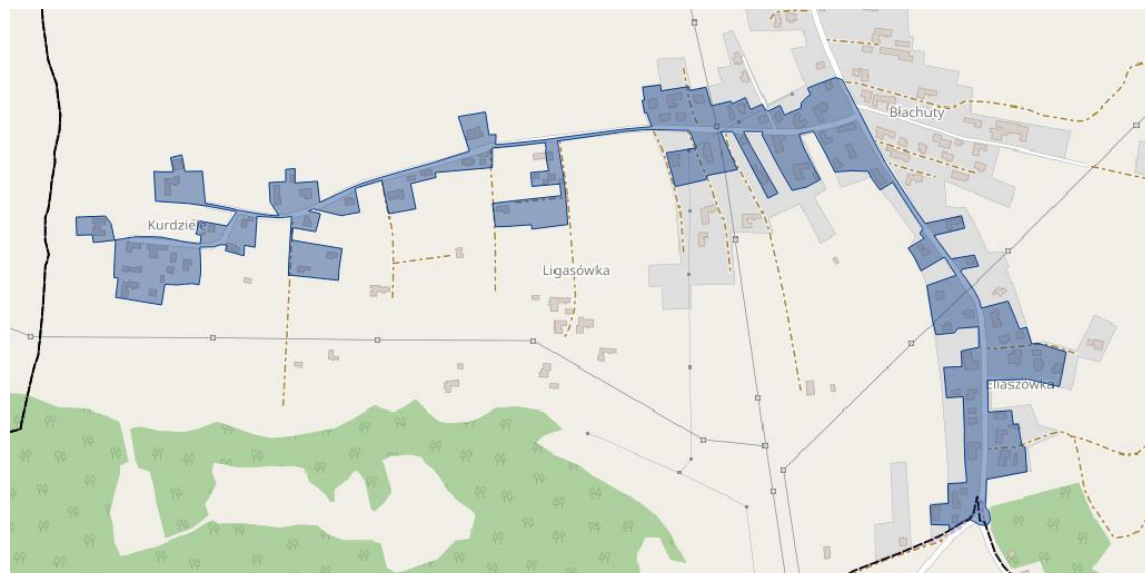
PROBLEMY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Brak miejsca spotkań dla seniorów			X
Emigracja młodych osób spowodowana brakiem perspektyw i niskimi zarobkami		X	
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla niepełnosprawnych		X	
Brak oferty spędzania wolnego czasu dla młodych osób po zakończeniu edukacji		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba nowo powstających firm i inwestycji		X	
SFERA TECHNICZNA			
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej	X		
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	X		
Uciążliwy ruch na drogach		X	
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do najbliższego obiektu sportowego	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do najbliższego placu zabaw	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do najbliższego placu zabaw	X		X

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 5	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Integracyjny punkt przedszkolny „Górolicki			X
Dwa zespoły regionalne i Oddział Związku Podhalan			X
Świetlica dla młodzieży			X
Prężnie działającą Ochotniczą Straż Pożarną			X
SFERA GOSPODARCZA			
Stacja narciarska „Suche”			X
Wyciąg „U Jędroła”			X
Baza fiakierska w Suchym			X
Szybkie łącze internetowe			X
Istniejąca i powstająca baza noclegowa			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Trasa biegowa z Zębu do Suchego			X

Brak ścieżek rowerowych			X				
Brak ośrodka kultury z miejscem pamięci dla twórców ludowych			X				
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych		X					

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

6) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 6 – SOŁECTWO ZĄB CZĘŚĆ POŁUDNIOWA

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 6 – Sołectwo Ząb część południowa to jeden z większych podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 9,67 ha. Położony jest w części południowej, przy granicy sołectwa, wzdłuż przysiółków Ligasówka i Kurdziele oraz Błachuty i Eliasówka, po obu stronach drogi gminnej. Peryferyjne położenie na skraju sołectwa i gminy wskazuje, że zamieszkujący ten teren mają utrudniony dostęp do wszelkich usług publicznych tj. szkoła, przedszkole, plac zabaw, obiekty sportowe i kulturalne. Problem stanowi również utrudniony dostęp do komunikacji wewnątrzgminnej związany z dużą odległością jaką mieszkańcy podobszaru mają do pokonania, aby dotrzeć do najbliższego przystanku autobusowego. Wskaźniki społeczne również są słabe - znaczna kwota środków z pomocy społecznej w Gminie przeznaczona jest dla osób i rodzin tu zamieszkujących. Wysoki wskaźnik bezrobocia współwystępuje z niskim poziomem aktywności gospodarczej, co powoduje stagnację na rynku pracy.

Mieszkańcy podobszaru nie posiadają przyłącza do sieci kanalizacyjnej.

Walorem działającym zdecydowanie na korzyść i stanowiącym potencjał rozwojowy jest, podobnie jak w innych obszarach Gminy, niewykorzystywana dotąd atrakcyjność turystyczna terenu.

Liczba mieszkańców podobszaru: 226 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 6	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Brak działań w obszarze walki z wykluczeniem społecznym			X
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Brak nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dostępnej dla wszystkich mieszkańców			X
Niska aktywność społeczna mieszkańców		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej	X		
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	X		
Przestarzała i energochłonna sieć oświetlenia ulicznego			X
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Przestarzała sieć zaopatrzenia w wodę i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, na niektórych obszarach sołectwa			X
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców miasta i związane z tym zachowania szkodliwe dla środowiska		X	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 6	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Żywa tradycja i kultura, zespół regionalny o wysokim poziomie artystycznym;			X
Dobra współpraca organizacji społecznych			X
SFERA GOSPODARCZA			
Dobra promocja miejscowości			X
Duża ilość pensjonatów			X
Utrzymana forma tradycyjnego rolnictwa			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Możliwość wykorzystania zbiornika stacji narciarskiej jako p. poż.			X
Istniejące kolektory główne, plan rozwoju PPK			X
Dostępność źródeł wody			X

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola	X		X
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
Brak miejsc do spędzania wolnego czasu dla seniorów		X	

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Możliwość wykorzystania części pomieszczeń SP na przedszkole			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

7) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 7 – SOŁECTWO ZĄB/SUCHE „RAFACZÓWKI”

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 7 – Sołectwo Ząb/Suche „Rafaczówki” to mały podobszar rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 2,66 ha i leży w południowej, granicznej części dwóch sołectw: Zębu i Suchego, przy granicy całej gminy. Peryferyjne położenie na skraju sołectwa i gminy wskazuje, że zamieszkujący ten teren mają utrudniony dostęp do wszelkich usług publicznych tj. szkoła, przedszkole, plac zabaw, świetlice i obiekty sportowe. Odległość do najbliższego przystanku wynosi 1000-1500 m.

Na tym terenie odnotowano najniższe wskaźniki społeczne nie tylko w sołectwie, ale w całej gminie. Wysoki poziom zagrożeń problemami społecznymi, a także skorelowana z nim wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej, łączą się związku przyczynowo – skutkowym z małą aktywnością gospodarczą i wysokim wskaźnikiem bezrobocia. Na tym obszarze nie działają również organizacje pozarządowe. Wyniki egzaminów po szkole podstawowej są relatywnie niższe niż w gminie.

Podobnie słabo prezentuje się strona techniczna podobszaru, zdecydowana większość mieszkańców nie posiada bowiem przyłącza do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Podobnie jak w całym sołectwie, piękne krajobrazy sprzyjają wykorzystaniu terenu w celach turystycznych.

Liczba mieszkańców podobszaru: 65 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 7	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Brak działań w obszarze walki z wykluczeniem społecznym			X
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Brak nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dostępnej dla wszystkich mieszkańców w celu zagospodarowania czasu wolnego			X
Średnie wyniki egzaminów po szkole podstawowej i gimnazjum		X	
Wysoka liczba osób korzystających z pomocy opieki społecznej		X	
Rodziny zagrożone ubóstwem		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Mała liczba nowo powstających firm i inwestycji		X	
Niezidentyfikowane potencjały, na których można by budować ofertę		X	
SFERA TECHNICZNA			
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji wodociągowej	X		
Niski odsetek mieszkańców posiadających przyłącza do instalacji kanalizacyjnej	X		

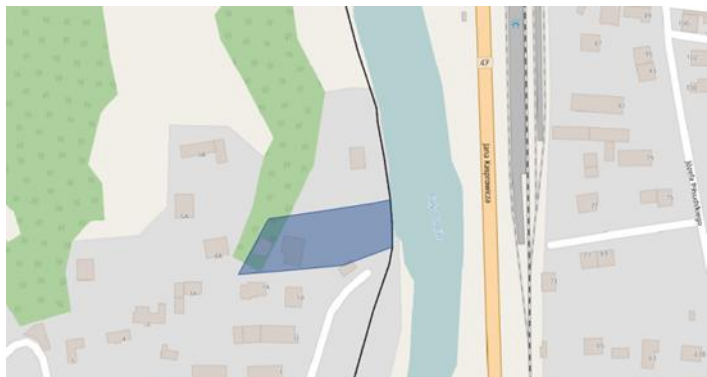
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 7	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Żywa tradycja i kultura			X
SFERA GOSPODARCZA			
Istniejąca i wciąż rozwijająca się baza noclegowa			X
Korzystne położenie sprzyjające rozwojowi oferty sportów zimowych			X
SFERA TECHNICZNA			
Nieduża odległość stacji narciarskiej „Harenda” (granice pomiędzy Miastem Zakopane a Gminą Poronin stanowi droga – po jednej stronie drogi znajdują się mieszkańcy Zakopanego a po drugiej Gminy Poronin. Droga stanowiąca granicę jest drogą dojazdową do górnej stacji narciarskiej Harenda).			X

Przestarzała i energochłonna sieć oświetlenia ulicznego			X
Braki w oświetleniu ulic		X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Przestarzała sieć zaopatrzenia w wodę i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, na niektórych obszarach sołectwa			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola	X		
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodych po zakończeniu edukacji		X	
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla seniorów		X	

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Atrakcyjne położenie, duże walory krajobrazowe			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Możliwość wykorzystania części pomieszczeń SP na przedszkole			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

8) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 8 - SOŁECTWO SUCHE „MINERALNA”

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 8 - Sołectwo Suche „Mineralna” położony jest na lewym brzegu Białego Dunajca, na zachód od drogi krajowej nr 7, popularnej „Zakopianki”. Dojazd jest drogą kończącą się ślepo, odchodzącą ku północy (wzdłuż Białego Dunajca), od głównej drogi wiejskiej do Suchego.

Jest to teren, na którym na działce nr 78/29 w 1935 roku powstał budynek, który pierwotnie pełnił funkcje gospodarcze, a po II Wojnie Światowej ulokowano w nim biura i pomieszczenia socjalne **Spółdzielni Pracy „Budimet”**, która produkowała głównie płyty cementowo-wiórowe tzw. Supreme, dlatego na obszarze tym w sąsiedztwie sukcesywnie powstawały budynki produkcyjne i magazynowe.

Sam główny budynek dwukondygnacyjny (parter i poddasze użytkowe) o powierzchni całkowitej 300 m², był kilkakrotnie przebudowywany i rozbudowywany. W latach 70 tych wygospodarowano w nim pomieszczenia dla folklorystycznego zespołu góralskiego „Harnasie”, który **funkcjonował przy Spółdzielni**. W tym też czasie w salach, będących siedzibą zespołu, w dwóch etapach powstały malowidła ścienne autorstwa regionalnego artysty malarza – Władysława Trebuni Tutki (zm. 2008 r.). W „małej sali” dekoracja powstała w 1971 r. i uchodzi za pierwsze, monumentalne dzieło tego autora, zatytułowane „Wesele góralskie”. W specjalnie dobudowanej „dużej sali” – wielopostaciowa dekoracja ilustruje „*Odpooczynek na hali*” i odnosi się do tradycji wypasu w Tatrach, sygnowana podpisem autora i datą 1984 r.

W latach 90-tych XX w. Spółdzielnia ze względów ekonomicznych i środowiskowych została zlikwidowana, a budynki opustoszały.

Część infrastruktury produkcyjnej została wyburzona. Dawny budynek administracyjno-socjalny pozostał bez użytkowania, doraźnie zabezpieczony, narażony na stopniową degradację. Teren działki czasowo dzierżawiono na potrzeby tartaku. W 2013 r. budynek został przekazany formalnie przez Skarb Państwa na rzecz mienia komunalnego Gminy Poronin.

Ze względu na uznane walory artystyczne malowideł ściennych (bardzo ważne dla mieszkańców dziedzictwo Podhala), budynek ten stanowi istotny zasób, który może zostać wykorzystany w związku z identyfikowanym problemem związanym z obszarami rewitalizacji - słabnące tożsamości lokalnej i integracji społecznej. Zatem budynek ten stanowi zasób, który może zostać wykorzystany dla tworzenia oferty włączającej i integrującej mieszkańców wokół szczególnie istotnego dla społeczności Podhala dziedzictwa kulturowego, a w tym mieszkańców podobszarów rewitalizacji w Suchem i sąsiednich miejscowościach.

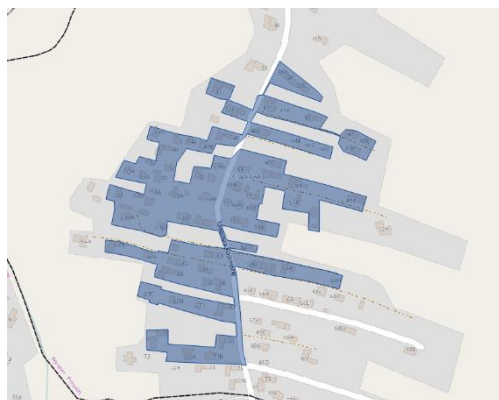
Liczba mieszkańców podobszaru: 0 osób – obszar przemysłowy

PROBLEMY PODOBSZARU NR 8	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
Zły stan techniczny budynku i niezagospodarowany, niszczący teren dookoła budynku			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 8	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Budynek dawnej Mineralnej Spółdzielni Pracy do adaptacji na centrum kultury i dziedzictwa regionalnego			X
Malowidła ścienne autorstwa Władysława Trebuni Tutki, w budynku dawnej Mineralnej Spółdzielni Pracy – jako cenny element dziedzictwa kulturowego regionu			X
SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

9) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 9 – SOŁECTWO PORONIN „KOŚCIUSZKI”

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 10 – Sołectwo Poronin „Kościuszki” zajmuje powierzchnię 5,65 ha i jest położony po obu stronach ulicy Kościuszki, w południowej części Gminy Poronin, przy granicy z Zakopanem (Olcza). Podobszar charakteryzuje duże natężenie zagrożenia problemami społecznymi związane ze znaczną liczbą osób korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej oraz wysoką kwotą wypłacanych świadczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Niski poziom zaangażowania społecznego mieszkańców skorelowany jest z małą liczbą działających tu stowarzyszeń. Sygnalizowanym problemem jest również zagrożenie wykluczeniem osób starszych oraz brak oferty czasu wolnego dla rodzin z dziećmi.

W północnej części podobszaru notuje się małą aktywność gospodarczą i łączące się z tym wysokie bezrobocie. Z racji peryferyjnego położenia w gminie, daleko stąd do wszelkiego rodzaju usług publicznych tj. świetlica, plac zabaw, biblioteka, obiekty sportowe. Na tym terenie występuje najwyższe w Gminie zanieczyszczenie pyłem PM 10.

Liczba mieszkańców podobszaru: 247 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 9	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych (brak umiejętności związanych z korzystaniem z komputera, brak dostępu do Internetu)			X
Brak ośrodka dziennego dla osób starszych - z odpowiednią opieką i ofert zajęć			X
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Brak pełnego wykorzystania infrastruktury oświatowej – koła			X

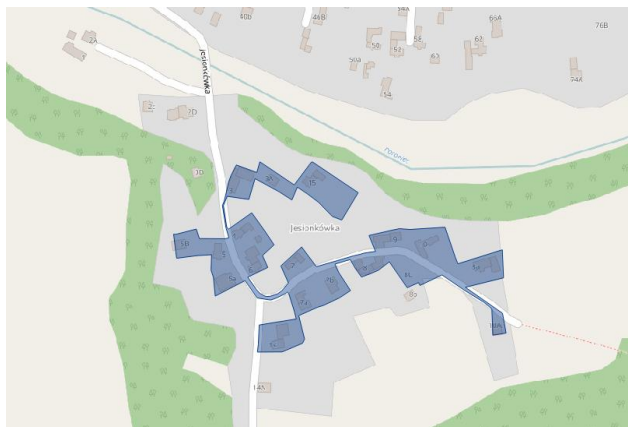
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 9	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Tradycja, kultura, dziedzictwo regionalne			X
Dobra kadra pedagogiczna do wykorzystania przy tworzeniu kół zainteresowań			X

zainteresowań			
Brak atrakcyjnych miejsc pracy		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Zdewastowane i niezagospodarowane miejsca wokół rzek			X
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 - M1	X		
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 - M2	X		
Brak wykorzystania wód geotermalnych			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury - średnia odległość do najbliższej świetlicy/biblioteki	X		
Brak ogólnodostępnych miejsc rekreacji i wypoczynku: skatepark, rampa rowerowa, plac zabaw			X
Brak miejsc do spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi		X	
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	

SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Bogactwo krajobrazu, bliskość Tatr			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Dobra lokalizacja w ciągach komunikacyjnych			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

10) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 10 – SOŁECTWO PORONIN „JESIONKÓWKA”

Zródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 10 – Sołectwo Poronin „Jesionkówka” to niewielki podobszar rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 2,09 ha i położony jest na wschód od centrum sołectwa Poronin, przy ujściu potoku Jesionkówka i Poroniec, w pobliżu drogi wojewódzkiej 961. Obecność drogi wojewódzkiej wpływa niekorzystnie na liczbę przestępstw i wykroczeń na podobszarze.

Charakterystyczne dla tego podobszaru jest również wysokie zagrożenie problemami społecznymi, związane z dużą liczbą osób korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej i skorelowaną z tym wysoką kwotą udzielanych świadczeń pieniężnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Dostęp do usług publicznych (edukacja, kultura, czas wolny) utrudniają duże odległości. Wpływa to negatywnie na poziom integracji i zaangażowania społecznego mieszkańców.

Duży odsetek mieszkańców podobszaru nie posiada przyłącza do sieci kanalizacyjnej.

Liczba mieszkańców podobszaru: 64 osoby

PROBLEMY PODOBSZARU NR 10	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych (nieumiejętność korzystania z komputera, dostępność do Internetu)			X
Brak ośrodka dziennego dla osób starszych - z odpowiednią opieką			X
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Brak pełnego wykorzystania infrastruktury oświatowej – koła zainteresowań			X
Brak atrakcyjnych miejsc pracy		X	

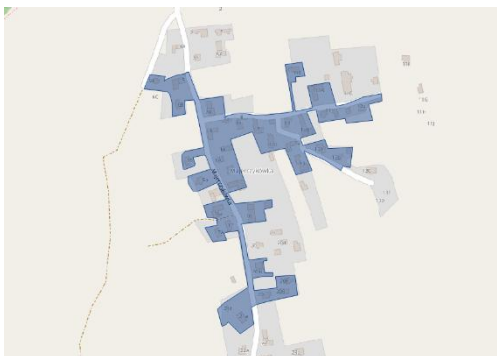
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 10	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Tradycja, kultura, dziedzictwo regionalne			X
Dobra kadra pedagogiczna do wykorzystania przy tworzeniu kół zainteresowań			X

Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Brak oferty wyróżniającej gminę Poronin spośród innych gmin Podhala		X	
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Zdewastowane i niezagospodarowane miejsca wokół rzek			X
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M1	X		
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 – M2	X		
Brak wykorzystania wód geotermalnych			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury - średnia odległość do najbliższej świetlicy/biblioteki	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do najbliższego placu zabaw	X		
Brak ogólnodostępnych miejsc rekreacji i wypoczynku: skatepark, rampa rowerowa, plac zabaw			X
Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	

SFERA GOSPODARCZA			
SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Bogactwo krajobrazu, bliskość Tatr			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Dobra lokalizacja w ciągach komunikacyjnych			X

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

11) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 11 – SOŁECTWO PORONIN „MAJERCZYKÓWKA”

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 11 – Sołectwo Poronin „Majerczykówka” to niewielki podobszar rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 3,39 ha i położony jest w południowo-wschodniej części sołectwa, po obu stronach ul. Majerczykówka, na granicy z sołectwem Murzasichle. Położenie, wzdłuż ruchliwej drogi, powoduje wzrost notowanej liczby przestępstw i wykroczeń. Teren ten cechuje mała aktywność społeczna, zagrożenia społeczne występują w stopniu średnim. Notuje się natomiast wysoki poziom bezrobocia. Mieszkańcy, z racji położenia z dala od centrum sołectwa, mają utrudniony dostęp niemal do wszystkich usług publicznych. Podobszar charakteryzuje również brak oferty i miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi.

Liczba mieszkańców podobszaru: 112 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 11	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych (nieumiejętność korzystania z komputera, dostępność do Internetu)			X
Brak ośrodka dziennego dla osób starszych - z odpowiednią opieką i zajęciami	X		
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców			X
Brak pełnego wykorzystania infrastruktury oświatowej – koła zainteresowań	X		
Brak atrakcyjnych miejsc pracy		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	
SFERA GOSPODARCZA			

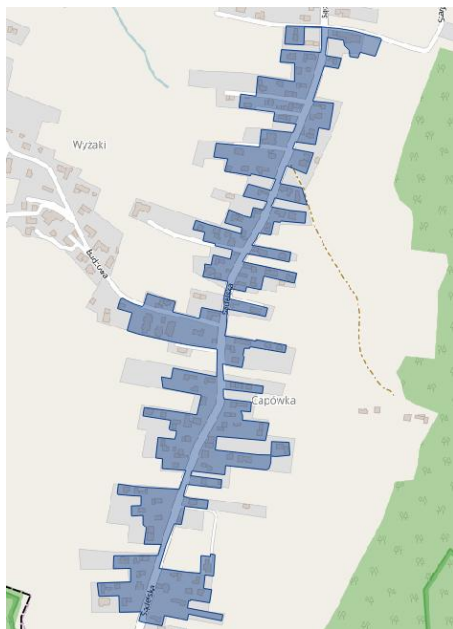
POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 11	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Do ewentualnego odzyskania budynek dawnej oczyszczalni ścieków na terenie gminnym.			X
Dobra kadra pedagogiczna do wykorzystania przy tworzeniu kół zainteresowań			X
SFERA GOSPODARCZA			

Brak oferty wyróżniającej gminę Poronin spośród innych gmin Podhala		X	
SFERA TECHNICZNA			
Zdewastowane i niezagospodarowane miejsca wokół rzek			X
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 - M1	X		
Zanieczyszczenie powietrza - poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 - M2	X		
Brak wykorzystania wód geotermalnych			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury - średnia odległość do najbliższej świetlicy/biblioteki	X		
Brak ogólnodostępnych miejsc rekreacji i wypoczynku: skatepark, rampa rowerowa, plac zabaw			X
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi		X	

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

SFERA TECHNICZNA			
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Edukacja dzieci i młodzieży w szkołach nt. wartości otaczającego środowiska			X
Krajobrazy, bliskość Tatr			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

12) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 12 – SOŁECTWO MURZASICHLE

Zródło: opracowanie własne

Podobszar Rewitalizacji nr 12 – Sołectwo Murzasichle to drugi co do wielkości spośród podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin, zajmuje powierzchnię 11,48 ha. Położony jest w północnej części sołectwa po obu stronach głównej drogi przechodzącej przez wieś - ulicy Sądelskiej. Na tym terenie znajduje się też osiedle Capówka. Nazwa Murzasichle wywodzi się z połączenia dwóch nazw osiedli: Mur (obecnie osiedle wsi Poronin) oraz Za Sichłą („sichła” oznacza „podmokły teren” lub „mokradło”, ale też „ziemię gliniastą”). Murzasichle leży na wysokości 820-950 m n.p.m., w południowej części Skalnego Podhala, pomiędzy Zakopanem, a Bukowiną Tatrzańską. Jako odrębna wieś istnieje od 1630 r. Do wieku XVI na tych terenach rosły lasy i roztaczały się polany, na których okoliczni mieszkańcy wypasali owce. Pomimo stosunkowo dobrego rozwoju turystyki co wpływa na jakość życia mieszkańców (dochody), obszar ten zamieszkuje wciąż wiele rodzin korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej ze względu na trudną sytuację życiową (rozwarstwienie społeczne). Charakterystyczny jest również wysoki poziom bezrobocia.

Podobszar rewitalizacji jest w 100% skanalizowany, dostępna jest również sieć wodociągowa. Brakuje miejsc do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnych grupach wiekowych, nie ma również nowoczesnego budynku szkoły z salą sportową. Szkoła podstawowa i gimnazjum znajduje się w zadbanym, ale małym i nie nadającym się do rozbudowy, ze względu na wiek, budynku. Brak sali gimnastycznej oraz innych, ogólnodostępnych obiektów sportowych, turystycznych i rekreacyjnych wpływa negatywnie na aktywność i integrację mieszkańców, uniemożliwia również rozwijanie sportowych pasji i wspieranie aktywnego trybu życia wśród dzieci i młodzieży.

W ostatnich latach w Murzasichlu odnotowuje się wzrost ruchu turystycznego, co starano się wykorzystać. Piękne krajobrazy i doskonały widok na Tatry czynią sołectwo atrakcyjnym dla odwiedzających Podhale gości. Oprócz piękna przyrody, przyjezdnych przyciągają także wyciągi narciarskie i dobrze rozwinięta baza noclegowa. Ofercie Murzasichla nadal brakuje jednak spójności, duża liczba niewielkich, często jednoosobowych przedsiębiorstw powoduje bardzo wysoką konkurencję wewnętrzną, nie sprzyja natomiast budowaniu sieci współpracy wewnętrznej.

Liczba mieszkańców podobszaru: 329 osób

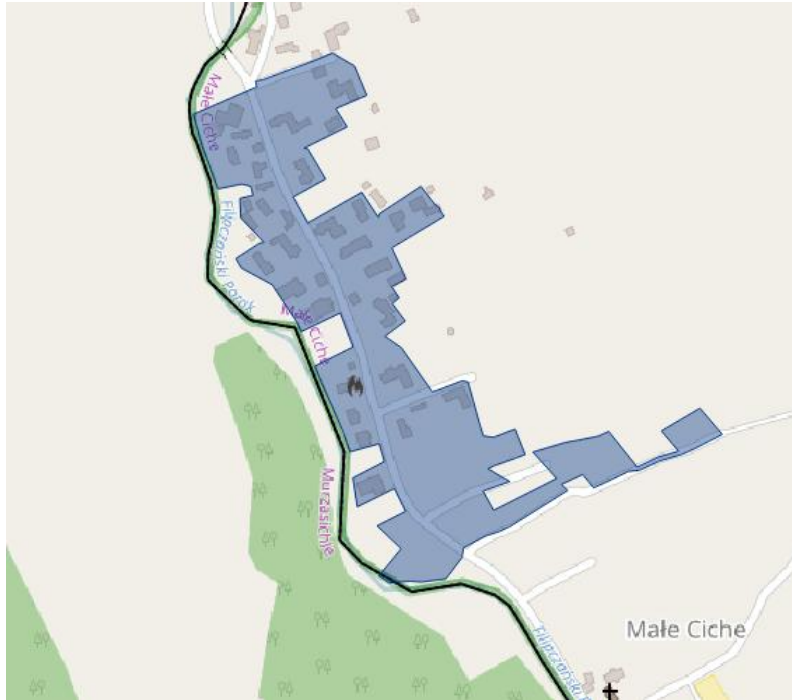
PROBLEMY PODOBSZARU NR 12	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoki udział osób zagrożonych problemami społecznymi w liczbie mieszkańców	X		
Wysoka kwota świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Wysoka liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	X		
Mała liczba stowarzyszeń	X		
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Brak świetlicy na spotkania dzieci, młodzieży i seniorów			X
Niska aktywność społeczna mieszkańców			X
Poczucie zagrożenia na drogach, szczególnie dla pieszych			X
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych			X
SFERA GOSPODARCZA			
Niewystarczająca promocja turystyczna gminy, skutkująca niskim rozwojem przedsiębiorczości			X
Niezidentyfikowane potencjały, na których można by budować ofertę			X
SFERA TECHNICZNA			
Szkoła w Murzasichlu – budynek stary, z czasów przedwojennych, brak sali sportowej, boiska sportowego			X
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola	X		
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury - średnia odległość do najbliższej świetlicy/biblioteki	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do	X		

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 12	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Bardzo dobra współpraca mieszkańców sołectwa			X
Podtrzymywanie tradycji, kultury regionalnej;			X
Współpraca szkoły i strażaków z Murzasichla			X
SFERA GOSPODARCZA			
Duża i rozwinięta baza noclegowa			X
Przedsiębiorczość mieszkańców			X
SFERA TECHNICZNA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Atrakcyjność położenia, miejsca widokowe			X
Bliskość szlaków turystycznych			X

najbliższego obiektu sportowego							
Brak ścieżek rowerowych			X				
Brak ogólnodostępnych obiektów sportowych, turystycznych i rekreacyjnych			X				
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		X					

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

13) PODOBSZAR REWITALIZACJI NR 13 – SOŁECTWO MAŁE CICHE

Źródło: opracowanie własne

Sołectwo Małe Ciche położone jest w południowo-wschodniej części Gminy Poronin. Od Poronina dzieli je odległość ok. 8 km. Sołectwo położone jest w otulinie Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Podobszar Rewitalizacji nr 13 – Małe Ciche położony jest w północnej części sołectwa, wzdłuż Filipczńskiego Potoku. Jest to teren „pustynny”, jak mówią jego mieszkańcy. Brakuje miejsc i oferty zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, mało jest firm, daleka jest droga do najbliższego przedszkola. Małe Ciche jest sołectwem otoczonym Tatrzańskim Parkiem Narodowym niemal z każdej strony (od zachodu graniczy z fragmentem sołectwa Murzasichle, które po zachodniej stronie również przylega do Tatrzańskiego Parku Narodowego i nie ma infrastruktury społecznej), komunikacja w stronę centralnej części gminy możliwa jest jedynie od północy.

Z uwagi na dużą odległość od ośrodka centralnego – Poronina – mieszkańcy podobszaru mają utrudniony dostęp do usług publicznych (poza dostępem do usług edukacyjnych świadczonych przez Szkołę Podstawową). Z uwagi na niską dostępność usług, zwłaszcza osoby starsze oraz młodzież nie są aktywnie włączone do życia społecznego (również z racji niewystarczającej dostępności i jakości usług komunikacji publicznej). Obszar ten cechuje się również niskim poziomem przedsiębiorczości, co skorelowane jest ze stosunkowo dużą liczbą osób bezrobotnych zamieszkujących ten teren.

Najistotniejszym zasobem występującym na tym terenie jest kompleks złożony z funkcjonującej szkoły oraz niewykorzystanego, pustego aktualnie - Domu Nauczyciela i terenu zielonego okalającego zabudowania. Dom Nauczyciela, dwukondygnacyjny, w typowym podhalańskim stylu, ma pow. zabudowy 157 m² i pow. całkowitą- 310 m². Budynek znajdujący się obok szkoły, który do niedawna pełnił funkcję Domu Nauczyciela, ofiarodawcy przekazali wraz z terenem, na którym się znajduje, aby służył całej społeczności gminnej.

Liczba mieszkańców podobszaru: 129 osób

PROBLEMY PODOBSZARU NR 13	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Wysoka liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	X		
Brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców (np. młodzież, seniorzy)			X
Konflikty społeczne wynikające z nieuregulowanych kwestii własnościowych			X
Alkoholizm		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi po zakończeniu edukacji		X	
Brak oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów		X	
SFERA GOSPODARCZA			
Niski poziom przedsiębiorczości - liczba firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (na tym obszarze działają dwie firmy)	X		
Brak spójnej oferty turystycznej		X	
SFERA TECHNICZNA			
Niedostateczne zagospodarowanie terenu przyszkolnego			X
Wykluczenie technologiczne części mieszkańców			X
Niszczący, od lat nie remontowany, budynek Domu Nauczyciela			X
Brak łatwo dostępnej infrastruktury rekreacyjnej (np. ścieżki rowerowe)		X	

POTENCJAŁY PODOBSZARU NR 13	ŹRÓDŁA		
	AP	AN	KS
SFERA SPOŁECZNA			
Żywa tradycja i kultura (w tym artyści);			X
Do zagospodarowania zabytkowy budynek szkoły (XIX w.) i budynek remizy OSP oraz przestrzeń wokół szkoły i remizy			X
Społeczna funkcja szkoły – organizacja imprez sportowych, kulturalnych			X
SFERA GOSPODARCZA			
W oparciu o istniejącą, zanikającą bazę gospodarki rolnej, zespół regionalny – intensyfikacja działań związanych z edukacją regionalną – kultywowanie tradycji i zwyczajów Podhala			X
Oś. Lichajówki – wzorcowe siedlisko podhalańskiej gospodarki rolnej, w tym hodowlanej – tradycja			X
Baza sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców, w tym , szczególnie narciarstwa (Błociska)			X
Miejsca potencjalnego rozwoju – wyciągi: Zadnia, Tarasówka;			X
Przedsiębiorczość mieszkańców			X
SFERA TECHNICZNA			
Teren przy szkolny - możliwość zagospodarowania dla rodzin z dziećmi (plac zabaw) i seniorów			X
Infrastruktura turystyczna (wyciągi, baza noclegowo-gastronomiczna)			X

SFERA ŚRODOWISKOWA			
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższego przedszkola (najbliższe przedszkole – 7 km)	X		
Niska dostępność usług edukacyjnych - średnia odległość do najbliższej szkoły podstawowej	X		
Niska dostępność usług świadczonych przez instytucje kultury - średnia odległość do najbliższej świetlicy/bibliotek – Biblioteka w odległości 7 km)	X		
Niska dostępność usług oferty czasu wolnego - średnia odległość do najbliższego placu zabaw – najbliższy plac zabaw – 13 km	X		
Brak otwartej przestrzeni publicznej umożliwiającej spędzanie czasu wolnego			X
Ograniczona dostępność i zła organizacja komunikacji publicznej			X
Brak ścieżek rowerowych, tras biegowych, basenów			X
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych		X	

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Położenie geograficzne (Hasło do wykorzystania: Małe! Ciche!)			X
Sąsiedztwo TPN			X
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			

ŹRÓDŁA: AP – analizy przestrzenne, AN – ankieta (badania społeczne), KS – konsultacje społeczne

5.2 Kluczowe wyzwania dla obszaru rewitalizacji

Analiza szczegółowa problemów podobszarów rewitalizacji oraz ich potencjałów wskazała całe spektrum problemów w sferze społecznej oraz w pozostałych analizowanych sferach, które mocno wpływają na jakość życia ich mieszkańców.

Jednakże, w **kontekście konieczności skonstruowania wniosków i określenia zadań rewitalizacyjnych, które zapewnią kompleksowość podejścia do zidentyfikowanych wyzwań dla całego obszaru rewitalizacji, istnieje konieczność dokonania analizy przekrojowej problemów** i syntezy, w której określone zostaną kluczowe problemy dla całego obszaru rewitalizacji. Szczególne znaczenie w tym procesie mają problemy społeczne i czynniki (wskaźniki), które były uwzględniane w procesie delimitacji (wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji).

Dlatego w efekcie analiz eksperckich oraz dyskusji i spotkań partycypacyjnych zidentyfikowano **kluczowe wyzwania (w odniesieniu do problemów)**, które są szczególnie istotne dla obszaru rewitalizacji, a ich rozwiązanie może przyczynić się do faktycznego dokonania zmian zarówno w warstwie społecznej, jak i pozostałych sferach. Jest to szczególnie istotne w kontekście konieczności podjęcia skoordynowanych, kompleksowych działań, które będą komplementarne i zapewnią efekt synergii działań.

Dla każdego ze zidentyfikowanych wyzwań (problemów), określono następnie w toku analiz eksperckich ich **kluczowe przyczyny** oraz **konsekwencje**.

Następnie zidentyfikowano potrzeby wynikające z przeprowadzonej analizy, jako odpowiedzi na zidentyfikowane problemy (przedmiot ewentualnej interwencji).

Przedstawiona analiza problemów obszaru rewitalizacji uwzględnia analizę zjawisk dotyczącą trendów w Gminie, co ma bezpośrednie przełożenie na sytuację każdego z podobszarów rewitalizacji. Dlatego też jak wspomniano wcześniej, ze względu na brak danych/ analiz przestrzennych za wcześniejsze lata, dla zobrazowania skali i charakteru zjawisk problemowych na obszarze rewitalizacji, przedstawiono dane dla Gminy pokazujące skalę zjawisk i trendy, z uwzględnieniem odniesienia do roku 2009.

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
OBSZAR I: KAPITAŁ SPOŁECZNY – PRZECIWDZIAŁANIE PROCESOM DEZINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU					
1.1.	• Duża i stale rosnąca liczba osób bezrobotnych: – zarówno w całej Gminie, jak i w poszczególnych podobszarach odnotowano w 2014 r. wzrost liczby bezrobotnych na poziomie 74% w stosunku do roku 2009 (wzrost średni dla powiatu tatrzańskiego w tym samym okresie wyniósł 56%) – w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym aż 9,5% to osoby bezrobotne (2014), średnia dla powiatu tatrzańskiego to 5,9% – stale rośnie liczba bezrobotnych osób młodych – osoby w wieku 18-34 lata stanowią 56% grupy bezrobotnych – stale rośnie liczba osób bezrobotnych w wieku 55+, w latach 2009-2014 odnotowano 110% wzrostu – stale rośnie liczba osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, w 2014 r. stanowiły one blisko 70% bezrobotnych (wzrost w stosunku do 2009 r. wynosi 96%) – stale rośnie liczba osób długotrwale bezrobotnych, w latach 2009-2014 odnotowano 207% wzrost ich liczby • Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej: – najczęstszą przyczyną objęcia wsparciem pomocy społecznej jest	• Średnia jakość edukacji i niskie aspiracje edukacyjne mieszkańców, co przekłada się na to, że osoby z niższym wykształceniem są mniej przedsiębiorcze (mają trudność w znalezieniu się na rynku pracy) • Zbyt mało mechanizmów włączenia społecznego mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji (wykluczonych społecznie) – świadczenia systemu opieki społecznej i urzędu pracy są niewystarczające dla faktycznej aktywizacji i włączenia tych osób • Zbyt słabe wsparcie społeczne osób z trudnościami i ich włączenie społeczne (niewystarczająca oferta ze strony Gminy i organizacji społecznych, które kształtują proaktywne postawy – nie tylko w zakresie instytucji rynku pracy i opieki społecznej) • Dziedziczony przez młodych model kulturowy „braku zawodu pozarolniczego”	• Emigracja zarobkowa osób młodych – zjawisko bardzo niepokojące i niezwykle istotne dla społeczności lokalnej, w tym z uwagi na: – rozpad więzi społecznych, – odpływ kapitału intelektualnego i społecznego – zanik tradycji lokalnych • Rosnąca bezradność/ wykluczenie społeczne osób długotrwale bezrobotnych, w tym klientów systemu opieki społecznej, zwłaszcza w grupie osób 55+ • Przekazywanie złych wzorców zachowań dzieciom z rodzin długotrwale zależnych od systemu opieki społecznej i instytucji rynku pracy • Coraz większe koszty dla systemu pomocy społecznej, związane z aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych	Weryfikacja i wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	• PAKIET REWIT

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	ubóstwo – 67,6%, z którym skorelowane jest rosnące bezrobocie (o 50% wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia – jest to trzeci z powodów udzielania świadczeń pomocy społecznej w gminie) – 49% (258 os.) korzystających z pomocy społecznej w 2014 r. to przedstawiciele rodzin (o 17% więcej niż w 2009 r.) – osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego				
1.2.	Niska dostępność (brak lub duża odległość) przedszkoli, żłobków i innych form opieki nad dziećmi do 6 roku życia	Zbyt słabo rozbudowana sieć przedszkoli - w gminie działają tylko dwa przedszkola usytuowane w sąsiednich miejscowościach położonych centralnie: Poronin i Suche	• Mniejsza mobilność i możliwość podjęcia zatrudnienia, zwłaszcza przez kobiety • Słabsza sytuacja finansowa młodych rodzin • Obniżenie szans edukacyjnych dzieci (słabsze wyniki na dalszych etapach nauczania)	Rozszerzenie oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 roku życia	• SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU
1.3.	• Przeciętne wyniki egzaminów po szkole podstawowej i gimnazjum – Wyniki na zakończenie szkoły podstawowej i gimnazjum, dla niektórych szkół uczących dzieci z podobszarów rewitalizacji, są niższe niż średnia dla gminy i średnia dla powiatu oraz województwa	• Zbyt mała liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną, co na starcie stawia dzieci w gorszej sytuacji (mniejsze szanse na starcie przekładają się na jakość procesu edukacyjnego prowadzonego przez szkołę) • Jakość pracy szkoły, nie tylko w kontekście wyników	• Niższe szanse edukacyjne uczniów na dalszej ścieżce edukacyjnej • Niewykorzystanie potencjału dzieci i młodzieży • Gorsza sytuacja na rynku pracy (osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, stanowiły w 2014 r. blisko 70%)	Podniesienie jakości edukacji	• SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU • POPRAWA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW • BLIŻEJ DO INNOWACYJNEJ GOSPODARKI

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		nauczania, ale również niewykorzystania potencjału uczniów (zbyt słabym rozwinięciu), co potwierdzają analizy wyników Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD)	bezrobotnych - wzrost liczby os. w stosunku do 2009 r. wynosi 96%) • Niższy poziom przedsiębiorczości		
1.4.	• Słabnące poczucie integracji społecznej mieszkańców i istotnie skorelowane z tym: – Postępujący rozpad więzi społecznych i słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę – Braki w zakresie przestrzeni (miejsc) i oferty dla integracji społecznej - braki w infrastrukturze czasu wolnego i niska jej dostępność oraz brak zróżnicowanej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych, w tym: → rodzin z dziećmi → młodzieży → rosnącej grupy seniorów – Brak miejsc przystosowanych do aktywnego spędzania czasu wolnego – Wykluczenie cyfrowe seniorów	• Mimo zmieniającego się na przestrzeni ostatnich 25 lat modelu życia, niesprzyjającego nieformalnym spotkaniom wewnątrz społeczności lokalnej, nie nastąpiła istotna zmiana w zakresie usług publicznych i dostępu do nich. Nastąpiła zmiana sposobu życia /zarabiania bez zmiany w zakresie sieci instytucji gminnych (dostęp do miejsc i oferty, które mogą integrować). Równocześnie ograniczony jest dostęp do przestrzeni do realizacji oddolnych inicjatyw. • Poza Poroninem, jako centralnym sołectwem, mieszkańcy (wszystkich podobszarów rewitalizacji) mają bardzo utrudniony dostęp do oferty czasu wolnego. Fakt ten stanowi barierę dla zwiększenia włączenia społecznego. Ma to znaczenie zwłaszcza dla rodzin z dziećmi, młodzieży i seniorów, gdyż	• Brak możliwości udziału w ofercie/wydarzeniach blisko miejsca zamieszkania, utrudnia budowanie więzi społecznych. Stanowi to też utrudnienie w angażowaniu mieszkańców terenów rewitalizacji (zwłaszcza wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem) w wydarzenia ogólnogminne • Na poziomie wspólnot sołectkich mieszkańcy mają małe możliwości do aktywności, która mogłaby ich integrować. Zjawisko to nasila proces dezintegracji społecznej, co pogłębia wykluczenie społeczne osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. • Niska jest aktywność społeczna, wyrażająca się w małej liczbie organizacji pozarządowych, a w konsekwencji oddolnych inicjatyw • Brak miejsc i oferty czasu wolnego, utrudnia włączanie społeczne rodzin oraz seniorów	Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego różnych grup wiekowych (przestrzeń i oferta), w tym decentralizacja miejsc sprzyjających tego typu działaniom, m. in. poprzez: – stworzenie oferty skoncentrowanej na potrzebach rodzin z dziećmi – wzmocnienie działań na rzecz aktywizacji osób starszych – podniesienie aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców	• PRZESTRZEŃ DLA NAS • ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI • RODZIC Z DZIECKIEM I... SĄSIADEM – PLACE ZABAW BLISKO, TWÓRCZO I INTERESUJĄCO • SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE Z SĄSIADEM • AKTYWNI PLUS SAMORZĄD • GÓRY NA DWA KÓŁKA

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		grupy te często nie mają możliwości samodzielnego przemieszczania się do oddalonej miejscowości. Seniorzy czy młodzież nie mogą często przemieszczać się samochodem, tym bardziej dzieci, a brakuje komunikacji wewnętrznej – istniejące połączenia dostosowane są raczej do ludzi dojeżdżających do pracy • Brakuje w Gminie miejsca, które umożliwić może realizację przedsięwzięć integrujących - skupiających mieszkańców całej Gminy (wszystkich podobszarów) na wspólnych wydarzeniach / celach • System wsparcia rodzin i seniorów (oparty głównie na świadczeniach finansowych), jest niewystarczający dla zwiększenia włączenia społecznego • Brakuje oferty, która umożliwiłaby realizację zajęć równoległe dla dzieci i ich rodziców/opiekunów • Emigracja zarobkowa młodych powoduje osłabienie więzi rodzinnych	(osób samotnych) i udzielenie innego rodzaju wsparcia (system wsparcia w dużej mierze oparty o świadczenia finansowe dla rodzin i osób samotnych, nie sprzyja włączeniu społecznemu). • Wśród mieszkańców, ubiegających się o pomoc z gminnego systemu opieki społecznej, blisko 50% stanowią rodziny (w 2014 r. – 258 os. – wzrost w skali gminy i więcej niż średnio w powiecie) • Coraz częściej odczuwalne są problemy w „dogadaniu się” - współpracy/kooperacji mieszkańców, wynikające często z przedkładania swoich własnych spraw (oraz praw) nad interes wspólnotowy • Poziom i jakość życia w gminie oraz siła więzi społecznych determinują decyzje o zmianie dotychczasowego miejsca zamieszkania, zwłaszcza osób młodych		

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		• Często barierą w dostępie do informacji o ofercie / wydarzeniach dla seniorów, jest dystrybucja ich poprzez Internet – wiele osób starszych nie umie korzystać z komputera/Internetu			
1.5.	Zanikające tradycje i niematerialne dziedzictwo kulturowe terenów Podhala	• Zmieniający się model życia na przestrzeni ostatnich 25 lat, w tym związany z pragmatyką finansową, sprawia, że młode pokolenia w efekcie utrudnionego dostępu do przestrzeni i oferty, coraz mniej chętnie stają się kontynuatorami zwyczajów i tradycji lokalnych, stanowiących istotną część dziedzictwa niematerialnego gminy • Podejmuje się małą ilość działań w celu udokumentowania i tym samym zachowania dziedzictwa niematerialnego, jako istotnego dla społeczności lokalnej oraz stanowiącego potencjał rozwojowy • Brak jest bodźców, w tym wsparcia finansowego na rzecz zachowania i kultywowania lokalnych tradycji • Wygaszone zostało kształcenie w zakresie ginących zawodów	• Zanikająca wiedza/ umiejętności związane z rzemiosłem, przetwórstwem tradycjami i sztuką Podhala • Brak pełnego wykorzystania potencjału tkwiącego w zasobach dziedzictwa niematerialnego dla rozwoju społecznego i gospodarczego (w tym jako możliwości rozwoju oferty turystycznej gminy, która mogłaby się wyróżniać na tle sąsiednich miejscowości/gmin) • Słabnące poczucie tożsamości lokalnej, zwłaszcza wśród osób młodych	Intensyfikacja działań związanych edukacją regionalną/lokalną oraz żywym udziałem różnych grup wiekowych w kultywowaniu tradycji i zwyczajów Podhala	• PRZESTRZEŃ DLA NAS (Poroniańskie Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem) • GÓRALSKI DESIGN • W GÓRACH ODDOLNIE DLA KULTURY

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		w Zespole Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara, co stanowi istotne zagrożenie dla przerwania ciągłości w zakresie charakterystycznych dla Podhala zawodów, a tym samym wyrobów. Ma to znaczenie dla Gminy w zakresie kształtowania oferty gospodarczej i rozwoju oryginalnej oferty turystycznej			
OBSZAR II: GOSPODARKA LOKALNA - PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW					
2.1.	• Brak atrakcyjnych, dobrze płatnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi i związana z nim emigracja zarobkowa	• Zmiana modelu funkcjonowania (kiedyś przychody mieszkańców gminy mocniej oparte były na rolnictwie), sprawia, że osoby młode słabiej wykształcone, mają problem w odnalezieniu się na rynku pracy • Turystyka, jako dominująca branża w kontekście miejsc pracy, nie stanowi często odpowiedzi na aspiracje i predyspozycje młodych • Brak małych i średnich przedsiębiorstw, które generowałyby nowe miejsca pracy, w tym poza sektorem turystyki • Brak nowych inwestycji stanowiących istotne skupiska miejsc pracy dla osób z aspiracjami, w tym wyższym	• Dynamicznie rosnące bezrobocie, w tym: – odnotowany w całej Gminie i w podobszarach rewitalizacji w 2014 r. wzrost liczby bezrobotnych o 74 % stosunku do 2009 roku (przy średnim wzroście dla powiatu tatrzańskiego na poziomie 56%) – stale rosnąca liczba młodych bezrobotnych – osoby w wieku 18-34 lata (obecnie 56% ogółu bezrobotnych) • Emigracja zarobkowa osób młodych – zjawisko bardzo niepokojące i niezwykle istotne dla społeczności lokalnej, w tym z uwagi na: – rozpad więzi społecznych, – odpływ kapitału intelektualnego i społecznego	Wspieranie innowacyjnych pomysłów na działalność gospodarczą i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi	• WSPARCIE + ...AKTYWIZACJA • + DLA PRZEDSIĘBIORCY

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		wykształceniem	– zanik tradycji lokalnych		
2.2.	• Duża liczba osób bezrobotnych w wieku 55+ oraz pozostających bez pracy powyżej roku – stale rośnie liczba osób bezrobotnych w wieku 55+, w latach 2009-2014 odnotowano 110% wzrostu – stale rośnie liczba osób długotrwale bezrobotnych, w latach 2009-2014 odnotowano 207% wzrostu	• Zmiana modelu funkcjonowania (kiedyś przychody mocniej oparte były o rolnictwo) sprawia, że osoby słabiej wykształcone lub mało mobilne (obawiające się zmiany), mają problem w odnalezieniu się na rynku pracy • Turystyka, jako dominująca branża w kontekście miejsc pracy, nie stanowi często odpowiedzi na możliwości zatrudnienia osób starszych	• Rosnąca zależność osób długotrwale bezrobotnych od systemu opieki społecznej (rośnie liczba osób otrzymujących wsparcie z GOPS z powodu bezrobocia) • Coraz większe koszty dla systemu polityki społecznej • Zwiększająca się skala wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego	Aktywizacja zawodowa osób w wieku 55+, zwłaszcza długotrwale pozostających bez pracy	• WSPARCIE + ...AKTYWIZACJA • AQUA PARK PORONIN
2.3.	• Brak specyficznej oferty czasu wolnego wyróżniającej Gminę Poronin spośród innych miejsc na Podhalu	• Mała ilość działań podejmowanych w celu udokumentowania i tym samym zachowania dziedzictwa niematerialnego, jako istotnego dla społeczności lokalnej oraz stanowiącego potencjał rozwojowy • Brak współpracy lokalnych przedsiębiorców między sobą oraz z lokalnym samorządem • Brak działań na rzecz budowania wizerunku gminy jako centrum narciarstwa, kojarzonego z sukcesami znanych olimpijczyków	• Słabe wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju turystyki i tworzenia nowych miejsc pracy dla osób o niszowych umiejętnościach (m.in. lokalnych twórców i rzemieślników)	Poprawa warunków dla rozwoju turystyki poprzez wypracowanie i promocję spójnej i wspólnej oferty usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne	• TOŻSAMOŚĆ – OFERTA – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ
OBSZAR III: BEZPIECZEŃSTWO PIESZYCH I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA					
	• Niska dostępność i jakość usług transportu zbiorowego	• Mała liczba połączeń opartych o komunikację zbiorową	• Zmniejszenie mobilności mieszkańców, zwłaszcza osób	Poprawa dostępu do komunikacji	• SKOMUNIKOWANI = MOBILNI

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
	świadczonych na terenie gminy	po między miejscowościami gminy oraz z innymi miejscowościami • Brak gminnego (jak również powiatowego) systemu wsparcia komunikacji zbiorowej, wewnątrz gminy jak i pomiędzy miejscowościami • Funkcjonowanie jedynie połączeń, które zapewniają przedsiębiorcom wysoką rentowność linii • Słabe wykorzystanie potencjału kolei z przystankiem kolejowym	zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym bezrobotnych, którzy mają przez to utrudniony dostęp do miejsc pracy • Utrudniony dostęp dzieci, młodzieży i seniorów do oferty czasu wolnego, rozumianej również jako przestrzeni integracji	wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej	
	• Niskie poczucie bezpieczeństwa w ruchu pieszym ze względu na braki w oświetleniu, chodnikach, przejściach dla pieszych i braki progów zwalniających	• Zbyt mało chodników przy drogach gminnych i powiatowych • Braki i niska jakość infrastruktury drogowej poprawiającej bezpieczeństwo mieszkańców (oznaczenia, oświetlenie, progi zwalniające) • Zbyt mało inwestycji poprawiających jakość infrastruktury dla bezpieczeństwa pieszych	• Zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa, zwłaszcza dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych • Brak możliwości samodzielnego przemieszczania się dzieci	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców	• BEZPIECZNY PIESZY
	• Niska emisja i związane z nią zanieczyszczenie powietrza pyłami zawieszonymi	• Stosowanie przez mieszkańców (w tym sąsiednich miejscowości), niedozwolonych materiałów do palenia w piecach • Zbyt mała liczba instalacji OZE • Trudność w dotarciu, dla	• Stosunkowa niska jakość powietrza w górach • Niekorzystny wizerunek gminy, jako ośrodka czasu wolnego	• Edukacja ekologiczna, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału	• EKO-SZACUNEK • GEOTERMIA – EKO ROZWIĄZANIE

	PROBLEM	KLUCZOWE PRZYCZYNY ZJAWISKA (ŹRÓDŁA PROBLEMÓW)	KONSEKWENCJE ZJAWISKA PROBLEMOWEGO (KLUCZOWY WPŁYW NA)	POTRZEBY JAKO ODPOWIEDŹ NA PROBLEM – WYZWANIE	DZIAŁANIE UKIERUNKOWANE NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU
		niektórych mieszkańców, do informacji o możliwości wsparcia finansowego dla przedsięwzięć mieszkańców (prywatnych osób)		• Podejmowanie szeroko zakrojonych działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji	
	• Braki w dostępie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w niektórych sołectwach – podobozarach rewitalizacji	• Ukształtowanie terenu podnoszące znacząco koszty, a w konsekwencji możliwość realizacji wszystkich niezbędnych inwestycji w tym zakresie • Uwarunkowania gruntowe (problem własności gruntów)	• Brak przyłączy do sieci, zapewniających dostęp do wody niezależnie od pory roku i poziomu zużycia (liczby użytkowników) • Obniżenie jakości życia mieszkańców • Wysokie koszty usuwania ścieków (opróżniania szamba), powodujące czasem nielegalne odprowadzanie szkodliwych odpadów do środowiska naturalnego	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	• Rozbudowa i utrzymanie sieci kanalizacyjnej • Rozbudowa sieci wodociągowej

6. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Gmina Poronin, a w szczególności rewitalizowane obszary, jest miejscem życia aktywnych osób, które czerpią z zasobów posiadanego dziedzictwa i pielęgnują wspólnie wartości będące częścią tożsamości Podhala. Dzięki swej zaradności i wykorzystaniu potencjałów oraz zdobytej wiedzy, rozwijają lokalną przedsiębiorczość oraz tworzą nowe miejsca pracy, wykorzystujące potencjał mieszkańców i wypracowanej marki. Mieszkańcy wspierają się i tworzą zintegrowaną społeczność lokalną, mając wiele możliwości wspólnego spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, a także funkcjonujące w Gminie miejsca i ofertę, otwartą i ukierunkowaną na ich uczestnictwo oraz inicjatywę, sprzyjające włączeniu społecznemu i aktywizacji.

7. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK, ZDIAGNOZOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

CEL GŁÓWNY GPR:

Zwiększenie włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa jakości ich życia, poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości oparty o posiadane zasoby i dziedzictwo, oraz tworzenie przestrzeni i oferty integrującej i włączającej mieszkańców z poszanowaniem środowiska naturalnego.

CEL.1: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji

Kierunki działań:

- 1.1. Zweryfikować i wzmocnić system wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji
- 1.2. Wzmocnić system edukacji, jako fundament społeczno –gospodarczy
- 1.3. Stworzyć przestrzeń dla aktywności i integracji mieszkańców
- 1.4. Zadbąć o dziedzictwo, jako wartość na rzecz budowy wspólnoty

CEL.2: OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Wsparcie osób i przedsiębiorstw dla ożywienia lokalnej gospodarki, poprzez działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy oraz waloryzację lokalnych potencjałów dla rozwoju oferty gospodarczej

Kierunki działań:

- 2.1. Wspierać osoby zagrożone wykluczeniem z rynku pracy
- 2.2. Stwarzać warunki dla rozwoju przedsiębiorstw i tworzenia nowych miejsc pracy
- 2.3. Wypracować oraz promować spójną i wspólną ofertę usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne

CEL 3: SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA

Zadbanie o stan środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności i jakości komunikacji, m.in. poprzez edukację ekologiczną, przeciwdziałanie niskiej emisji oraz stworzenie sprawnej i bezpiecznej sieci połączeń

Kierunki działań:

- 3.1. Stworzyć sprawną i bezpieczną sieci połączeń w komunikacji wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej
- 3.2. Zwiększyć bezpieczeństwo mieszkańców w ruchu drogowym
- 3.3. Edukować na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców i podejmować działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji
- 3.4. Inwestować w rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

8. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji według struktury celów

Jako odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania) określono zestaw działań zgodnych z celami i kierunkami, mający na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Adresatami tych działań są mieszkańcy obszaru rewitalizacji (wszystkich podobszarów) i w kontekście odpowiedzi na ich problemy - wyzwania zidentyfikowane w toku prowadzonych analiz, powstała propozycja działań, które sprzyjać będą poprawie włączenia społecznego i poprawią jakość ich życia. Przedsięwzięcia te zostały zaplanowywane z uwzględnieniem istniejących potencjałów, zarówno w kontekście organizacji społecznych i chęci włączenia się w działania rewitalizacyjne mieszkańców oraz zasoby materialne gminy mając na uwadze racjonalność długofalową proponowanych rozwiązań i konieczność kontynuacji zaproponowanych działań, dla realizacji zaplanowanych założeń, przez następne lata.

Zaznaczyć też należy, iż proponowane na rzecz mieszkańców obszarów rewitalizacji przedsięwzięcia odnoszą/ odwołują się do realizowanych obecnie przez gminę zadań wynikających m.in. z konkretnych ustaw (np. o pomocy społecznej) i wskazują na rozwiązania, które uzupełniać będą realizowane standardowo działania. Mają stanowić wartość dodaną, a nie zastąpić realizowane już na rzecz tych mieszkańców działania, lub też zmienić formułę realizowanych działań, tak by lepiej odpowiadały na potrzeby społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

Działania te zostały zaprezentowane w zbiorczej tabeli, w tym:

- jako **PP** - przedsięwzięcie podstawowe, którego szczegółowa charakterystyka znajduje się w punkcie 8.2 (kolumna oznaczona cyfrą 1);
- jako **PU** - przedsięwzięcie uzupełniające, którego opis znajduje się w tabeli (kolumna oznaczona cyfrą 2);
- W kolumnie oznaczonej cyfrą 3 podano podobszar rewitalizacji, którego mieszkańcy są adresatami wsparcia (kluczowi interesariusze).

CEL 1: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji				
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PRZEDSIĘWZIĘCIA:	1.	2.	3.
1.1. Zweryfikować i wzmocnić system wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	PAKIET REWIT: Standardowe działania Ośrodka Opieki Społecznej w Poroninie (np. działalność pracownika socjalnego, opiekunów rodziny, świadczenia finansowe ze strony OPS), zostaną uzupełnione o następujące kroki: • Stworzenie bazy adresów, pod którymi zamieszkują mieszkańcy obszarów rewitalizacji: na potrzeby działalności OPS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Zakopanem (gmina przekaze bazę do PUP), aby instytucje te w toku bieżącej pracy z klientami systemu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy, mogły zastosować ewentualne dodatkowe działania / system preferencji/działań uzupełniających. • Stworzenie systemu preferencji dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych, w zakresie dodatkowych możliwości aktywizacyjnych (system preferencji dla osób z obszaru rewitalizacji – Gmina rekomendować będzie analogiczne rozwiązania PUP-owi) • Standard - bezpośredni kontakt w zakresie oferty integrującej (włączającej): kontakt pracowników socjalnych z osobami wykluczonymi - zachęcanie do zaangażowania się w proponowane działania (oferta aktywizacyjna/ włączająca GOK, klub seniora, świetlice). Oferta aktywizacyjna, aktualizowana będzie raz w miesiącu przez GOK i przesyłana do OPS i PUP, w układzie: → dla dzieci → dla młodych → dla rodzin z dziećmi → dla seniorów Bardzo istotną będzie również oferta wydarzeń ogólnogminnych, które stanowić mają ważną część oferty Gminy, stwarzającej przestrzeń do spotkania (integracji mieszkańców) – jest to znaczące, jako element włączania mieszkańców do życia społeczności lokalnej (również, jako element przeciwdziałania pogłębianiu wykluczenia społecznego). W oparciu o otrzymane dane pracownicy socjalni czy asystenci rodziny, nawiązywać będą bezpośredni kontakt z osobami wykluczonymi/ zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zachęcając do zaangażowania się w proponowane działania Stworzona dodatkowa oferta stanowić będzie istotny element polityki inkluzyjnej gminy i uzupełniać podejmowane działania.		PU.1	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

	Dodatkowo szkoły otrzymają właściwe dla swoich okręgów zestawienia adresów przynależnych do obszarów rewitalizacji. Umożliwi to szkołom zastosowanie systemów preferencji w różnych przedsięwzięciach, w tym w zakresie projektów poprawiających szanse edukacyjne uczniów (np. dodatkowe punkty przy rekrutacji, w związku z realizacją projektów dofinansowanych np. z funduszy europejskich).			
1.2. Wzmocnić system edukacji, jako fundament społeczno – gospodarczy	SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: Uzupełnienie sieci przedszkoli na terenie Gminy Poronin	PP.4		PR1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12
	POPRAWA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW: Realizacja przedsięwzięć mających na celu wprowadzenie zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, w tym matematyczno-przyrodnicze:		PU.2	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	„WIEM I POTRAFIĘ” - rozwój kompetencji kluczowych w Gminie Poronin Realizacja zajęć rozwijających kompetencje kluczowe , w tym matematyczno-przyrodnicze wśród nauczycieli i uczniów w Gminie: - szkolenie nauczycieli, - realizacja dodatkowych zajęć z wykorzystaniem e-podręczników z matematyki i przyrody metodą eksperymentalną, - wyjazd dzieci na Politechnikę Łódzką na zajęcia eksperymentalne - wyposażenie szkół w sprzęt TIK i wyposażenie pracowni przyrodniczych, - doskonalenie nauczycieli z wykorzystania sprzętu TIK, - prowadzenie zajęć metodą eksperymentalną.		PU.3	
	POPRAWA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW: Wsparcie rozwoju uzdolnień uczniów – stworzenie i wdrożenie planów działań w tym zakresie przez sieć gminnych szkół		PU.4	
	POPRAWA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW: Realizacja przedsięwzięć mających na celu różne formy uczestnictwa dzieci i młodzieży w pozaszkolnej działalności społeczno–kulturalnej (np. zespoły regionalne)		PU.5	

	<i>BLIŻEJ DO INNOWACYJNEJ GOSPODARKI</i> Organizacja cyklicznych spotkań z nauką: - Nawiązanie współpracy szkół gminnych z uczelniami wyższymi w Krakowie (np. UJ, Politechnika Krakowska, AGH) i z Podhalańską Wyższą Szkołą Zawodową w Nowym Targu - Zorganizowanie cyklicznych, mobilnych, plenerowych spotkań z nauką, w trakcie których studenci wraz z opiekunami naukowymi przekazują uczniom w praktyce wiedzę wyjaśniającą wiele zjawisk przyrodniczych		PU.6	
1.3. Stworzyć przestrzeń dla aktywności i integracji mieszkańców	<i>PRZESTRZEŃ DLA NAS:</i> Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego, jako miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin	PP.1		CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	<i>ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI:</i> Tworzenie i/lub doposażenie świetlic jako przestrzeni uzupełniającej działanie Gminnego Ośrodka Kultury Poronin	PP.2		
	<i>RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM -PLACE ZABAW BLISKO. TWÓRCZO I INTERESUJĄCO:</i> Organizacja/utworzenie placów zabaw	PP.3		PR 2-13
	<i>SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE z SĄSIADEM:</i> Budowa sali gimnastycznej	PP.5		PR 12

	AKTYWNI PLUS SAMORZĄD Wzmocnienie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi • Sporządzenie listy organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Poronin wraz z danymi kontaktowymi (dla zasobów Gminy, ważne jest również zebranie danych kontaktowych do osób odpowiedzialnych) • Umieszczenie bazy na stronie internetowej Gminy oraz aktualizacja na stronie ngo.pl • Włączenie organizacji pozarządowych w przygotowanie i ewaluację planu współpracy (w tym w miarę możliwości wieloletniego) • Dzień organizacji pozarządowych połączony z Forum organizacji, jako forma promocji aktywności mieszkańców i poszczególnych organizacji • Włączanie do programu współpracy następujących elementów: → Włączenie organizacji do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji, w tym głównie społecznych → Wspieranie / powierzanie organizacjom pozarządowym działań związanych z aktywizowaniem mieszkańców (kształtowaniem postaw obywatelskich) → Włączenie organizacji pozarządowych w realizację działań mających na celu upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Podhala (w tym wspieranie i powierzanie) → Udostępnianie organizacjom pozarządowym i grupom nieformalnym pomieszczeń, sprzętu i innego wyposażenia, dla wspierania ich działalności.		PU.7	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	GÓRY NA DWA KÓŁKA System działań mających na celu rozbudowę ścieżek rowerowych na terenie Gminy Poronin, w tym np. • Rozbudowa trasy / budowa odnogi trasy VeloDunajec (przykładowo: kontynuacja w kierunku na Ząb → przysiółek Rafaczówki → Nowe Bystre) • Realizacja trasy rowerowej: → Dutkówka → Gubałówka → Rafaczówki → Suche. Projekt planowany do realizacji wspólnie z Gminą Czarny Dunajec i Zakopane. → kontynuacja poprzez poprowadzenie ścieżki wzdłuż wyciągu w Suchem, a następnie w kierunku miejscowości Poronin • Stworzenie ścieżki rowerowej na trasie GOK → Jesionkówka (wzdłuż brzegu rzeki) → Tatrzańska → Kośne Hamry → Małe Ciche		PU.8	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

1.4. Zadbać o dziedzictwo jako wartość na rzecz budowy wspólnoty	Działania komplementarne do planowanego projektu związanego z rozwinięciem sieci GOK, w tym utworzenie Poroniańskiego Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem. GÓRALSKI DESIGN Utworzenie centrum wzornictwa regionalnego Podtatrza - Wykorzystanie dotychczas realizowanych projektów przedstawiających kunszt twórców ludowych, tj. „Dziedzictwo Podtatrza – droga do zrównoważonego rozwoju lokalnego dla Podhala, Orawy i Spisza”, w ramach którego powstało wydawnictwo: „Szlak dziedzictwa kulturowego Podtatrza”. - Inwentaryzacja dotychczasowych działań w zakresie projektowania wzorów na Podtatrzu (kontakt m.in. poprzez Muzeum Tatrzańskie, poszukiwanie śladów po Zakopiańskich Zakładach Wzorcowych), - Współpraca z lokalnymi projektantami oraz z Zespołem Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem, - Wykorzystanie możliwości Wydziału wzornictwa przemysłowego Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Politechniki Krakowskiej , - Ewentualna współpraca z projektantką z dawnych lat – p. Grażyna Hase, która 40 lat temu zaprojektowała kolekcję kożuszków góralskich, które zostały w całości sprzedane w USA (pozostała dokumentacja fotograficzna) - Wykorzystanie nowych technologii do wyprawiania skór owczych.		PU.9	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	W GÓRACH OdDolnie DLA KULTURY Dodatkowo istotnymi elementami będą: - Udostępnianie miejsca w sieci instytucji gminnych, na rzecz realizacji zajęć/ spotkań inicjowanych przez mieszkańców, dotyczących dziedzictwa (lista miejsc będzie dostępna na zaktualizowanej stronie GOK, obejmować będzie działające filie GOK oraz świetlice stanowiące istotny element uzupełniający sieć miejsc, w ramach bliskiego lokalnego dostępu pozwalającego na aktywizację/ lokalną działalność) - Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w zakresie realizacji oferty opartej o dziedzictwo niematerialne oraz jego dokumentowanie		PU.10	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

CEL.2: OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Wsparcie osób i przedsiębiorstw dla ożywienia lokalnej gospodarki, poprzez działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy oraz waloryzację lokalnych potencjałów dla rozwoju oferty gospodarczej			
Kierunki działań:			
2.1. Wspierać osoby zagrożone wykluczeniem z rynku pracy	Działania komplementarne do zadań wynikających z ustawy oraz realizowanych w ramach tzw. PAKIETU REWIT (opis w kierunku działań 1.1) – działania te zakładają aktywną współpracę z PUP w Zakopanem, w ramach dostępnych środków z Funduszu Pracy oraz realizowanych projektów aktywizacyjnych WSPARCIE +... AKTYWIZACJA Pakiet działań mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym W ramach pakietu przewiduje się komplementarne działania, mające wesprzeć osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (m.in. młodych, osoby 55+), w tym: • Wprowadzenie w miarę możliwości systemu preferencji dla działań aktywizacyjnych (w tym szczególnie atrakcyjnych), dla osób z obszarów rewitalizacji w Gminie • Wspieranie innowacyjnych pomysłów na działalność gospodarczą i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi, w tym poprzez: → System działań mający na celu kształtowanie pomysłów na biznes, w oparciu o twórcze formy/ warsztaty i system doradztwa, z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług → Ukierunkowanie istniejącego strumienia dotacji na tworzenie działalności gospodarczej, w miarę możliwości z uwzględnieniem wykorzystania endogenicznych potencjałów i istniejącą lokalnie sieć sprzedaży towarów/usług (lub w miarę możliwości utworzenie nowego programu dotacyjnego) • Intensyfikacja działań mających na celu aktywizację zawodową osób w wieku 55+, zwłaszcza długotrwale pozostających bez pracy, m.in. poprzez tworzenie i rozwój spółdzielni socjalnych • Wzmocnienie / stworzenie systemu wsparcia twórców ludowych, zwłaszcza młodych i w wieku 55+	PU. 11	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

2.2. Stwarzać warunki dla rozwoju przedsiębiorstw i tworzenia nowych miejsc pracy	+dla PRZEDSIĘBIORCY Zestaw działań mających na celu wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców, wzmacniających lokalny rynek pracy • Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających miejsca do rozwoju istniejących lub powstawania nowych inwestycji; • W miarę możliwości wspieranie/ sprzyjanie rozwojowi istniejących podmiotów gospodarczych, w tym w zakresie innowacyjnych pomysłów i/lub opartych na endogenicznych zasobach • Wzmacniać kapitał ludzki działających na obszarach rewitalizacji przedsiębiorstw		PU. 12	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	AQUA PARK PORONIN Budowa Aqua Parku w Poroninie Inwestycja prywatnego przedsiębiorcy, mająca na celu wybudowanie obiektu, który zapewni ofertę spędzania czasu dla turystów, komplementarną do już istniejącej, zarówno w Gminie jak i sąsiednich miejscowościach. Miejsce realizacji: ulica Za Torem (pod lasem). W kontekście korzyści dla społeczności lokalnej, należy podkreślić, iż oprócz rozwoju oferty dla turystów, powstaną nowe miejsca pracy, a rozwinięta oferta sportowo-rekreacyjna służyć będzie też mieszkańcom.		PU. 13	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

2.3. Wypracować oraz promować spójną i wspólną ofertę usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne	TOŻSAMOŚĆ – OFERTA - PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ Wypracowanie i promocja spójnej i wspólnej oferty usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne, ma przyczynić się do wykorzystania niezagospodarowanych dotychczas zasobów Gminy Działania te mają na celu nie tylko znalezienie wyróżników czy zdefiniowanie nowej oferty/marki, ale też wpłynąć mogą na aktywizację zawodową wielu starszych osób, które są „nośnikami” wiedzy/umiejętności specyficznych dla tego obszaru (np. w zakresie ginących zawodów). Działania te powinny być oparte o: • Opracowanie partycypacyjne (w tym z przedsiębiorstwami i mieszkańcami) Strategii promocji oraz identyfikacji wizualnej Gminy Poronin, w tym: założenia identyfikacji wizualnej, wypracowanie i promocja marki, system jej identyfikacji wizualnej zakres usług turystycznych, plan wdrożenia strategii. • Założenia strategii powinny być oparte o: → analizę usług i produktów turystycznych → analizę obecnych zasobów turystycznych i potencjału obszaru przez pryzmat kierunku rozwoju marki → określenie i badanie reprezentatywnej grupy społecznej → analizę pozycji i konkurencyjności Gminy Poronin, na tle innych sąsiednich miejscowości, → określenie podstawowych problemów do rozwiązania w zakresie działań związanych z promocją gospodarczą i turystyczną • Utworzenie internetowego portalu Gminy, adekwatnego do opracowanej Strategii promocji marki oraz identyfikacji wizualnej Gminy Poronin • Wdrożenie strategii, uwzględniające włączenie podmiotów i organizacji, które stanowić mogą grupę istotnych sojuszników w procesie wdrażania Strategii, w tym: → lokalnych przedsiębiorców i ich organizacji → lokalnych organizacji pozarządowych (np. Związek Podhalań, Koła Gospodyń Wiejskich, Podhalańska Lokalna Grupa Działania) → gminnych instytucji, w tym w szczególności GOK z utworzonymi filiami (ze znaczącą rolą Poroniańskiego Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem) • Kreację wydarzeń / imprez promujących i wykorzystujących zasoby, zgodnie z wypracowanymi założeniami ww. Strategii, np. weekend śladami wybitnych sportowców czy twórców • Promocja rękodzieła zgodnie z wypracowanymi założeniami ww. Strategii, np. pracowni krawiectwa regionalnego, hafciarstwa, malarstwa na szkło, snycerki i innych wyrobów rzemiosła ludowego • Promocja przetwórstwa lokalnego oraz tradycyjnych metod hodowli • System grantów na rzecz działalności organizacji pozarządowych kształtujących ofertę adekwatną do	PU. 14	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
--	---	-------------------	----------------------------------

CEL 3: SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA			
Zadbanie o stan środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności i jakości komunikacji, m.in. poprzez edukację ekologiczną, przeciwdziałanie niskiej emisji oraz stworzenie sprawnej i bezpiecznej sieci połączeń			
Kierunki działań:			
3.1. Stworzyć sprawną i bezpieczną sieć połączeń w komunikacji wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej	SKOMUNIKOWANI = MOBILNI Podjęcie działań mających na celu zwiększenie mobilności komunikacyjnej mieszkańców wewnątrz i na zewnątrz Gminy, zwłaszcza na podobszarach rewitalizacji. Celem podejmowanych działań jest stworzenie sieci dodatkowych połączeń dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji z sąsiednimi miejscowościami oraz wewnątrz Gminy, co jest istotne dla zwiększenia mobilności osób bezrobotnych na rynku pracy oraz poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Ramowym założeniem przedsięwzięcia jest organizacja publicznego transportu zbiorowego wraz z Powiatem Tatrzańskim na zasadzie porozumienia, w oparciu o planowane zmiany w Ustawie o zbiorowym transporcie publicznym (np. poprzez dofinansowanie nierentownych linii w celu poprawy jakości i dostępności transportu publicznego na terenie Gminy i Powiatu).	PU. 15	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
3.2. Zwiększyć bezpieczeństwo mieszkańców w ruchu drogowym	BEZPIECZNY PIESZY Przedsięwzięcia mające na celu podniesienie bezpieczeństwa pieszych, poprzez poprawę jakości infrastruktury drogowej w Gminie. Działania planowane do realizacji, mają na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców podobszarów rewitalizacji, oraz turystów – klientów, których opinia jest istotna dla dalszego rozwoju turystyki w Gminie. Działania rewitalizacyjne obejmować będą m.in.: • bieżące remonty dróg i chodników. • budowę dróg i chodników, • poprawę oznakowania pionowego i poziomego dróg • realizację oświetlenia ulicznego, również przy zastosowaniu energooszczędnych punktów świetlnych, oświetlenia inteligentnego.	PU. 16	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

3.3. Edukować na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców i podejmować działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji	EKO-SZACUNEK Działania wspierające i promujące zachowania proekologiczne, wśród różnych grup wiekowych. Działania w tym zakresie powinny być podejmowane zarówno przez Gminę Poronin, jak i organizacje społeczne czy przedsiębiorców i ich związki, jako element szacunku do unikalnego dziedzictwa naturalnego będącego w „rękach mieszkańców” oraz mieszkańców względem siebie nawzajem. Wśród działań w tym zakresie należy podejmować m.in.: • Działania edukacyjne na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców, w tym m.in.: → projekty edukacyjne w szkołach → szkolenia / warsztaty związane z promowaniem postaw proekologicznych → wystawy, gry terenowe, itp. → edukacja ekologiczna, zwłaszcza w zakresie materiałów używanych do opału • Działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji, w tym: → stosowanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) → termomodernizacja → wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w tym projekty Gminy: 1) „Czyste powietrze wokół nas – wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych. Paliwa stałe.” 2) „Czyste powietrze wokół nas – wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych. Biomasa i paliwa gazowe.”		PU. 17	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
	GEOTERMIA – EKO ROZWIĄZANIE Inwestować w geotermię na potrzeby grzewcze w gminie • Rozpoznanie możliwości wykorzystania istniejącego odwiertu na terenie gminy • Współpraca z inwestorem/inwestorami w związku z możliwą realizacją inwestycji (w tym partnerstwo publiczno-prywatne) • Współpraca z Geotermią Podhalańską (wykorzystanie doświadczeń Gminy Szaflary i Miasta Nowy Targ) • Zbadanie możliwości skorzystania z aktualnie opracowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, programu dofinansowania badań związanych z wykorzystywaniem złóż geotermalnych • Ewentualne inwestycje wynikające z przeprowadzonych badań i analiz (skorelowane)		PU. 18	CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

3.4. Inwestować w rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	• Rozbudowa i utrzymanie sieci kanalizacyjnej, w tym przez: → Podhalańskie Przedsiębiorstwo Komunalne – bieżące remonty, nowe projekty i realizacje w toku, ciągła rozbudowa systemu kanalizacji) • Rozbudowa sieci wodociągowej, w tym przez: → Zakład Gospodarki Komunalnej – bieżące realizacje → Mieszkańców i ich spółki		PU. 19	CAŁY OBSZAR
--	---	--	-----------	-------------

Przedsięwzięcia znajdujące się na liście podstawowej, są przedsięwzięciami celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

8.2 Charakterystyka przedsięwzięć podstawowych

Poniżej opisano podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których realizacja jest kluczowa dla osiągnięcia założonych celów Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym związanych ze zwiększeniem włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawy jakości ich życia.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.1	PRZESTRZEŃ DLA NAS: STWORZENIE PRZESTRZENI I OFERTY CZASU WOLNEGO ORAZ MIEJSCA AKTYWIZACJI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY PORONIN (SIEĆ GOK)	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Poronin (Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie)	organizacje pozarządowe	2018-2022
Źródło finansowania	Podobszar/y rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Szacunkowa wartość projektu
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Krajowe środki publiczne	Wszystkie podobszary rewitalizacji	6 200 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: - Duża i stale rosnąca liczba osób bezrobotnych - Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej - Słabnące poczucie integracji społecznej mieszkańców - Zanikające tradycje i niematerialne dziedzictwo kulturowe terenów Podhala - Brak specyficznej oferty czasu wolnego wyróżniającej Gminę Poronin spośród innych miejsc na Podhalu (w kontekście rozwoju gospodarczego) Problemy i potrzeby właściwe dla przedsięwzięcia: - Zbyt mały dostęp do oferty czasu wolnego dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jako elementu mocniejszego włączenia do życia społecznego różnych grup wiekowych (w tym młodzież, rodziny i seniorzy), jako odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Mieszkańcy najbardziej oddalonych obszarów rewitalizacji mają do pokonania 8 km - prywatne busy kursują obecnie do miasta Zakopane – nie ma kursów pomiędzy poszczególnymi sołectwami w Gminie. - Zbyt wąska oferta dla poszczególnych grup wiekowych - Określona przez mieszkańców potrzeba do aktywności i integracji, wokół spraw istotnych dla mieszkańców (w tym dziedzictwo) - Konieczność rozwoju oferty rozwijającej zainteresowania dzieci i młodzieży, w kontekście wyników z egzaminów na zakończenie klasy 6 i gimnazjum (poszerzenie zainteresowań, jako baza do rozwoju uzdolnień i aspiracji edukacyjnych młodzieży) - Konieczność identyfikacji i dbałości o dziedzictwo niematerialne, w kontekście społecznym i gospodarczym (jako możliwości rozwoju oferty turystycznej gminy, która mogłaby się wyróżniać na tle sąsiednich miejscowości) - Dokumentowanie dziedzictwa niematerialnego, jako istotnego dla społeczności lokalnej oraz potencjału dla identyfikowania czynników różnicujących ofertę turystyczną Poronina - Wygazzone kształcenie w zakresie ginących zawodów w Zespole Szkół	

	Plastycznych im. Antoniego Kenara, co stanowi istotne zagrożenie dla przerwania ciągłości w zakresie charakterystycznych dla Podhala zawodów, a tym samym wyrobów, co w przypadku Gminy Poronin ma znaczenie dla kształtowania oferty gospodarczej i rozwoju turystyki
	Grupa docelowa
	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, zwłaszcza dzieci i młodzież, rodziny z dziećmi oraz osoby starsze
	Opis przedsięwzięcia
	Przedsięwzięcie zakłada stworzenie sieci placówek (sieci GOK), na bazie istniejącego Gminnego Ośrodka Kultury w Poroninie (jedyne w Gminie), która uzupełni braki w dostępie do tzw. usług czasu wolnego. Mieszkańcy najbardziej oddalonych miejscowości - obszarów rewitalizacji mają nawet ok. 8 km do Poronina, co stanowi barierę dostępową, zwłaszcza z tego powodu, że nie istnieje wewnątrzgminna (międzysołecka) komunikacja publiczna. Dlatego zakłada się stworzenie sieci, która rozłożona przestrzennie w racjonalny sposób, zwiększy dostęp mieszkańców, zwłaszcza z obszarów rewitalizacji i zwiększy szanse na ich włączenie społeczne (aktywizację, zintegrowanie). Przewiduje się, że na bazie istniejącego GOK w Poroninie, wykorzystując istniejące zasoby, stworzona zostanie sieć, w której GOK realizowałby swoje zadania w znacznie większej skali, w tym rozbudował ofertę dla różnych grup wiekowych oraz możliwości zwiększenia integracji wewnątrzgminnej. W podstawowej strukturze sieci funkcjonowałyby: 1. Ośrodek w Poroninie – miejsce koordynujące rozwój i pracę całej sieci GOK – na bazie istniejącej infrastruktury, z koniecznością jej powiększenia oraz poszerzenia oferty, w kontekście potrzeb mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: • Poronina, Stasikówki, Suchego w zakresie oferty zajęć dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych • Wszystkim podobszarołom rewitalizacji w zakresie przedsięwzięć skierowanych do wszystkich mieszkańców, w tym poszczególnych grup wiekowych. Złuszczu w zakresie przedsięwzięć, których realizacja wymaga specjalnej infrastruktury, np. wystawy, seanse kinowe, wydarzenia plenerowe 2. Filia GOK w Małem Cichem (miejsce najbardziej wysunięte na południowy wschód w Gminie – ok. 6 km do Poronina) Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: Małe Ciche, Murzasichle. 3. Filia GOK w Zębie (ok. 5 km do Poronina – pomiędzy Nowem Bystrem a Suchem, na południe od Bustryku. Miejsce sąsiednie w stosunku do najbardziej wysuniętej na zachód miejscowości w Gminie (Nowe Bystre –około 8 km od Poronina), a równocześnie obszarów rewitalizacji tam położonych) Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałych sołectw: Zębu, Nowego Bystrego, Bustryka 4. Filia GOK w Suchem utworzenie PORONIAŃSKIEGO CENTRUM KULTURY I DZIEDZICTWA PODHAŁA W SUCHEM (miejsce w sąsiedztwie Poronina) – położone w centrum Gminy. Zapewni dostęp do specyficznej/ unikatowej oferty wszystkim mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałych sołectw. Kluczowym zadaniem będzie utrwalanie, koordynowanie i kształtowanie/rozwój oferty dla mieszkańców, skupionej wokół

dziedzictwa niematerialnego Gminy i Podhala.

Sieć GOK zapewni dostęp do oferty mieszkańcom wszystkich sołectw – oferta zajęć, w miarę możliwości realizowana może być w poszczególnych ośrodkach GOK oraz świetlicach w: OSP Murzasichle, OSP Stasikówka, OSP Bustryk, OSP Suche, „Organistówka” w Nowem Bystrem

ZAŁOŻENIA DLA PLANOWANIA I REALIZACJI OFERTY GOK:

- **Organizacja przedsięwzięć** kulturalnych na terenie Gminy (koncerty, przedstawienia teatralne, wystawy, publikacje, seanse kinowe)
- **Kształtowanie i realizacja oferty czasu wolnego** rozwijającej zainteresowania i kompetencje kluczowe mieszkańców – np. kurs tańca, gimnastyka, gry na instrumentach, nauka tańca i śpiewu góralskiego, warsztaty malarstwa na szkle, malarstwa na tkaninie, ceramiki, hafciarstwa, rzeźby, warsztaty fotografii, operatorskie, kursy kulinarne, zajęcia sportowe. Oferta kształtowana według potrzeb **poszczególnych grup wiekowych**:
 - **Czas dzieci... i rodziców** – oferta dla rodziców realizowana równolegle lub oferta zajęć wspólnych dla dzieci z rodzicami
 - **Czas młodzieży** – oferta tworzona również we współpracy z Podhalańską Wyższą Szkołą Zawodową – *Akademia umiejętności i wiedzy* (wzorowane na formule uniwersytetu dziecięcego)
 - **Młodzi nie tylko na starcie**
 - **Dojrzałość – czyli coś dla seniorów**
- Utworzenie i koordynacja **Klubów Seniora** działających w każdym z sołectw – działanie wymagać będzie zaangażowania koordynatora, który w oparciu o sieć lokalnych liderów (seniorów), utworzy sieć klubów seniora w Gminie.
- Utworzenie w każdym z 3 ośrodków – filii GOK (Poronin, Małe Ciche, Ząb), ośrodków aktywizacji i włączenia seniorów w życie społeczne – **tzw. Podhalańskich Klubów Trzeciego Wieku**.
Będą to miejsca spotkań, aktywizacji i integracji seniorów, w Klubach dostępnych dla nich od godzin popołudniowych do popołudnia. Kluby wyposażone w podstawową infrastrukturę: stoły, krzesła, sofy, sprzęt multimedialny, gry (np. bilard, piłkarzyki, gry planszowe), umożliwiać będą spędzanie czasu wolnego, a w tym:
 - Spotkania i rozmowę z sąsiadami i znajomymi,
 - Realizację zajęć rękodzieła (wyroby mogą być sprzedawane podczas przedsięwzięć ogólnogminnych – przychód na podstawowe koszty działalności Klubu)
 - Spotkania z ciekawymi osobami, wydarzenia związane z integracją międzypokoleniową
 - Klub stanowić będzie nie tylko przestrzeń na spotkania, ale również wsparcie dla rodzin osób starszych, które potrzebować mogą dla pełnienia swoich ról (zadań, w tym zawodowych), wsparcia w opiece nad najstarszymi członkami rodziny, którzy może nie potrzebują nadzoru medycznego, jednakże ze względu na stan zdrowia powinni przebywać w towarzystwie innych osób
- Utworzenie przestrzeni Młodych – **tzw. Kluby Młodego Podhala** zgodnie z filiami GOK – przestrzeń spotkania dla młodych
- **„Miejsce dla swoich”** – stworzenie/udostępnianie miejsca na spotkania organizacjom lokalnym/grupom nieformalnym
- **Przestrzeń dla nas** – zagospodarowanie terenu przed budynkiem/budynkami, jako przestrzeni rekreacji i spotkania mieszkańców (plac zabaw, miejsce do ekspozycji interesujących plenerowych wystaw, ławki i inna sprzyjająca mieszkańcom mała architektura)

OPIS POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA - ZAKRES PRAC I RAMOWO O DZIAŁALNOŚCI:

1. GMINNY OŚRODEK KULTURY W PORONINIE - remont i zagospodarowanie terenu na potrzeby realizacji przedsięwzięć wspólnych (integrujących)

Miejsce realizacji inwestycji:

ul. Piłsudskiego 2, Poronin

Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji.

Zakres w kontekście prac inwestycyjnych:

Przebudowa / modernizacja terenu oraz 2 budynków GOK

Ośrodek koordynujący prace całej tworzonej sieci GOK, z koniecznością rozwoju oferty na bazie istniejącej infrastruktury oraz dodatkowych inwestycji.

Zrestrukturizowany GOK, w tym przede wszystkim inwestycja w budynku GOK w Poroninie:

- Zapewni dostęp do oferty czasu wolnego mieszkańcom wszystkich podobszarów z terenu gminy, ze względu na swoje centralne położenie, przede wszystkim zaś mieszkańcom podobszarów w sołectwach Poronin, Suche i Stasikówka.
- Umożliwi realizację przedsięwzięć dla wszystkich mieszkańców, w tym poszczególnych grup wiekowych. Zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć, których realizacja wymaga specjalnej infrastruktury, np. wystawy, seanse kinowe, wydarzenia plenerowe, spotkania dla młodzieży.

Zakres - planowany jest remont w budynku GOK:

Przystosowanie sali GOK do projekcji filmów, poprzez wyposażenie jej w sprzęt oraz ekran kinowy – umożliwi działalność klubokawiarni, w której organizowane będą seanse dla różnych grup wiekowych, w tym dla młodzieży, dla której może to być konstruktywna i atrakcyjna forma spędzania czasu wolnego (spotkań).

Ponadto, w ramach przedsięwzięcia, planuje się zakup kotary teatralnej (na istniejącą scenę w świetlicy), oświetlenie sceny, nagłośnienie sali, zakup krzeseł i stołów, zakup sprzętu komputerowego oraz wyposażenie kuchni świetlicowej.

Dodatkowo w drugim budynku na terenie GOK w tzw. "Wańkówce" w ramach prac remontowych wymieniona zostanie instalacja centralnego ogrzewania, instalacja elektryczna oraz podłogi. W budynku przeprowadzony zostanie też remont toalet. Wpłynie to pozytywnie na efektywność energetyczną budynku.

Na terenie GOK utworzone zostaną miejsca na ekspozycje/wystawy m.in. dla twórców ludowych (wewnątrz budynku oraz w przestrzeni zewnętrznej).

Zakres - planowany jest też remont przestrzeni wokół GOK:

Na terenie otaczającym GOK w Poroninie powstanie ponadto ogólnodostępna przestrzeń dla mieszkańców z zachowaniem stylu podhalańskiego.

Planowany jest remont (wraz z odwodnieniem) nawierzchni placu przed budynkiem, remont sceny plenerowej, stworzenie m.in. ścieżek spacerowych, urządzenie zieleni, placu zabaw wraz z siłownią dla dorosłych oraz małej architektury rekreacyjnej (w tym: ławki, kosze, stojaki na rowery, tablice informacyjne). Zamontowane zostanie też odpowiednie oświetlenie (np. energooszczędne), wyremontowane ogrodzenie, a cały teren objęty zostanie monitoringiem.

2. FILIA GOK W MAŁEM CICHEM - utworzenie (budynek Domu Nauczyciela obok Szkoły Podstawowej - miejsce najbardziej wysunięte na południowy wschód w Gminie - ok. 6 km od Poronina)

Miejsce realizacji inwestycji:

Budynek obok SP Małe Ciche, Małe Ciche 22, dz. nr ewid. 8489 Małe Ciche

Realizacja inwestycji planowana **na terenie podobszaru rewitalizacji nr 14**

Zakres w kontekście prac inwestycyjnych:

Przebudowa/rozbudowa/modernizacja budynku Domu Nauczyciela w Małym Cichem

Zakres:

Utworzenie filii na bazie istniejącego domu nauczyciela, który wymaga modernizacji i adaptacji na potrzeby GOK (obecnie budynek jest zniszczony i nie nadaje się do użytkowania) oraz zakupu wyposażenia niezbędnego do pełnienia określonej funkcji.

Projekt zakłada gruntowny remont całego budynku, w tym ścian, okien, instalacji i dachu oraz zaadaptowanie go i wyposażenie, wraz z przestrzenią przyległą na potrzeby filii GOK. Przestrzeń przyległą do budynku ma posłużyć jako miejsce aktywności i spotkań – planowane jest utworzenie w tym miejscu np. placu zabaw, skate parku dla młodzieży czy innej małej architektury (zgodnie z potrzebami mieszkańców).

Miejsce to zapewni dostęp do oferty przede wszystkim mieszkańcom podobszarów rewitalizacji znajdujących się na terenie sołectw Małe Ciche i Murzasichle oraz sąsiednich okolic.

3. FILIA GOK W ŻĘBIE – utworzenie Filii GOK, w oparciu o pomieszczenia obecnej szkoły podstawowej w Żębie

Miejsce realizacji inwestycji:

Żąb, budynek szkoły na działce nr 7140/10

Realizacja inwestycji planowana **poza obszarem rewitalizacji.**

Zakres w kontekście prac inwestycyjnych:

Modernizacja pomieszczeń SP w Żębie

Zakres:

Stworzenie filii GOK wymaga adaptacji i wyposażenia pomieszczeń obecnej szkoły podstawowej w Żębie oraz wykonania niezbędnych prac remontowych. Filia GOK stanowić będzie centrum społeczno-kulturalne, z dostępem do oferty czasu wolnego, do której mieszkańcy mają obecnie bardzo utrudniony dostęp, a która stanowić ma przestrzeń zwiększania włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

Oprócz prac remontowych niezbędnym będzie wykończenie i wyposażenie pomieszczeń, które przeznaczone będą na potrzeby działania Filii GOK (w tym: stoły, krzesła, szafy, wykładziny, fotele, sprzęt multimedialny, sprzęt do zajęć rekreacyjnych)

4. FILIA GOK W SUCHEM- STWORZENIE PORONIAŃSKIEGO CENTRUM KULTURY I DZIEDZICTWA PODHAŁA, w oparciu o budynek byłej Spółdzielni „Mineralna” w Suchem

Miejsce:

Suche, dz. nr ewid. 78/42 (dawniej 78/29) - miejsce położone w centrum Gminy, w sąsiedztwie Poronina

Realizacja planowana **na terenie podobszaru rewitalizacji nr 8**

Zasób – potencjał do wykorzystania: Budynek po byłej Spółdzielni „Mineralna” w Suchem (znajdujący się na terenie podobszaru rewitalizacji), wraz z jego istotnym zasobem dziedzictwa: malowidłami ściennymi autorstwa regionalnego artysty - Władysława Trebuni Tutki.

Zakres w kontekście prac inwestycyjnych:

Przebudowa/rozbudowa/modernizacja budynku „Mineralna” i terenu wokół niego

Zakres:

Utworzenie instytucji kultury, której kluczowym celem będzie utrwalanie,

upowszechnianie i promowanie dziedzictwa niematerialnego Poronina i Podhala, również w zakresie ginących zawodów

W ramach inwestycji zakładany jest gruntowny remont całego budynku, w tym ścian, okien i dachu, odwodnienie terenu wokół budynku i podbicie fundamentów, odpowiednie zaizolowanie budynku oraz renowacja zabytkowych malowideł naściennych. Ponadto planowane jest zagospodarowanie terenu wokół budynku m.in. poprzez stworzenie placu zabaw, wypożyczalni rowerów, siłowni zewnętrznej, małej architektury (ławki, kosze, tablica informacyjna) oraz jego oświetlenia (np. energooszczędnego).

Placówka zostanie wyposażona w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć oraz stworzenia przyjaznego miejsca spotkań i aktywności społecznej - stoły, krzesła, sprzęt komputerowy i TIK, tablice, wyposażenie kuchni świetlicowej

Założenia do oferty realizowanej w Centrum:

- Dokumentowanie i upowszechnianie lokalnego dziedzictwa, zwłaszcza z terenów Gminy Poronin: sztuka (w tym malowidła prezentowane na ścianie budynku), lokalne produkty (oscypek z Poronina), hodowla owiec, szycie strojów lokalnych, budownictwo w stylu zakopiańskim, gwara.
- **Realizacji kursów/warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców** (różnych grup wiekowych), skupionych **wokół sztuki i unikalnego dziedzictwa Poronina i Podhala** (np. malarstwo na szkłe, wyrabianie oscypków, szycie strojów lokalnych, hafciarstwo, lokalne produkty - w tym spożywcze)
- **Włączenie mieszkańców w życie społeczne**, zwłaszcza:
 - seniorów, którzy są bardzo istotnym „nośnikiem” dziedzictwa niematerialnego;
 - dzieci i młodzieży - grup które są istotne dla kształtowania tożsamości lokalnej oraz stanowią grupę kontynuatorów tradycji i zwyczajów.
- **Przykładowe działania:**
 - Warsztaty dla młodzieży - zajęcia z udziałem dziadków i wnuków: *Moja babcia góralka jest super, bo umie...* malować na szkłe (i dalej różne formy), prząść wełnę, szyć strój góralski (np. raz na kwartał) *Mój dziadek góral jest super, bo umie ...* wyrzeźbić ciupagę, zrobić oscypek...
 - „MAMY czas”, „TATY czas” - warsztaty w formule rodzic-dziecko, skupione na dziedzictwie (np. raz na kwartał)
 - *Swoje chwalimy i znamy* - zajęcia rękodzieła i rzemiosła (np. raz na tydzień)
 - *Kreatywne lekcje dziedzictwa...* - zajęcia dla grup szkolnych
- **Ekspozycje/warsztaty** związane z dziedzictwem niematerialnym Podhala (jako oferta komplementarna do istniejącej i jednocześnie różnicująca ofertę Centrum od tej realizowanej w miejscowościach sąsiednich)
- **Działalność Uniwersytetu III wieku** we współpracy/pod patronatem Podhalańskiej Wyższej Szkoły Zawodowej - stanowić może jedną z form włączania i gromadzenia lokalnych twórców/rzemieślników (budowanie twórczego środowiska, będącego nośnikiem wiedzy i doświadczenia na temat tradycji i zwyczajów) → integrowanie lokalnego środowiska, dla edukacji regionalnej / lokalnej
- **Dodatkowe elementy funkcjonowania Centrum:**
 - System zarządzania niematerialnym dziedzictwem kulturowym, w tym m.in. koordynacja działalności zespołów lokalnych (tanecznych, muzycznych)
 - Dokumentacja, działalność wydawnicza

	Podsumowując, oferta Gminnego Ośrodka Kultury w Poroninie realizowana będzie przez sieć czterech jednostek podstawowych oraz jednostek pomocniczych (świetlic środowiskowych). Tak skonstruowana sieć GOK, zakłada realizację zajęć przez animatorów w poszczególnych filiach i świetlicach, które stanowiąc będą również przestrzeń dla działalności zespołów i organizacji lokalnych. Przy zebraniu się większej grupy z danego sołectwa (poza miejscem gdzie znajduje się filia GOK) możliwe będzie przeprowadzenie zajęć w danym sołectwie przez animatorów GOK.
	Przedsięwzięcie planowane do realizacji w etapach. Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?
	Mieszkańcy gminy Poronin żyjący na podobozach rewitalizacji będą mieli swobodny dostęp do zmodernizowanych i zaadaptowanych budynków – ośrodków kultury oraz zróżnicowanej i dostosowanej dla nich oferty czasu wolnego oraz innych aktywności mających na celu ich integrację i zwiększenie poziomu włączenia społecznego.
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie – „Świetlica wiejska nowa jakość większa funkcjonalność” (realizowany przy dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich)
	Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI: Tworzenie i/lub doposażenie świetlic jako przestrzeni uzupełniającej działanie Gminnego Ośrodka Kultury Poronin
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
- Liczba utworzonych miejsc spędzania czasu wolnego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców - Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Statut GOK - Liczba pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom - Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Strona WWW	- Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających z usług Gminnego Ośrodka Kultury w Poroninie i jego filii: - Sposób pomiaru: → Listy obecności → Deklaracje udziału w zajęciach → Oferta GOK → Sprawozdania → Strona www - Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w sieci GOK - Sposób pomiaru: → Programy pracy → Oferta GOK → Sprawozdania → Strona www

Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim?	• Komponent / Projekt 1 - dotyczący restrukturyzacji i modernizacji Gminnego Ośrodka Kultury w Poroninie realizowany będzie w centrum Poronina, przy ul. Piłsudskiego 2. Z racji posiadanego zasobu, budynku w centrum miejscowości, nieracjonalnym jest inwestowanie w budowę nowego obiektu, na obszarze rewitalizacji, gdyż: Odległość od GOK do najbliższych podobszarów rewitalizacji waha się przeciętnie od 0,5 km do 1,5 km (za wyjątkiem Majerczykówki – odległość ok. 3 km.) Dlatego ośrodek GOK, z punktu widzenia mieszkańców najbliższych podobszarów jest najbardziej dostępny. Stanowić ma również centralne miejsce spotkań i wdrażanie oferty, która może być realizowana tylko w obiekcie GOK w Poroninie lub w przyległej przestrzeni: np. wystawy, seanse kinowe (zasób dużej Sali), integrujące przedsięwzięcia plenerowe Zatem realizacja przedsięwzięcia zapewni dostęp mieszkańcom najbliższych podobszarów rewitalizacji i jest uzasadniona ekonomicznie, w tym w kontekście utrzymywania przez następne lata sieci instytucji z instruktorami. • Komponent / Projekt 3 – FILIA GOK W Zębie, polegający na adaptacji pomieszczeń szkoły i wyposażenia w Zębie realizowany będzie poza obszarem rewitalizacji w Zębie, ale usytuowany będzie on centralnie pomiędzy podobszarami rewitalizacji w Zębie, Bustryku (od północy), Nowego Bystrego (od zachodu) oraz Suchego (od wschodu). W związku z faktem, iż w obecnej szkole, w związku z niżem demograficznym, istnieją wolne zasoby lokalowe, nieracjonalnym jest ekonomicznie (również w perspektywie długofalowego gospodarowania zasobami publicznymi) budowa nowego budynku zlokalizowanego na obszarze rewitalizacji, gdyż byłoby to nieefektywne ekonomiczno-społecznie. W kontekście konieczności zapewnienia dostępu do oferty i przestrzeni aktywności mieszkańców wskazanych miejscowości, należy zauważyć, że znacząco poprawi się dostępność do miejsc spotkań/aktywizacji i oferty czasu wolnego.
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	Zgodnie z zaprezentowaną koncepcją działania sieci GOK, która ma wpływać na odpowiedź na kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji, poszczególne ośrodki GOK, będą zapewniać dostęp dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym: 1. Ośrodek w Poroninie Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: • Poronina, Stasikówki, Suchego w zakresie oferty zajęć dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych • Wszystkim podobszaram rewitalizacji w zakresie przedsięwzięć skierowanych do wszystkich mieszkańców, w tym poszczególnych grup wiekowych. Zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć, których realizacja wymaga specjalnej infrastruktury, np. wystawy, seanse kinowe, wydarzenia plenerowe 2. Filia GOK w Małym Cichem Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: Małe Ciche, Murzasichle. 3. Filia GOK w Zębie Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałych mieszkańców sołectw: Zębu, Nowego Bystrego, Bustryku

	4. Filia GOK w Suchem utworzenie PORONIAŃSKIEGO CENTRUM KULTURY I DZIEDZICTWA PODHAŁA W SUCHEM. Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom wszystkich podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom Gminy.
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	1. Ośrodek w Poroninie Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: • Poronina Stasikówki, Suchego w zakresie oferty zajęć dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych • Wszystkie sołectwa/ podobszary rewitalizacji w zakresie przedsięwzięć skierowanych do wszystkich mieszkańców , w tym poszczególnych grup wiekowych. Zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć, których realizacja wymaga specjalnej infrastruktury, np. wystawy, seanse kinowe, wydarzenia plenerowe 2. Filia GOK w Małym Cichem (miejsce najbardziej wysunięte na południowy wschód w Gminie – ok. 6 km do Poronina) Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: Małe Ciche, Murzasichle 3. Filia GOK w Zębie (ok. 5 km do Poronina – pomiędzy Nowem Bystrem a Suchem, na południe od Bustryka. Miejsce sąsiednie w stosunku do najbardziej wysuniętej na zachód miejscowości w Gminie (Nowe Bystre – około 8 km od Poronina), a równocześnie obszarów rewitalizacji tam położonych) Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom sołectw: Ząb, Nowe Bystre, Bustryk 4. Filia GOK w Suchem utworzenie PORONIAŃSKIEGO CENTRUM KULTURY I DZIEDZICTWA PODHAŁA W SUCHEM (miejsce w sąsiedztwie Poronina) – położone w centrum Gminy. Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom wszystkich podobszarów rewitalizacji i pozostałym mieszkańcom Gminy. Poza wszystkimi przytoczonymi argumentami wykorzystania miejsc i budynków, które znajdują się poza podobszarami rewitalizacji, należy podkreślić, że na podobszarach rewitalizacji , nie ma gminnych terenów, które mogłyby być wykorzystane pod nowe inwestycje celu publicznego.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.2	ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI: TWORZENIE i/lub DOPOSAŻENIE ŚWIETLIC JAKO PRZESTRZENI UZUPEŁNIAJĄCEJ DZIAŁANIE GMINNEGO OŚRODKA KULTURY PORONIN	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
OSP Bustryk, OSP Suche, Gmina Poronin, OSP Murzasichle, OSP Stasikówka	Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie, organizacje pozarządowe	2018-2020
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	Realizacja przedsięwzięcia na podobszarach rewitalizacji nr 1, 3, 5 oraz w trzech lokalizacjach poza obszarem rewitalizacji.	500 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: Słabnące poczucie integracji społecznej mieszkańców, i istotnie skorelowane z tym: • Postępujący rozpad więzi społecznych i słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę, • Braki w zakresie przestrzeni (miejsc) i oferty dla integracji społecznej - braki w infrastrukturze czasu wolnego i niska jej dostępność oraz brak zróżnicowanej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych, w tym: rodzin z dziećmi, młodzieży oraz rosnącej grupy seniorów, • Brak miejsc przystosowanych do aktywnego spędzania czasu wolnego, • Wykluczenie cyfrowe seniorów.	
	Problemy właściwe dla przedsięwzięcia: • Część istniejących świetlic została wyremontowana ze środków PROW w okresie programowania 2007-2013, jednakże nie pozwoliły one na zakup wyposażenia, które uatrakcyjniłoby przestrzeń i umożliwiło szersze niż dotychczas wykorzystanie (brak podstawowych mebli, sprzętu, które organizacje społeczne mogłyby wykorzystywać – odbywają się tam głównie próby zespołów ludowych/ kapel góralskich) • Brak miejsca blisko zamieszkania dla inicjowania i realizacji inicjatyw społecznych (jako bariera dostępowa, która często uniemożliwia wręcz podjęcie/ rozwój działalności organizacji społecznych czy grup inicjatywnych)	
	Grupa docelowa Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, zwłaszcza dzieci, młodzież, rodziny z dziećmi oraz osoby starsze	
	Opis przedsięwzięcia Dla zwiększenia aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy, zwłaszcza tych miejscowości, w których nie ma żadnego pomieszczenia w których organizacje/grupy inicjatywne mogłyby się spotykać istotnym jest zapewnienie miejsca spotkań – możliwości inicjowania i realizowania inicjatyw prospołecznych. W kontekście niektórych podobszarów rewitalizacji, możliwym jest stworzenie miejsc/ świetlic bliżej mieszkańców , które byłyby dostępne dla mieszkańców i organizacji i uzupełniały sieć GOK. Jest to racjonalne z punktu widzenia społecznego i ekonomicznego, gdyż koszt utrzymania infrastruktury dostępnej dla mieszkańców jest zdecydowanie niższy, niż koszt tworzenia i utrzymania filii GOK w każdej miejscowości (szersza infrastruktura, koordynator prac filii).	

W ramach przedsięwzięcia planowane jest dopełnienie sieci GOK poprzez utworzenie/modernizację czy doposażenie świetlic środowiskowych, których sieć co do zasady będzie komplementarna do projektowanej w PP.1 sieci GOK (Gminnego Ośrodka Kultury)

Jednakże dla racjonalnego użytkowania, zarządzanie świetlicami leżałoby w gestii GOK.

Jak jest:

Obecnie świetlice środowiskowe znajdują się w Bustryku, Suchem i Poroninie, jednakże mają wybrakowane wyposażenie, niesprzyjające grupowym spotkaniom.

Projektowane rozwiązanie:

Aby zapewnić dostęp do miejsca spotkań oraz świadczenia oferty czasu wolnego dla mieszkańców całej Gminy, koniecznym jest utworzenie świetlic w Murzasichlu (w budynku OSP) oraz Stasikówce (w budynku OSP).

Funkcja świetlic:

Świetlice środowiskowe mają pełnić nową funkcję – **miejsca dla aktywności mieszkańców** (nie zaś miejsca z od góry narzuconą ofertą i sztywnym grafikiem), dającą możliwość organizacji wszelkich przedsięwzięć/spotkań – w tym na większą skalę prób regionalnych zespołów ludowych, zespołów młodzieżowych. W myśl przedstawionej na wstępie koncepcji, istniałaby możliwość „**wyeksportowania**” kursu/warsztatu z GOK, do dowolnego miejsca w sieci, w tym świetlic środowiskowych. Oznacza to, że oferta realizowana w nich może być bardzo szeroka (na tyle na ile pozwolą warunki lokalowe) – zgodnie z potrzebami mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ma to na celu zwiększenie szans na włączenie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszarów rewitalizacji, dla których barierą dostępową jest podróż nawet kilka kilometrów dalej (do sąsiedniej miejscowości).

Zakres projektu:

Niezbędne, zatem jest utworzenie nowych i doposażenie istniejących świetlic w infrastrukturę i wyposażenie pozwalające im pełnić funkcję lokalnych filii GOK.

Projekt zakłada:

1. Doposażenie świetlicy w Bustryku

Miejsce realizacji:

dz. nr ewid. 15457, 15458, 3036, 3037, 3034 w Bustryku

Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (obszar rewitalizacji nr 1).

Zakres:

Doposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny, gry planszowe)

2. Doposażenie świetlicy w Suchem

Miejsce realizacji:

Suche 63a, dz. nr ewid. 846/7, 850, 851 w Suchem

Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (obszar rewitalizacji nr 5).

Zakres:

Istniejąca obecnie w remizie OSP świetlica, zostanie doposażona, w tym w: stoły, krzesła, sprzęt komputerowy i TIK, tablice oraz niezbędne wyposażenie kuchni świetlicowych.

3. Doposażenie świetlicy w Poroninie

Miejsce realizacji:

	ul. Piłsudskiego 2, Poronin Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Świetlica, znajdująca się w Gminnym Ośrodku Kultury w Poroninie, zostanie doposażona w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć oraz stworzenia przyjaznego miejsca spotkań i aktywności społecznej (np. stoły, krzesła, sprzęt komputerowy i TIK, tablicę oraz niezbędne wyposażenie kuchni świetlicowej (czajnik, szklanki, talerzyki itp.). 4. Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP Miejsce realizacji: ul. Sądelska 55, dz. nr ewid. 725 w Murzasichlu Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Remont / adaptacja pomieszczenia oraz wyposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny) 5. Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP Miejsce realizacji: OSP Stasikówka, dz. nr 2368/5 Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Remont / adaptacja pomieszczenia oraz wyposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny gry planszowe,) 6. Utworzenie świetlicy w Nowem Bystrem Miejsce realizacji: Budynek Szkoły - FILIA W SŁODYCZKACH Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji – Bystre Kule Zakres: Remont / adaptacja pomieszczenia oraz wyposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny gry planszowe,) Przedsięwzięcie planowane do realizacji w etapach. Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)? • Mieszkańcy gminy Poronin żyjący na podobszarach rewitalizacji będą mieli swobodny dostęp do zróżnicowanej i dostosowanej do nich oferty czasu wolnego oraz innych aktywności mających na celu ich integrację i włączanie społeczne.
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: • Komponent/ Projekt 1 - Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Bustryk dla aktywnego społeczeństwa- (realizowany przy dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) • Komponent /Projekt 2 - Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Suche – integracja przez pielęgnowanie tradycji i kultury mieszkańców - (realizowany przy dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: PRZESTRZEŃ DLA NAS: Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego, jako miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin

WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
- Liczba doposażonych świetlic Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Statut GOK - Liczba nowoutworzonych świetlic Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru po realizacji inwestycji → Strona www	- Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających ze świetlic: Sposób pomiaru: → Listy obecności → Deklaracje udziału w zajęciach - Liczba organizacji społecznych / grup nieformalnych korzystających ze świetlic: Sposób pomiaru: → Listy obecności → Umowy o współpracy - Liczba programów zajęć (ofert) prowadzonych w świetlicach: Sposób pomiaru: → Programy pracy → Oferta GOK → Sprawozdania → Strona www
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim? (dotyczy projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji)	Doposażenie świetlicy w Bustryku Miejsce realizacji: dz. nr ewid. 15457, 15458, 3036, 3037, 3034 w Bustryku Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji nr 1). Zakres: Doposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny) Doposażenie świetlicy w Suchem Miejsce realizacji: Suche 63a, dz. nr ewid. 846/7, 850, 851 w Suchem Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji nr 5). Zakres: Istniejąca obecnie w remizie OSP świetlica, zostanie doposażona, w tym w: stoły, krzesła, sprzęt komputerowy i TIK, tablice oraz niezbędne wyposażenie kuchni świetlicowych. Doposażenie świetlicy w Poroninie Miejsce realizacji: ul. Piłsudskiego 2, Poronin Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Świetlica, znajdująca się w Gminnym Ośrodku Kultury w Poroninie, zostanie doposażona w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć oraz stworzenia przyjaznego miejsca spotkań i aktywności społecznej (np. stoły, krzesła, sprzęt komputerowy i TIK, tablicę oraz niezbędne

	wyposażenie kuchni świetlicowej (czajnik, szklanki, talerzyki itp.). 4. Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP Miejsce realizacji: ul. Sądelska 55, dz. nr ewid. 725 w Murzasichlu Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Remont / adaptacja pomieszczenia oraz wyposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny gry planszowe,) 5. Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP Miejsce realizacji: OSP Stasikówka, dz. nr 2368/5 Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Zakres: Remont / adaptacja pomieszczenia oraz wyposażenie świetlicy w meble i sprzęty sprzyjające spędzaniu czasu , gry planszowe wolnego / aktywizacji mieszkańców (w tym: flipchart, sprzęt multimedialny) 6. Utworzenie świetlicy w Nowem Bystrem Miejsce realizacji: Budynek Szkoły - FILIA W SŁODYCZKACH Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji – Bystre Kule (podobszar rewitalizacji nr 3)
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	1. Doposażenie świetlicy w Bustryku Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszaru rewitalizacji nr 1 i pozostałym mieszkańcom sołectwa Bustryk 2. Doposażenie świetlicy w Suchem Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji nr 5 i pozostałym mieszkańcom sołectwa: Suche 3. Doposażenie świetlicy w Poroninie Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji nr 8, 9, 10 i pozostałym mieszkańcom sołectw: Poronin i Suche 4. Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji nr 11 i 12 i pozostałym mieszkańcom sołectw: Murzasichle i Poronin 5. Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji nr 10, 11, 12, 13 i pozostałym mieszkańcom sołectw: Poronin, Murzasichle, Małe Ciche 6. Utworzenie świetlicy w Nowem Bystrem Zapewni dostęp do oferty mieszkańcom podobszarów rewitalizacji nr 2 i 3 i pozostałym mieszkańcom sołectwa Nowe Bystre
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji brakuje miejsc, w których mogłyby być zlokalizowane świetlice. W przypadku Bustryka, Suchego i Poronina – wykorzystuje się już istniejące świetlice. Utworzenie świetlic w Murzasichlu i w Stasikówce w istniejących pomieszczeniach OSP ma uzasadnienie przede wszystkim ekonomiczne, ale też społeczne - budynki OSP i sama działalność straży postrzegane są jako dobro wspólne, element do wykorzystania przez lokalną społeczność, sprzyjające integracji społecznej.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.3	RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM: PLACE ZABAW BLISKO, TWÓRCZO I INTERESUJĄCO	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
• Stowarzyszenie Rozwoju Podtatrza, • Poroniańskie Stowarzyszenie Kulturalno-Historyczne „Na Grapie”, • Gmina Poronin		2017-2018
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
• Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego • Fundusz Spójności • Krajowe środki publiczne	Podobszary rewitalizacji nr 5 i nr 13 oraz w dwóch lokalizacjach poza obszarem rewitalizacji	600 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: Słabnące poczucie integracji społecznej mieszkańców, i istotnie skorelowany z tym: • Postępujący rozpad więzi społecznych i słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę, • Braki w zakresie przestrzeni (miejsc) i oferty dla integracji społecznej - braki w infrastrukturze czasu wolnego i niska jej dostępność oraz brak zróżnicowanej oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych, w tym: rodzin z dziećmi, młodzieży oraz powiększającej się grupy seniorów, • Brak miejsc przystosowanych do aktywnego spędzania czasu wolnego.	
	Problemy właściwe dla przedsięwzięcia: • Słaba dostępność placów zabaw dla rodzin z małymi dziećmi, mocno ogranicza szanse na integrowanie się dzieci/ rodzin / osób dorosłych • Niebezpieczne dojścia (wzdłuż drogi bez chodnika) do niektórych placów zabaw	
	Grupa docelowa	
	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, zwłaszcza dzieci, rodziny z dziećmi oraz osoby starsze	
	Opis przedsięwzięcia	
	Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie łatwo dostępnych placów zabaw dla mieszkańców wszystkich podobszarów rewitalizacji. Obecnie place zabaw znajdują się jedynie w Zębie, Murzasichlu i Stasikówce oraz Poroninie – jednakże bez bezpiecznej nawierzchni (w deszczowe dni szybko tworzy się błoto i wyłącza go z użycia na jakiś czas). Aby uzupełnić sieć konieczna jest	

	inwestycja w place zabaw w miejscowościach: Nowe Bystre Miejsce realizacji: Przy szkole - Nowe Bystre 61, dz. nr 11882/7 Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Poronin, Miejsce realizacji: Przy szkole - ul. J. Piłsudskiego 34, dz. nr ewid. 981/2 Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji. Suche Miejsce realizacji: Przy szkole - Suche 115 A, dz. nr ewid. 1629 Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji nr 5). Małe Ciche. Miejsce realizacji: Przy szkole - Małe Ciche 22, dz. nr ewid. 8489 Małe Ciche Realizacja inwestycji planowana na obszarze rewitalizacji (podobszar rewitalizacji nr 13). Zakres: W ramach każdego z projektów wykonana zostanie bezpieczna nawierzchnia oraz zakupione i zamontowane urządzenia. Place zabaw zostaną wyposażone nie tylko w sprzęt do zabaw dla dzieci, ale również niezbędną „małą architekturę” tj. ławki, kosze, oświetlenie. Dodatkowo, na placach zabaw może powstać strefa dla dorosłych/seniorów z urządzeniami do ćwiczeń (siłownia zewnętrzna), stołami do ping-ponga czy stolikami szachowymi. Realizacja tego działania odpowie na potrzeby mieszkańców wielokrotnie zgłaszane w trakcie prowadzonych prac, dotyczące braku tego typu miejsc blisko miejsca ich zamieszkania. Przedsięwzięcie planowane do realizacji w etapach.
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)? Mieszkańcy gminy Poronin żyjący na podobszarach rewitalizacji – zwłaszcza dzieci, rodziny z dziećmi oraz osoby starsze, będą mieli swobodny dostęp do placów zabaw oferujących możliwość spędzenia czasu wolnego na świeżym powietrzu
	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: nie dotyczy
	Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: PRZESTRZEŃ DLA NAS Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego, jako miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI Tworzenie i doposażenie świetlic, jako przestrzeni dla działania GOK (uzupełnienie sieci)
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
Liczba utworzonych placów zabaw	Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających z placu zabaw :

Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Dokumentacja fotograficzna	Sposób pomiaru: → oświadczenia realizatorów, w oparciu o średnie/ wyliczenia → dokumentacja fotograficzna
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim? (Dotyczy projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji)	1. Nowe Bystre Miejsce realizacji: Przy szkole - Nowe Bystre 61, dz. nr 11882/7 Projekt realizowany będzie przy szkole w Nowym Bystrem 2. Poronin, Miejsce realizacji: Szkoła Poronin, ul. J. Piłsudskiego 34, dz. nr ewid. 981/2 Projekt realizowany będzie przy szkole w Poroninie
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	1. Nowe Bystre Zapewni dostęp mieszkańcom podobszarów rewitalizacji: nr 2 i nr 3, znajdujących się na terenie sołectwa Nowe Bystre 2. Poronin, Zapewni dostęp mieszkańcom podobszarów rewitalizacji: nr 9, 10, 11 i 12, znajdujących się na terenie sołectwa Poronin 3. Suche Zapewni dostęp mieszkańcom podobszaru rewitalizacji: nr 5 znajdującego się na terenie sołectwa Suche 4. Małe Ciche Zapewni dostęp mieszkańcom podobszaru rewitalizacji: nr 13 znajdującego się na terenie sołectwa Małe Ciche
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Na terenie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji brakuje miejsc, w których mogłyby być zlokalizowane projekty nr 1 i nr 2. Wskazane lokalizacje przy szkołach są najkorzystniejszym rozwiązaniem ze względów ekonomicznych (nie trzeba wykupywać, czy dzierżawić dodatkowego terenu), ogólnodostępności terenu, czy bezpieczeństwa (np. w zasięgu monitoringu szkolnego).

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.4	SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: UZUPEŁNIENIE SIECI PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY PORONIN	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Poronin	-	2017-2022
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Krajowe środki publiczne	Realizacja przedsięwzięć w trzech lokalizacjach poza obszarem rewitalizacji.	1 500 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Problemy kluczowe z poziomu GPR: - Niska dostępność (brak lub duża odległość) przedszkoli, żłobków i innych form opieki nad dziećmi do 6 roku życia - Przeciętne wyniki egzaminów po szkole podstawowej i gimnazjum gorsze niż średnia dla powiatu i regionu	
	Problemy właściwe dla przedsięwzięcia: - Przedszkole w Poroninie znajduje się w budynku GOK w centrum miejscowości Poronin. Pomieszczenia przeznaczone na przedszkole są niewystarczające, a ze względu na zabytkowy charakter obiektu GOK, brak jest możliwości ich dostosowania do wymogów sanitarnych i in.. Niska jakość infrastruktury przedszkola, negatywnie wpływa też na możliwości prowadzenia i rozwoju działalności Przedszkola. - Jakość infrastruktury przedszkola oraz zbyt mała liczba miejsc w istniejących dwóch przedszkolach w Poroninie (gminne publiczne przedszkole w GOK oraz prywatne Przedszkole Niepubliczne im. bł. ks. Bronisława Markiewicza w Poroninie) jest powodem zmniejszenia potencjalnej liczby dzieci korzystających z usług przedszkoli na terenie Gminy. Obserwowany jest odpływ dzieci do przedszkoli zlokalizowanych w sąsiednich gminach.	
	Grupa docelowa	
	Dzieci do 6 roku życia mieszkające na podobszarach rewitalizacji	
	Opis przedsięwzięcia	
	Zakres: Przedsięwzięcie zakłada uzupełnienie sieci przedszkoli w Gminie, stworzenie wielooddziałowych przedszkoli w: Zębie Murzasichlu Poroninie Przedszkola te z perspektywy mieszkańców podobszarów rewitalizacji i ich potrzeb, są bardzo potrzebne dla zwiększenia mobilności zawodowej młodych matek, ale też podniesienia jakości edukacji w szkołach (uczeń mający przygotowanie przedszkolne ma znacznie większe szanse edukacyjne). Miejsce realizacji Stworzenie wielooddziałowego gminnego przedszkola w Zębie Szkoła Podstawowa, Ząb 6, dz. nr ewid. 7140/10 Ząb Stworzenie przedszkola w Murzasichlu Szkoła Podstawowa, Murzasichle, ul. Sądelska 31, dz. nr ewid. 1354 Budowa przedszkola w Poroninie Poronin ul. Anieli Gut-Słapińskiej 26 Działka nr 189 Zakres w kontekście prac inwestycyjnych: Stworzenie wielooddziałowego gminnego przedszkola w Zębie Realizacja przedsięwzięcia zakłada prace remontowo-adaptacyjne oraz wyposażenie pomieszczeń	

	2. Stworzenie przedszkola w Murzasichlu Realizacja przedsięwzięcia zakłada prace remontowo-adaptacyjne oraz wyposażenie pomieszczeń 3. Budowa przedszkola w Poroninie Przedszkole zostanie przeniesione z GOK_w Poroninie (złe warunki dla dzieci) na nowe miejsce obok tzw. „Marluanu”. Realizacja przedsięwzięcia zakłada wybudowanie nowego budynku (brak alternatywy) oraz wyposażenie pomieszczeń. W Zębie i Murzasichlu przedszkole stworzone zostanie przy istniejących Szkołach Podstawowych. Każde ze stworzonych przedszkoli ma składać się z co najmniej dwóch oddziałów. Przedsięwzięcie planowane do realizacji w etapach.
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?
	Rozszerzenie oferty opiekuńczej dla dzieci do 6 roku życia
	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: - nie dotyczy Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: -
WSKAŹNIKI	
PRODUKTU:	REZULTATU:
- Liczba przedszkoli działających w Gminie Poronin, w tym na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Statuty placówek → Listy obecności, oświadczenia → Dokumentacja fotograficzna → Strona www	- Liczba miejsc przedszkolnych w sieci przedszkoli Gminy Poronin, w tym na potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji: Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Statuty placówek → Listy obecności, oświadczenia → Dokumentacja fotograficzna → Strona www
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim? (dotyczy projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji)	Wszystkie trzy przedszkola stworzone zostaną poza podobszarami rewitalizacji – przy Szkołach Podstawowych na terenie sołectw Ząb i Murzasichle oraz jako osobny nowy budynek w Poroninie
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie	- Przedszkole w Zębie służyć będzie dzieciom z terenu podobszarów nr 1 (sołectwo Bustryk) oraz 4, 6 i 7 (sołectwo Ząb) i nr 2 i 3 (sołectwo Nowe Bystre) - Przedszkole w Murzasichlu służyć będzie dzieciom z terenu podobszaru nr 11 (sołectwo Poronin), nr 12 (sołectwo Murzasichle) i nr 13 (sołectwo Małe

projekt?	Ciche) • Przedszkole w Poroninie służyć będzie dzieciom z terenu podobszaru nr9 i 10 (sołectwo Poronin)
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	• Na terenie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji brakuje miejsc, w których mogłyby być zlokalizowane przedszkola. Zakup terenu i wybudowanie nowych budynków na podobszarach rewitalizacji w Zębie i Murzasichlu byłyby zachowaniem nieracjonalnym i nieuzasadnionym finansowo, gdyż w istniejących szkołach podstawowych istnieją wolne lokale, które mogą zostać zaadaptowane na utworzenie przedszkoli Stanowiąc będzie to racjonalne finansowo i przestrzennie rozwiązanie, gdyż odległości jakie muszą pokonać mieszkańcy poszczególnych podobszarów rewitalizacji do planowanych placówek przedstawiają się następująco: → Przedszkole w Zębie służyć będzie dzieciom z terenu podobszarów nr 1 (sołectwo Bustryk) oraz 4, 6 i 7 (sołectwo Ząb) i nr 2 i 3 (sołectwo Nowe Bystre) – średnia odległość wynosi ok. 3,5km → Przedszkole w Murzasichlu służyć będzie dzieciom z terenu podobszaru nr 11 (sołectwo Poronin), nr 12 (sołectwo Murzasichle) i nr 13 (sołectwo Małe Ciche) – średnia odległość wynosi ok. 3,5km → Przedszkole w Poroninie służyć będzie dzieciom z terenu podobszaru nr9 i 10 (sołectwo Poronin) – średnia odległość wynosi ok. 2,5 km.

Numer przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	
PP.5	SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE Z SĄSIADEM: BUDOWA SALI GIMNASTYCZNEJ	
Podmiot realizujący	Partnerzy	Okres realizacji
Gmina Poronin	-	2018
Źródło finansowania	Podobszar rewitalizacji	Szacunkowa wartość projektu
Krajowe środki publiczne	Nr 11, 12 i 13 (sołectwa Poronin, Murzasichle, Małe Ciche) oraz nr 2 i 3 (sołectwo Nowe Bystre)	3 000 000 zł
Opis przedsięwzięcia	Na rozwiązanie jakiego problemu ukierunkowane jest przedsięwzięcie?	
	Brak miejsc przystosowanych do aktywnego spędzania czasu wolnego	
	Grupa docelowa	
	Dzieci, młodzież i dorośli – mieszkańcy podobszarów rewitalizacji nr 11, 12 i 13 (sołectwa Poronin, Murzasichle i Małe Ciche) oraz 2 i 3 (sołectwo Nowe Bystre)	
	Opis przedsięwzięcia	
	Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na braki, szczególnie mocno formułowane przez młodzież – interesariuszy procesu rewitalizacji, dla której oferta czasu wolnego jest wąska, a dostępność do obiektów sportowych słaba. Dlatego też przedsięwzięcie zakłada wybudowanie sal gimnastycznych, dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, którzy mają najmocniej utrudniony dostęp do infrastruktury sportowej – sal gimnastycznych, tj. w: • Murzasichlu • Nowem Bystrem	
	Miejsce realizacji	
	1. Budowa sali gimnastycznej Murzasichlu Szkoła w Murzasichlu, ul. Sądelska 31, dz. nr ewid. 1352 oraz 1353. Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji 2. Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem Teren położony bezpośrednio za Remizą OSP w Nowem Bystrem Realizacja inwestycji planowana poza obszarem rewitalizacji	
	Zakres:	
	1. Budowa sali gimnastycznej Murzasichlu Przedsięwzięcie zakłada budowę sali gimnastycznej wraz z niezbędnym zapleczem, przy szkole w Murzasichlu 2. Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem Przedsięwzięcie zakłada budowę wolnostojącej sali gimnastycznej wraz z niezbędnym zapleczem, na działkach bezpośrednio za remizą OSP Nowe Bystre, na terenie od lat przeznaczonym pod boisko sportowe, znajdującym się ok. 200 m od szkoły w Nowem Bystrem. Po godzinach pracy szkoły planowane jest udostępnianie sal gimnastycznych dla mieszkańców i innych zainteresowanych.	
	Przedsięwzięcie planowane do realizacji w etapach.	
	Jakie zmiany przyniesie realizacja przedsięwzięcia (projekty miękkie)/ co umożliwi realizacja przedsięwzięcia (projekty inwestycyjne)?	
	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji w sołectwie Murzasichle i Nowe Bystre – zwłaszcza dzieci i młodzież, będą mieli swobodny dostęp do infrastruktury sportowej – zajęć sportowych.	
Komplementarność przedsięwzięcia	Kontynuacja przedsięwzięcia z lat 2007-2013: • nie dotyczy	

	Komplementarność projektu z przedsięwzięciami w ramach perspektywy 2014-2020: →	
WSKAŹNIKI		
PRODUKTU:	REZULTATU:	
Liczba powstałych sal gimnastycznych Sposób pomiaru: → Protokoły odbioru → Dokumentacja fotograficzna	Liczba mieszkańców (w tym: dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze) korzystających z infrastruktury sal gimnastycznych Sposób pomiaru: → Listy obecności → Arkusze zajęć lekcyjnych → Deklaracje udziału w zajęciach → Umowy o współpracy	
Cel szczegółowy, na realizację którego odpowiada projekt:	AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji	
Jeżeli przedsięwzięcie realizowane będzie na innym obszarze, to jakim? (Dotyczy projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji)	Obydwie projektowane sale gimnastyczne realizowane będą poza obszarem rewitalizacji, na terenach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod usługi sportu i usługi publiczne.	
Dla mieszkańców którego podobszaru rewitalizacji w gminie dedykowany będzie projekt?	1. Budowa sali gimnastycznej Murzasichlu Zapewni dostęp mieszkańcom podobszarów rewitalizacji: nr 11, 12 i 13 (sołectwo Poronin, Murzasichle i Małe Ciche) 2. Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem Zapewni dostęp mieszkańcom podobszarów rewitalizacji: nr 2 i 3 (sołectwo Nowe Bystre)	
Jakie jest uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji?	Realizacja sal gimnastycznych we wskazanych lokalizacjach ma uzasadnienie ekonomiczne i społeczne. Tereny te od lat zarezerwowane są w planach miejscowych pod inwestycje z zakresu usług sportu/ usług publicznych. Przy specyficznej prywatnej strukturze własności terenów na obszarze gminy wiejskiej, brak jest innych możliwości inwestowania przez Gminę.	

9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Poniżej zaprezentowano planowane koszty przedsięwzięć podstawowych określonych w GPR, wraz określeniem źródeł ich finansowania.

PRZEDSIĘWZIĘCIE	PROJEKT /KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji	Wartość inwestycji	Planowane źródła finansowania
PRZESTRZEŃ DLA NAS: Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego oraz miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin (sieć GOK)	Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie	2018-2019	2 000 000	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Krajowe środki publiczne
	Filia GOK w Małym Cichem	2018-2019	1 000 000	
	Filia GOK w Zębie	2019-2021	200 000	
	Poroniańskie Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem	2020-2021	3 000 000	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			6 200 000 zł	
ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI: Tworzenie i/lub doposażenie świetlic jako przestrzeni uzupełniającej działanie Gminnego Ośrodka Kultury Poronin	Doposażenie świetlicy w Bustryku	2018-2020	50 000	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	Doposażenie świetlicy w Suchem	2018-2020	50 000	
	Doposażenie świetlicy w Poroninie	2018-2020	100 000	
	Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP	2018-2020	100 000	
	Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP	2018-2020	100 000	
	Utworzenie świetlicy w Nowem Bystrem (Kule-Słodczyki) w budynku szkoły	2018-2020	100 000	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			500 000 zł	
RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM: Place zabaw blisko, twórczo i interesująco	Utworzenie placu zabaw w Nowem Bystrem	2018	150 000	- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - Fundusz Spójności - Krajowe środki publiczne
	Utworzenie placu zabaw w Poroninie	2017	150 000	
	Utworzenie placu zabaw w Suchem	2017	150 000	
	Utworzenie placu zabaw w Małym Cichem	2017-2020	150 000	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			600 000 zł	

SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: Uzupełnienie sieci przedszkoli na terenie Gminy Poronin	Stworzenie wielooddziałowego gminnego przedszkola w Zębie przy SP	2017-2018	1 000 000	• Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego • Fundusz Spójności • Krajowe środki publiczne
	Stworzenie przedszkola w Murzasichlu	2023	500 000	
	Budowa przedszkola w Poroninie	2020-2022	2 500 000	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			4 000 000zł	
SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE z SĄSIADEM: Budowa sali gimnastycznej	Budowa sali gimnastycznej w Murzasichlu	2017 - 2019	3 000 000	• Krajowe środki publiczne
	Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem	2023	2 500 000	
WARTOŚĆ INWESTYCJI W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA:			5 500 000 zł	
WARTOŚĆ WSZYSTKICH PRZEDSIĘWZIĘĆ:			16 800 000 ZŁ	

W kontekście przedsięwzięć uzupełniających, wstępna analiza i szacunki związane z realizacją działań zaproponowanych do realizacji opiewać będzie na około 6 000 000 zł. Jednakże w miarę pozytywnej weryfikacji składanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji wniosków o dofinansowanie, mających na celu pozyskanie funduszy zewnętrznych, kwota ta może być znacznie wyższa (choć w niekorzystnej sytuacji może też ulec obniżeniu).

Warto zauważyć, iż środki na realizację przedsięwzięć uzupełniających będą pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności oraz publicznych, a także prywatnych środków krajowych. Istotnym elementem będzie też finansowanie przedsięwzięć tzw. miękkich, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego komplementarnie do publicznych środków krajowych.

10. JAKI JEST PLAN DZIAŁAŃ W GPR - KOMPLEMENTARNOŚĆ I ZINTEGROWANIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ

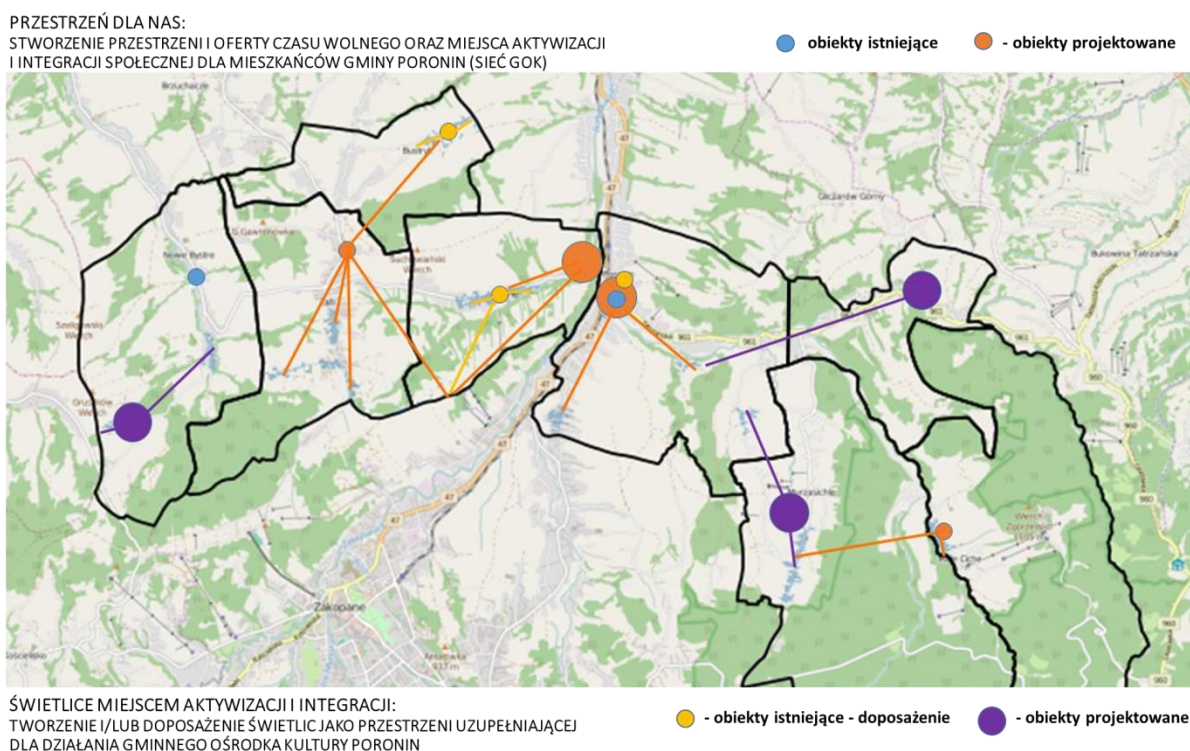
10.1 Rozłożenie przestrzenne realizacji przedsięwzięć podstawowych – kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych

Uwzględnione w Programie przedsięwzięcia podstawowe, mają kluczowe znaczenie dla zrealizowania celów procesu rewitalizacji w długofalowej perspektywie, w tym związanych ze zwiększeniem *włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawy jakości ich życia.*

Zatem kluczowym dla zwiększenia włączenia społecznego jest stworzenie przestrzeni i oferty, sprzyjających realizacji polityki inkluzyjnej i aktywizacji mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji, w tym dotyczących: rozwoju sieci Gminnego Ośrodka Kultury (utworzenie filii), rozwoju sieci świetlic udostępnianych mieszkańcom wszystkich miejscowości, rozwoju sieci placów zabaw i przedszkoli..

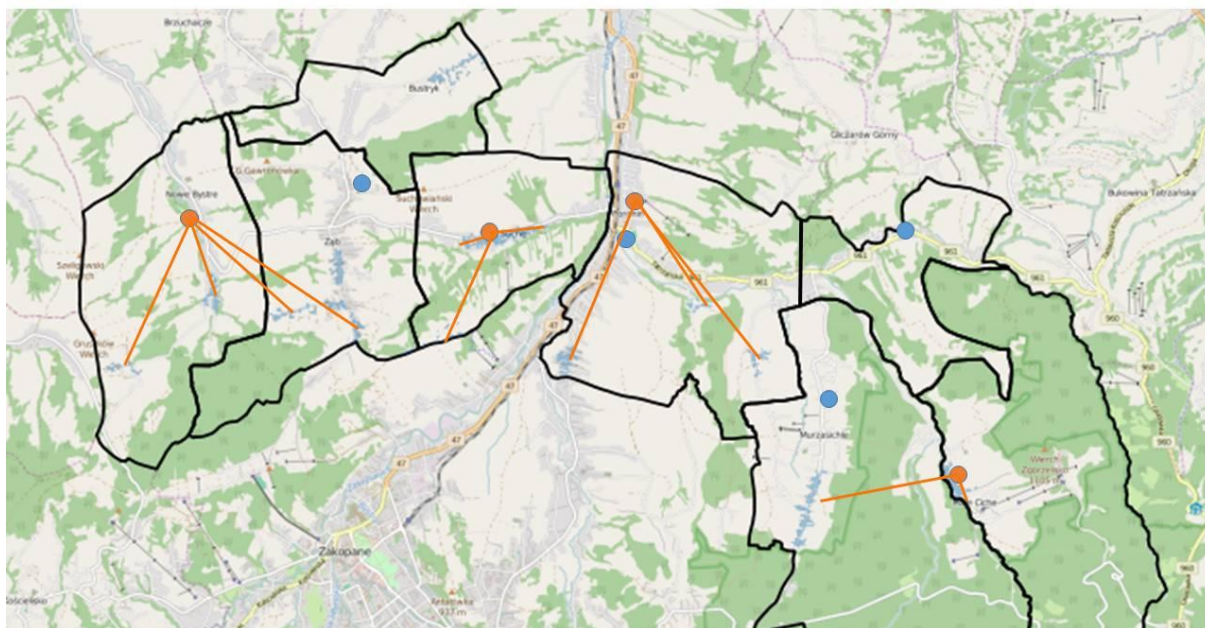
Należy zauważyć, iż dla projektowanej sieci usług (w tym infrastruktura na ich potrzeby), punktem odniesienia – identyfikacji potrzeb, są mieszkańcy poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Poniższe mapy prezentują istniejące obecnie miejsca realizacji usług celu publicznego i planowane w Programie, wraz z określeniem kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych w trzech kluczowych aspektach

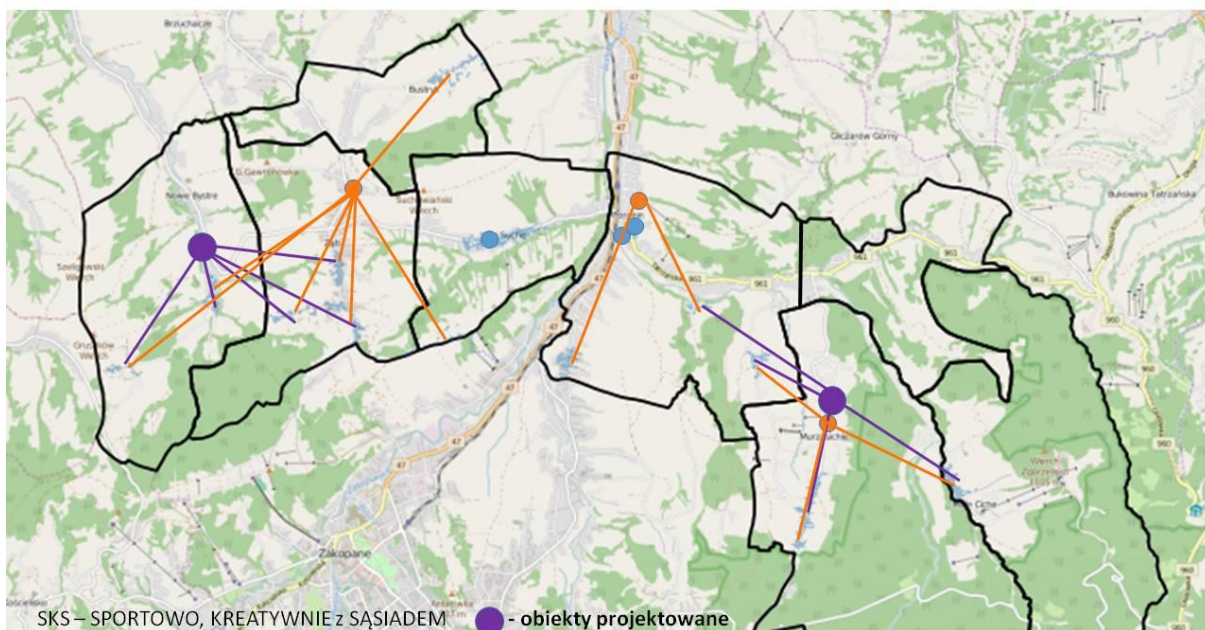
Źródło: opracowanie własne

● - obiekty istniejące ● - obiekty projektowane
 RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM – PLACE ZABAW BLISKO, TWÓRCZO I INTERESUJĄCO

Źródło: opracowanie własne

SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: ● - obiekty istniejące ● - obiekty projektowane
 UZUPEŁNIENIE SIECI PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY PORONIN

Źródło: opracowanie własne

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, stanowi załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Poronin na lata 2016-2023.

10.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wzajemnie dopełniających się tematycznie, które sprawiają, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na 13 podobszarów rewitalizacji w Poroninie kompleksowo, we wszystkich niezbędnych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Planowane do realizacji projekty podstawowe są odpowiedzią na powtarzające się problemy społeczne powiązane z innymi i zmierzają do likwidacji przyczyn ich występowania. (opis przedstawiony w rozdziale V pkt. 5.2)

W skład wszystkich przedsięwzięć wchodzić będą wiązki uzupełniających się projektów - zarówno pod względem odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, jak również rozłożenia przestrzennego w terenie. Koncentracja (w miejscach, gdzie mieszkańcy odczuwają szczególne potrzeby naprawy) i kompleksowość (całościowe spojrzenie na problemowe obszary) interwencji przyczyni się do osiągnięcia synergii efektów działań i poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych i całej gminy.

Warto zauważyć też, że **realizacja celu głównego programu rewitalizacji, ma być osiągnięta poprzez wdrożenie działań** (przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających), które wpisują się w 3 kluczowe cele szczegółowe Programu

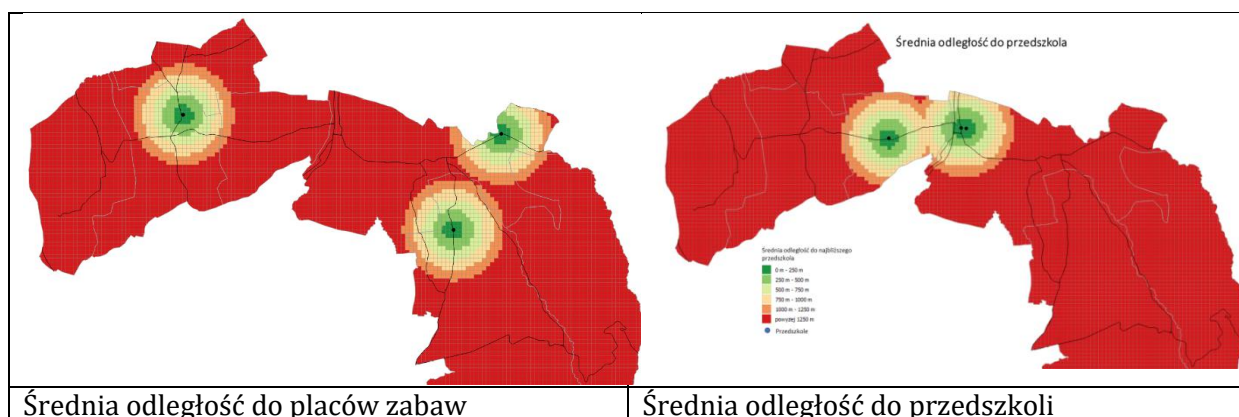

Wśród przedsięwzięć podstawowych zaplanowane są zarówno projekty typu „A”, o których mowa w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 – w ramach opisu 11 Osi Priorytetowej: Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej, (utworzenie dwóch przedszkoli: w Zębie i Murzasichlu, utworzenie świetlic w Murzasichlu i Stasikówce, doposażenie świetlic w Bustryku, Suchem i Poroninie, utworzenie placów zabaw w Nowem Bystrem, Poroninie, Małym Cichem i Suchem.), jak również typu „B” (Modernizacja i doposażenie GOK w Poroninie, Adaptacja istniejącego, zabytkowego budynku dawnej szkoły na filię GOK w Małym Cichem, Utworzenie Poroniańskiego Centrum Kultury i Dziedzictwa w Suchem).

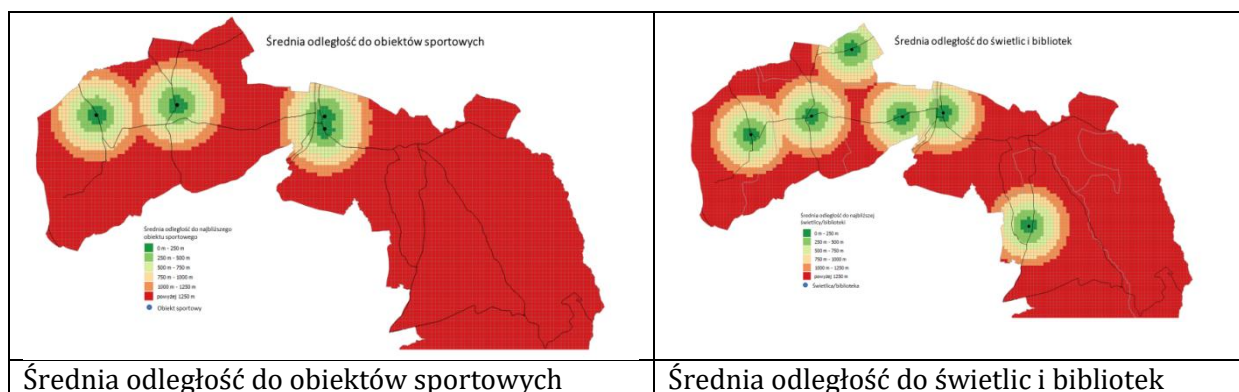
Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacją działań administracji. Dlatego też działania zaplanowane w ramach GPR mają charakter kompleksowy,

10.3 Komplementarność przestrzenna

W toku analiz przestrzennych zdefiniowano główne niedobory w dostępności usług publicznych. Również konsultacje potwierdziły ograniczenia w ich dostępności. Szczególne niedobory widoczne są w dostępności **przedszkoli** warunkujących jakość przyszłego kształcenia oraz możliwość wejścia kobiet / młodych matek na rynek pracy. Również dostęp do placów zabaw jest skrajnie nierównomierny. Warto dodać, iż istotną rolę w toku konsultacji społecznych przypisano tworzeniu placów zabaw tak jako usłudze publicznej podnoszącej jakość życia, jak i miejscu integracji lokalnej społeczności.

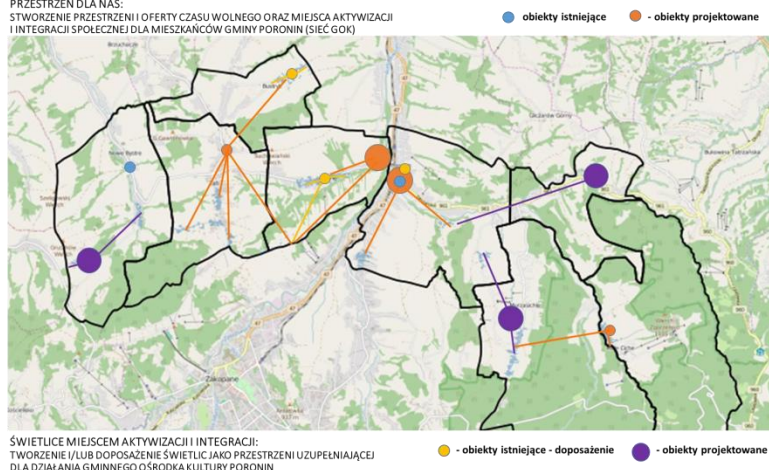
Dlatego w projektach dążono do zniwelowania różnic przez utworzenie nowych i poprawę funkcjonowania istniejących **placówek przedszkolnych**, zrównoważenia dostępności do **obiektów kultury współtworzących sieć opieki nad młodzieżą i umożliwiających silniejszą reintegrację społeczności lokalnych** (istniejące świetlice wraz z bardzo nikłą ofertą nie są w stanie spełniać tej funkcji).

Również propozycje nowych obiektów **sportowych** przeciwdziałają nierównomierności w dostępie do nich, ale służą także podnoszeniu jakości kształcenia.

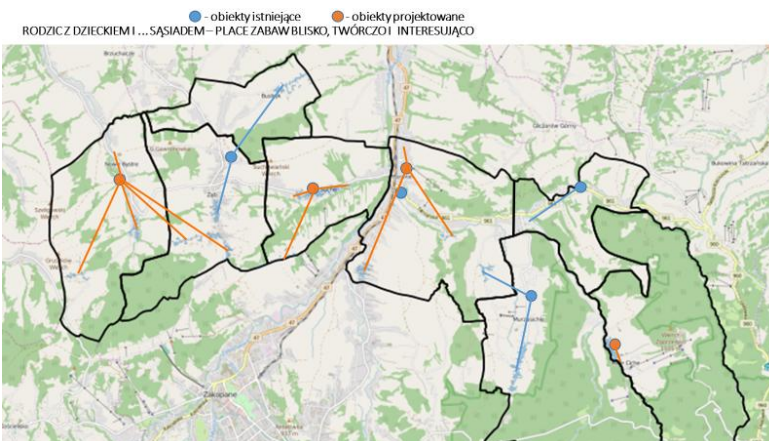
Projektowane sieci usług po rewitalizacji przedstawiono na rysunkach poniżej.

PRZESTRZEŃ DLA NAS:
STWORZENIE PRZESTRZENI I OFERTY CZASU WOLNEGO ORAZ MIEJSC AKTYWIZACJI
I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY PORONIN (SIĘĆ GOK)

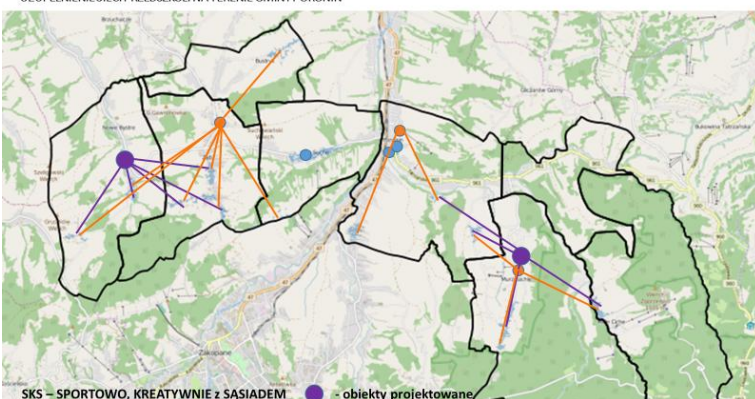
Źródło: opracowanie własne

RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM – PLACE ZABAW BLISKO, TWÓRCZO I INTERESUJĄCO

Źródło: opracowanie własne

SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU:
UZUPEŁNIENIE SIĘCI PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY PORONIN

Źródło: opracowanie własne

Warto zauważyć, iż projektowane przedsięwzięcia, **stanowią odpowiedź na zidentyfikowane** w procesie prac nad programem rewitalizacji **problemy/potrzeby** mieszkańców obszaru rewitalizacji (poszczególnych podobszarów), **komplementarną dla istniejących miejsc/oferty usług publicznych.**

10.4 Komplementarność międzykresowa

Gmina Poronin podejmuje od lat działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej, w tym pozyskując środki zewnętrzne na ich realizację.

W kontekście planowanego procesu rewitalizacji należy zauważyć, iż realizowane działania w dużej mierze są komplementarne do potrzeb wynikających z przeprowadzonych analiz i postulowanych przez mieszkańców, w tym w zakresie edukacji i rynku pracy.

Dlatego analizując przyjęte założenia w GPR poddano je analizie w kontekście pytania:

Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie / dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013?

Poniżej zaprezentowano odpowiedź na tak postawione pytanie, w kontekście przedsięwzięć inwestycyjnych oraz związanych z ofertą dla poszczególnych grup, które uznano za szczególnie istotne w ramach prac nad GPR:

Czy zaplanowane przedsięwzięcia stanowią rozwinięcie / dopełnienie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 – zwłaszcza w kontekście:	
Analizowana grupa / typ przedsięwzięcia	Komplementarne przedsięwzięcia
Przedszkoli (czy tworzone/remontowano je?)	„Przedszkole pod Tatrami” realizowany: 2014-07-01 do 2015-06-30. Zakres: Organizacja nowego oddziału przedszkolnego. Organizacja dodatkowych zajęć. Dopuszczenie przedszkola oraz bazy dydaktycznej. - Na dobry początek – modernizacja oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych w Gminie Poronin. Okres realizacji: od 2014-09-01 do 2014-10-31 Zakres: place zabaw w Zębie, Murzasichlu, Stasikówce, doposażenie w zabawki pomoce edukacyjne sprzęt TIK, przystosowanie toalet do potrzeb dzieci.
GOK (czy remontowano go?)	„Świetlica wiejska – nowa jakość większa funkcjonalność” Remont świetlicy w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Poroninie Realizacja 2013-2014
Świetlic (czy tworzone/remontowano je?)	„Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Suche – integracja przez pielęgnowanie tradycji i kultury mieszkańców” Czas realizacji: lipiec 2013 – listopad 2013. „Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Bustryk dla aktywnego społeczeństwa” Czas realizacji: lipiec 2013 – październik 2013.
Projektów rozwijających kompetencje uczniów	„Szkoła na 5+” Czas realizacji: 03.08.2009 – 31.08.2011. Zakres: zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych, wzmocnienie rozwoju intelektualnego poprzez rozwój w kierunku nauk przyrodniczo – matematycznych, wiedzy o przedsiębiorczości, języków obcych, obsługi systemów informatycznych, poprawy komunikacji w języku ojczystym, podniesienie standardów materiałów naukowych w szkołach podstawowych, zwiększenie dostępu do usług psychologiczno – pedagogicznych dla uczniów z orzeczeniami PPP „Aktywny gimnazjalista” 1.08.2008 – 30.09.2010. Zakres: Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów szkół gimnazjalnych Gminy Poronin, które ze względu na

	zdiagnozowane problemy oraz zamieszkanie na terenach wiejskich napotykają bariery w rozwoju swoich zainteresowań i nadrabianiu zaległości w nauce. Zmniejszenie nierówności usług edukacyjnych szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi
Projektów dotyczących aktywizacji bezrobotnych	„Angielski jest łatwy – kurs języka angielskiego dla kobiet bezrobotnych” Czas realizacji projektu: 02.01.2012 – 31.07.2012
Projektów dotyczących wsparcia i aktywizacji osób otrzymujących wsparcie w ramach systemu pomocy społecznej	„Integracja przez aktywność w Gminie Poronin” Priorytet VII Promocja aktywnej integracji Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej (PO KL) Tytuł projektu: „Integracja przez aktywność w Gminie Poronin” Termin realizacji projektu 01.03.2010 – 30.06.2015 – praca socjalna; – pomoc finansowa adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb; – wsparcie psychologiczne w miejscu zamieszkania; – wsparcie asystenta rodziny; – terapia psychospołeczna podczas wyjazdu rekreacyjnego – wypoczynkowego; – terapia psychospołeczna połączona z zajęciami aktywizacyjnymi podczas wyjazdu rekreacyjnego; – terapia psychospołeczna podczas; – trening kompetencji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem treningu asertywności i samoobrony Wendo; – trening kompetencji opiekuńczo – wychowawczych; – trening kompetencji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem treningu kompetencji życiowych; – zorganizowanie i sfinansowanie terapii psychospołecznej połączonej z zajęciami aktywizacyjnymi podczas wyjazdu rekreacyjnego; – zorganizowanie i sfinansowanie wyjazdu rehabilitacyjnego Działania projektowe skierowane były do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu biernej postawy czego rezultatem jest postępujące wykluczenie społeczne.

11. SYSTEM ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

11.1 Opis struktury zarządzania realizacją GPR

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Poronin na lata 2016-2023 stanowi zadanie Wójta Gminy Poronin. Instytucjonalną strukturę systemu zarządzania i wdrażania GPR tworzą odpowiednie komórki Urzędu Gminy Poronin oraz gminne jednostki organizacyjne, w tym:

- Referat Planowania i Finansów Urzędu Gminy Poronin,
- Referat Spraw Obywatelskich i Administracji Urzędu Gminy Poronin,
- Referat Gospodarki Przestrzennej, Geodezji i Ochrony Środowiska,
- Gminne Centrum Informacji i Promocji,
- Centrum Usług Wspólnych,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- szkoły dla których organem prowadzącym jest Gmina Poronin.

Ponadto, w celu zapewnienia stałego nadzoru nad wdrażaniem przedsięwzięć i prowadzeniem działań rewitalizacyjnych, zaangażowani będą:

- 1) Koordynator Rewitalizacji – zostanie powołany w Gminie, po zatwierdzeniu GPR
- 2) Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji - zostanie powołany w Gminie, po zatwierdzeniu GPR
- 3) Komitet Rewitalizacji – powołany Zarządzeniem Wójta, w październiku 2016 r., zgodnie z Ustawą o rewitalizacji

11.2 Zakres zadań i odpowiedzialności

1) Koordynator ds. Rewitalizacji

W związku z tym, że zaplanowane przedsięwzięcia pozostają w kompetencjach różnych podmiotów do zadań Koordynatora należeć będzie ścisła koordynacja oraz inicjowanie współpracy między stronami odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu.

Koordynator **odpowiada za bieżącą i operacyjną realizację** zapisów GPR, w tym zainicjowanie oraz określenie we współpracy z Wójtem i poszczególnymi komórkami, zadań każdej z komórek i jednostek organizacyjnych, przypisanych do danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Do zadań Koordynatora należeć będzie bieżące zarządzanie realizacją GPR, a w szczególności:

- inicjowanie i koordynacja działań zmierzających do zrealizowania przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji zgodnie z **harmonogramem realizacji** Programu oraz ramami finansowymi, w tym w zakresie oferty dla mieszkańców.
- bieżąca realizacja zadań oraz przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz nadzór/monitoring działań, za które odpowiadają poszczególne jednostki w Gminie, a w tym:
 - tworzenie rocznych planów operacyjnych realizacji działań zapisanych w GPR, wraz z określeniem zadań i kluczowych realizatorów po stronie Gminy
 - koordynacja współpracy między jednostkami organizacyjnymi gminy czy organizacjami pozarządowymi,
 - pozyskiwanie partnerów do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR
 - działania na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych we wdrożenie GPR,
- rekomenduje zmiany w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/ jednostki organizacyjne, niezbędnymi dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych oraz ich wdrożenie,
- monitoring oraz przygotowywanie zmian w ramach GPR, w tym rekomendowanych przez Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji i /lub Komitet ds. rewitalizacji.

- przygotowywanie sprawozdań z realizacji GPR – przedkładane Wójtowi Gminy i Komitetowi rewitalizacji).

Pracę Koordynatora ds. Rewitalizacji nadzoruje bezpośrednio wójt Gminy, lub wyznaczona przez niego osoba.

2) Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji

Na poziomie merytorycznym ważną rolę pełnić będzie **Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji**, który będzie wsparciem merytorycznym dla Koordynatora ds. Rewitalizacji. Do jego zadań należą w szczególności:

- dbałość o osiąganie założonych w GPR celów,
- ewaluacja GPR oraz
- podejmowanie decyzji strategicznych dla realizacji zapisów GPR
- rekomenduje zmiany w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/ jednostki organizacyjne, niezbędnymi dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych,
- podejmuje współpracę poprzez oddelegowane komórki/jednostki organizacyjne Gminy, z instytucjami których wsparcie, może przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji działań rewitalizacyjnych.

W skład Zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji wejdą: Wójt Gminy Poronin oraz przedstawiciele najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych, w tym Koordynator ds. Rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji odpowiada za nadzór merytoryczny nad realizacją zapisów GPR i podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących procesu rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji w sprawach dotyczących interpretacji zgodności realizowanych działań z założeniami GPR będzie zasięgał opinii Komitetu Rewitalizacji.

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji spotyka się minimum raz na kwartał.

3) Komitet Rewitalizacji

Funkcję opiniotwórczo-doradczą wobec Wójta Gminy Poronin, w zakresie prowadzenia działań rewitalizacyjnych w Gminie pełni **Komitet Rewitalizacji**, powołany Zarządzeniem nr 49/2016 Wójta Gminy Poronin z dnia 21.10.2016 r.

Zadaniem Komitetu w procesie rewitalizacji jest wypracowanie opinii i stanowisk, które mają pomóc Wójtowi Gminy w prawidłowym ukształtowaniu jego przebiegu. Forum Komitetu stanowi również pole do dyskusji na temat planowanych rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet stanowi ponadto łącznik między organami gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc jeden ze środków zapewnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji spotyka się minimum raz na 6 miesięcy.

11.3 Koszty zarządzania GPR

Zarządzanie procesem rewitalizacji, jest istotnym zadaniem, dlatego musi mieć odzwierciedlenie w kosztach realizacji zadań Gminy. Dlatego jako kluczowe dodatkowe koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji Gminie Poronin do roku 2023 uwzględnia się:

Koordynator ds. rewitalizacji, zaangażowanie średnio na poziomie 1/5 etatu (lata 2017-2023)	
Koszt zarządzania: 7 lat (7 x 12 miesięcy)	84 000,00 zł
Spotkania Komitetu Rewitalizacji (lata 2017-2023)	
Ramowy koszty obsługi Komitetu (7 x min. 2 spotkania)	7 000,00 zł
ŁĄCZNIE - lata 2017-2023	91 000,00 zł

Warto jednak zauważyć iż część realizowanych działań, związanych będzie z realizacją zadań własnych Gminy, z uwzględnieniem:

- nowych aspektów/przedsięwzięć, wynikających wprost z GPR
- oraz potrzeby szczególnego wsparcia i działań na rzecz zwiększenia włączenia społecznego mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Koszty te nie będą stanowić kosztów zarządzania.

12. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

CEL 1: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT/KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
PAKIET REWIT	PU		2017-2023
SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: UZUPEŁNIENIE SIECI PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY PORONIN	PP	Stworzenie wielooddziałowego gminnego przedszkola w Zębie przy SP	2017-2018
		Stworzenie przedszkola w Murzasichlu	2023
		Budowa przedszkola w Poroninie	2020-2022
POPRAWA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW	PU	Wiem i potrafię	2017-2019
	PU	Wsparcie rozwoju uzdolnień uczniów – stworzenie i wdrożenie planów działań w tym zakresie przez sieć gminnych szkół	2017-2023
	PU	Realizacja przedsięwzięć mających na celu realizację różnych form uczestnictwa dzieci i młodzieży w pozaszkolnych formach działalności społeczno-kulturalnej	2017-2023
BLIŻEJ DO INNOWACYJNEJ GOSPODARKI	PU		2017-2023
PRZESTRZEŃ DLA NAS: Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego oraz miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin (sieć GOK)	PP	Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie	2018-2019
		Filia GOK w Małym Cichem	2018 - 2019
		Filia GOK w Zębie	2019-2021
		Poroniańskie Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem	2020-2021
ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI: Tworzenie i/lub doposażenie świetlic jako przestrzeni uzupełniającej działanie Gminnego Ośrodka Kultury Poronin	PP	Doposażenie świetlicy w Bustryku	2018-2020
		Doposażenie świetlicy w Suchem	2018-2020
		Doposażenie świetlicy w Poroninie	2018-2020
		Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP	2018-2020
		Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP	2018-2020
		Utworzenie świetlicy w Nowym Bystrem-Kule w budynku szkoły - FILIA SŁODYCZKI	2018-2020
RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM: Place zabaw blisko, twórczo i interesująco	PP	Utworzenie placu zabaw w Nowym Bystrem	2018
		Utworzenie placu zabaw w Poroninie	2017
		Utworzenie placu zabaw w Suchem	2017
		Utworzenie placu zabaw w Małym Cichem	2017-2018
SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE z SĄSIADEM	PP	Budowa sali gimnastycznej w Murzasichlu	2017-2019
		Budowa sali gimnastycznej w Nowym Bystrem	2023

AKTYWNI PLUS SAMORZĄD	PU		2017-2023
GÓRALSKI DESISIGN	PU		2017-2023
GÓRY NA DWA KÓŁKA	PU		2017-2023
CEL 2: OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT/KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
WSPARCIE +...AKTYWIZACJA	PU		2017-2023
+dla PRZEDSIĘBIORCY	PU		2017-2023
AQUA PARK PORONIN	PU		2017-2023
TOŻSAMOŚĆ - OFERTA - PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	PU		2017-2023
CEL 3: SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA			
PRZEDSIĘWZIĘCIE		PROJEKT/KOMPONENT PROJEKTU	Okres realizacji
SKOMUNIKOWANI = MOBILNI	PU		2017-2023
BEZPIECZNY PIESZY	PU		2017-2023
EKO-SZACUNEK	PU		2017-2023
GEOTERMIA - EKO ROZWIĄZANIE	PU		2017-2023
Rozbudowa i utrzymanie sieci kanalizacyjnej	PU		2017-2023
Rozbudowa sieci wodociągowej	PU		2017-2023

13. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

13.1. Co to jest monitoring i czemu służy?

Monitoring to systematyczne, ciągle zbieranie i analizowanie ustalonego na początku programu zestawu wskaźników dotyczących postępów programu. Celem monitoringu jest zweryfikowanie czy program realizowany jest zgodnie z planem, czyli stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem.

Prowadzony jest w czasie trwania programu, zatem weryfikacja danych pozyskanych z monitoringu pozwala na identyfikację trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu programu, a w efekcie, w razie konieczności - korygowanie działań. Przyczyną problemów mogą być m.in. zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnętrzne (w gminie), jak i zewnętrzne (zmiana polityki regionalnej, państwowej). Stały monitoring pozwala znaleźć występujące w programie problemy, zdiagnozować przyczyny ich powstania oraz określić sposoby rozwiązania i przeciwdziałania im. Sensowne zaplanowanie działań i osób/zespołów/instytucji/organizacji, odpowiedzialnych za prowadzenie monitoringu, pozwala na optymalne zarządzanie programem.

13.2. System monitorowania GPR

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji musi umożliwiać dokonywanie obiektywnych pomiarów wskaźników w przyjętych na wstępie, odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć (ewaluacja) w określonych terminach.

Monitorowanie GPR będzie prowadzone w zakresie rzeczowym i finansowym, bazując na dostarczanych z odpowiednich jednostek danych (tego samego rodzaju w postępie czasowym).

Zakres rzeczowy – zbieranie i analiza danych pozwalających ocenić stan wdrażania GPR w danym okresie i poziom realizacji wskaźników.

Zakres finansowy – gromadzenie i analiza danych finansowych z realizacji przedsięwzięć, aby mieć możliwość oceny stanu zaangażowania finansowego we wdrażaniu Programu.

Monitoring wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony powinien być na dwóch poziomach: strategicznym – związanym z realizacją całego Programu oraz operacyjnym – pokazującym stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć/projektów.

Sprawozdania/raporty okresowe stanowiąc będą podstawę do kontynuacji zaplanowanych na początku działań, bądź też wskażą konieczność korekt w pewnych miejscach.

13.3. Instytucje/osoby odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu GPR

Gminny Program Rewitalizacji wdrażany będzie w latach 2016 - 2023 w różnych miejscach w sołectwach, na obszarze Gminy Poronin. Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji, stanowią wyzwanie dla całej gminy - władz samorządowych, jednostek gminnych, partnerów prywatnych i społecznych (organizacje pozarządowe) oraz mieszkańców. Wszystkich wymienionych można nazwać interesariuszami procesu wdrażania GPR.

Instytucjonalnie za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji GPR odpowiedzialni są:

- Rada Gminy,

- Wójt Gminy,
- Komitet Rewitalizacji,
- Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji – zostanie powołany w Gminie po zatwierdzeniu GPR,
- Koordynator Rewitalizacji – zostanie powołany w Gminie po zatwierdzeniu GPR,
- Jednostki gminne, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Inni wykonawcy i partnerzy (biznesowi, społeczni) będący realizatorami projektów

Monitoring wdrażania Programu realizowany będzie w ramach struktury Urzędu Gminy Poronin. Poszczególne osoby i zespoły oraz jednostki gminne prowadzić będą bieżący monitoring własnych projektów. Monitoring swoich projektów prowadzić będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez Gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, koniecznych do analiz danych. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

13.4. Realizacja monitoringu GPR

Aby proces monitoringu maksymalnie uprościć i ograniczyć koszty gromadzenia danych – system na poziomie operacyjnym, czyli projektowym powinien być oparty na wskaźnikach określonych w GPR i polegać na śledzeniu i analizie osiągania wskaźników produktu i rezultatu określonych w niniejszym rozdziale.

Monitoring finansowy powinien polegać na gromadzeniu i analizie informacji o pozyskaniu i wykorzystaniu w odpowiednich okresach – środków finansowych (zewnętrznych, gminnych i prywatnych) na realizację poszczególnych przedsięwzięć i całego programu. W razie niemożności pozyskania finansowania z zaplanowanego w GPR źródła, należy wprowadzać korekty, pozwalające na realizację projektu np. przy wykorzystaniu innych źródeł finansowania.

Monitorowanie na poziomie strategicznym będzie obejmowało przede wszystkim pomiar wskaźników.

Proces monitoringu powinien być realizowany w sposób ciągły. Komitet Rewitalizacji zaplanowane ma zgodnie z regulaminem spotkania nie rzadziej niż raz na pół roku. Zatem sprawozdania ze stanu wdrażania GPR powinny być sporządzane w takich cyklach. Komitet Rewitalizacji, którzy tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, na podstawie półrocznego sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z Koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku, do uwzględnienia w opracowywanym corocznie planie operacyjnym. Istotne jest, aby sprawozdanie ze stanu wdrażania, spotkanie Komitetu i wnioski po nim, pojawiły się przed zamknięciem budżetu gminy na kolejny rok, a to z uwagi na możliwość wystąpienia konieczności przesunięć środków gminnych z uwagi na dostosowanie harmonogramu wdrażania GPR, w którym mogą wystąpić korekty.

Aby skutecznie monitorować program, należy szukać odpowiedzi na następujące pytania (przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a potem sumarycznie, dla całego GPR):

- Czy podejmowane działania prowadzą do uzyskania zaplanowanego rezultatu i produktu?
- Czy działanie wymaga przeformułowania?
- Czy osiągnięte rezultaty prowadzą do osiągnięcia celów?
- Czy środki finansowe są uruchamiane zgodnie z harmonogramem?
- Czy interesariusze zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji programu będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. Dodatkowo ważnym narzędziem będzie coroczna analiza statystyki dla Gminy dotyczącej kluczowych aspektów społecznych (bezrobocie, pomoc społeczna, liczba organizacji pozarządowych), co ma na celu obserwowanie zjawisk społecznych

w Gminie – czy nie dochodzi do zwiększania i przemieszczania problemów (prezentacja min. raz do roku na Komitecie Rewitalizacji).

W celu możliwości śledzenia procesu rewitalizacji różnym interesariuszom, raporty monitoringowe powinny być umieszczane na stronie gminnej, w zakładce „Rewitalizacja”.

13.5. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

CEL GŁÓWNY GPR:

Zwiększenie włączenia społecznego i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa jakości ich życia, poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości oparty o posiadane zasoby i dziedzictwo, oraz tworzenie przestrzeni i oferty integrującej i włączającej mieszkańców z poszanowaniem środowiska naturalnego.

CEL.1: AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Wzmocnienie procesu aktywizacji i integracji społecznej oraz włączenie społeczne mieszkańców, poprzez stworzenie oferty i miejsc dla aktywności mieszkańców, skuteczny system edukacji i wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 1:

REZULTATY:

WR.1.1

- Wzrost liczby ofert aktywizacyjnych, mających na celu zwiększenie włączenia społecznego osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.**

Jednym z kluczowych czynników problemowych obecnego systemu polityki społecznej działającego w oparciu o obowiązujące przepisy, jest zbyt mała oferta aktywizująca, która w sposób adekwatny mogłaby przyczyniać się do włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jak wskazano w analizie problemowej, brak tej oferty jest kluczowym czynnikiem utrudniającym aktywizację i realne wsparcie poprzez włączenie osób zwłaszcza z obszarów rewitalizacji, w tym rodzin oraz osób starszych.

Dlatego miarą sukcesu GPR będzie zintegrowanie obecnych działań OPS na rzecz tych osób z obszaru rewitalizacji i włączenie w ofertę aktywizującą propozycji / oferty włączającej ich mocniej w życie społeczne (w tym poprzez ofertę GOK i organizacji społecznych zgodnie z opisem przedsięwzięcia *PAKIET REWIT*).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba ofert

Źródła danych: dane Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS)

WR.1.2

- Wzrost wydatków Gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych inwestycyjnych) na 1 mieszkańca.**

Jednym z kluczowych elementów zwiększenia aktywizacji i integracji społecznej w przestrzeni Gminy, jest zweryfikowanie oferty i jej rozszerzenie wobec oczekiwań i potrzeb różnych grup wiekowych, w tym poprzez utworzenie sieci GOK, której częścią docelowo mają być 4 ośrodki (Poronin, Małe Ciche, Ząb i Suche) oraz działających komplementarnie świetlic, które zwiększą dostępność oferty. Zatem, dla faktycznej zmiany jakości oferty i podniesienia jej dostępności dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, musi nastąpić realny wzrost nakładów na działanie instytucji, których oferta będzie dostosowywana do ich potrzeb (w tym z uwzględnieniem różnych grup wiekowych).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet Gminy, BDL GUS

WR.1.3

- **Wzrost udziału środków w wydatkach gminy ogółem, przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, na realizację oferty czasu wolnego, integrującej i aktywizującej mieszkańców oraz utrwalania i upowszechniania dziedzictwa.**

Wprowadzona przed laty ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie, miała na celu wzmocnienie współpracy międzysektorowej (samorząd i sektor pozarządowy) podmiotów, których wspólnym celem są sprawy lokalne. Dlatego wzmocnienie aktywizacji mieszkańców (ich inicjatyw i zaangażowania, których realizacja wymaga nakładów finansowych), wymaga również przeznaczania publicznych środków finansowych na rzecz lokalnych inicjatyw poprzez które mieszkańcy solidarnie rozwiązują lokalne problemy. Dlatego też dla zwiększenia aktywizacji mieszkańców (możliwości/perspektywy ich działania), oprócz udostępnianej przestrzeni niezbędne jest też wspieranie finansowe realizacji zadań publicznych przez sektor pozarządowy (lub powierzanie realizacji). W kontekście problemów zidentyfikowanych w ramach prac nad GPR takich jak mała aktywność mieszkańców i liczba organizacji pozarządowych, istotnym jest impuls prorozwojowy w tym zakresie tj. adekwatne realne wsparcie, które przyczynić się może istotnie do osiągnięcia celów programu. Zatem wzrost środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, jako jednego z czynników mających na celu wspieranie rozwoju inicjatyw aktywizujących, integrujących i włączających mieszkańców stanowić będzie adekwatną miarę sukcesu GPR.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: kwota w PLN

Źródła danych: budżet Gminy, BDL GUS

WR.1.4

- **Wzrost liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Gminy działających na obszarze rewitalizacji**

Samorządność to aktywność mieszkańców, którzy chcą z zaangażowaniem włączać się w kreowanie życia społeczności lokalnej i odpowiedzi na zidentyfikowane problemy. Zgodnie z wyżej przytoczonymi argumentami, jednym z pozytywnych efektów tworzenia warunków dla aktywizacji społecznej powinien być wzrost organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Gminie.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: organizacja

Źródła danych: KRS, BDL GUS

PRODUKTY:

WP.1.1

- **Wzrost liczby miejsc przedszkolnych w sieci przedszkoli Gminy Poronin**

Jakość edukacji związana jest istotnie z przygotowaniem uczniów szkoły podstawowej – uczniowie którzy zakończyli edukację przedszkolną mają na wejściu znacznie wyższe szanse edukacyjne. Dlatego też, dla poprawy jakości pracy szkół, ważnym jest inwestowanie również w ten etap edukacji. Dodatkowo, umożliwi to w większym stopniu aktywizację zawodową młodych rodziców.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsca przedszkolne

Źródła danych: dane z przedszkoli

WP.1.2

- **Place zabaw udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich aktywizacji**

Zwiększenie liczby placów zabaw odpowiada na potrzeby wielokrotnie zgłaszane przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji, gdyż dla bardzo małych dzieci i ich opiekunów istnieje mało miejsca aktywności. Równocześnie, place zabaw w nowym sposobie myślenia o nich- jako przestrzeni integracji mieszkańców (miejsca spotkań), mają coraz większe znaczenie.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsce/przestrzeń

Źródła danych: protokoły odbioru, zdjęcia,

WP.1.3

- **Miejsca spędzania czasu wolnego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców**

Miejsca spędzania czasu wolnego (sieć GOK, świetlice, sale gimnastyczne), w sposób naturalny stanowią przestrzeń spotkania mieszkańców, przestrzeń rozmowy i możliwości do nawiązania współpracy czy udzielenia wsparcia – włączenia społecznego potrzebujących tego mieszkańców.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: miejsce/przestrzeń

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www

WP.1.4

- **Pomieszczenia udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji na rzecz ich inicjatyw i aktywności**

Informacja o liczbie pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale dla aktywności społeczności lokalnej

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: pomieszczenie

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www,

WP.1.5

- **Miejscowości w których będą udostępniane mieszkańcom obszarów rewitalizacji pomieszczenia na rzecz ich aktywności**

Informacja o liczbie pomieszczeń udostępnianych mieszkańcom, stanowi daną o potencjale na rzecz aktywności społeczności lokalnej.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba miejscowości

Źródła danych: protokoły odbioru, statuty, zdjęcia. strony www,

CEL.2: OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Wsparcie osób i przedsiębiorstw dla ożywienia lokalnej gospodarki, poprzez działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy oraz waloryzację lokalnych potencjałów dla rozwoju oferty gospodarczej

Kierunki działań:

2.1. Wspierać osoby zagrożone wykluczeniem z rynku pracy

2.2. Stwarzać warunki dla rozwoju przedsiębiorstw i tworzenia nowych miejsc pracy

2.3. Wypracować oraz promować spójną i wspólną ofertę usług, opartych o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 2:

REZULTATY

WR.2.1

• **Wzrost liczby osób aktywnie poszukujących pracy.**

Aktywizacja zawodowa, zwłaszcza osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, wymaga dużego zaangażowania i jest istotnym zadaniem z uwagi na zidentyfikowanie dużego natężenia tego problemu w obrębie Gminy. Dlatego też działanie instytucji wspierających aktywizację zawodową (zarówno na poziomie powiatu jak i Gminy), nie może stanowić wystarczającej odpowiedzi na istniejące wyzwania. Dlatego też wsparcie osób poszukujących pracy i wspieranie ich aktywności (nastawienie na aktywność), stanowić może istotnie o zmianie ich sytuacji na rynku pracy.

Istotnym elementem jest ich zaangażowanie w poszukiwanie i zdobycie dodatkowych kompetencji/kwalifikacji, które podniosą ich szanse na rynku pracy. Warto też wspomnieć o inwestycji zawodowej, która związana jest z odbywaniem płatnych staży, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich szans na rynku pracy (zwłaszcza osób młodych), czy szkoleniach związanych z zakładaniem spółdzielni socjalnych.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: osoba

Źródła danych: dane OPS i w miarę możliwości właściwego PUP, dane organizacji realizujących projekty aktywizujące.

PRODUKTY

WP.2.1

• **Wypracowany plan działań związanych z rozwojem turystyki i usług opartych o lokalne dziedzictwo, jako narzędzia wspierania rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców**

Lokalne dziedzictwo jest istotnym zasobem i potencjałem dla rozwoju przedsiębiorczości w Gminie. Zasoby dziedzictwa, zwłaszcza niematerialnego są nie dość mocno wykorzystane na rzecz identyfikacji i rozwoju Gminy oraz jakości życia mieszkańców. Dlatego powstanie planu działań (strategii) stanowić może istotny impuls dla rozwoju przedsiębiorczości (usług opartych o dziedzictwo lokalne).

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: Strategia promocji oraz identyfikacji wizualnej Gminy Poronin

Źródła danych: Uchwała rady Gminy, BIP

CEL 3: SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA

Zadbanie o stan środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności i jakości komunikacji, m.in. poprzez edukację ekologiczną, przeciwdziałanie niskiej emisji oraz stworzenie sprawnej i bezpiecznej sieci połączeń

Kierunki działań:

- 3.1. Stworzyć sprawną i bezpieczną sieci połączeń w komunikacji wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej
- 3.2. Zwiększyć bezpieczeństwo mieszkańców w ruchu drogowym
- 3.3. Edukować na rzecz zachowań proekologicznych mieszkańców i podejmować działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji
- 3.4. Inwestować w rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Wskaźniki GPR jako miary sukcesu dla celu 3:**REZULTATY****WR.3.1**

- **Wzrost liczby połączeń w komunikacji wewnątrzgminnej oraz zewnętrznej**

Dla zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz ich mobilności, co jest istotne również w kontekście zawodowym, istotną miarę sukcesu stanowi wprowadzenie rozwiązań zwiększających częstotliwość transportu zbiorowego.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: liczba kursów

Źródła danych: dane Gminy i Powiatu, dane UMWM, strony www

WR.3.2

- **Zwiększenie świadomości mieszkańców odnośnie konieczności wdrażania zachowań proekologicznych, zwłaszcza związanych ze sposobem ogrzewania gospodarstwa domowego**

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: wymienione przez mieszkańców źródła ciepła na bardziej ekologiczne

Źródła danych: protokoły odbioru, sprawozdania z realizacji projektów

PRODUKTY**WP.3.1**

- **Przedsięwzięcia mające na celu wzrost świadomości mieszkańców w zakresie zachowań proekologicznych**

Dla wprowadzenia zmian, które mogą realnie wpłynąć na poprawę stanu środowiska naturalnego w Gminie, koniecznym jest podnoszenie świadomości mieszkańców odnośnie zachowań proekologicznych już od najmłodszych lat. Tego typu działania mogą przyjmować formę lekcji dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz akcji dla wszystkich mieszkańców typu „Dni Ziemi” czy innych wydarzeń.

Pomiar:

Rok bazowy: 2015

Miernik: przedsięwzięcie

Źródła danych: dane Urzędu Gminy, dane szkół, program wydarzenia, zdjęcia, strony www

13.6. Ocena (ewaluacja) programu

Mierząc różnicę między tym, co zostało zaplanowane, a tym, co faktycznie udało się osiągnąć, monitoring jest kluczowym źródłem informacji potrzebnych do dokonania ewaluacji (oceny) realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami art. 22 Ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez wójta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku dołącza opinię Komitetu Rewitalizacji.

Pierwsza ewaluacja – ocena realizacji przyjętych wskaźników, zostanie opracowana do 3 lat po zatwierdzeniu GPR i odnosić się będzie do wartości bazowej wskaźników, które zostaną określone w pierwszym roku realizacji GPR.

Ponadto ewaluacja powinna zostać przeprowadzona na zakończenie realizacji programu. Wówczas możliwe będzie porównanie wielkości wskaźników na wejściu z aktualnymi na koniec realizacji Programu. Taka ocena, wzmocniona o ewentualne wyniki badania społecznego oraz zgodna z kryteriami ewaluacji, pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte poprzez interwencję.

14. PARTNERSTWO I PARTYCYPACJA NA RZECZ PLANOWANIA I REALIZACJI ZAŁOŻEŃ GPR

14.1. Partnerstwo i partycypacja w procesie prac nad GPR

Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 roku zmieniła sposób myślenia o procesie rewitalizacji. Odnowa miejscowości, ukierunkowana na estetyzację, jak postrzegano rewitalizację w myśl poprzednich regulacji prawnych, zwróciła się ku społeczeństwu – szczególnie interesariuszom obszaru rewitalizacji, dając im możliwość współdecydowania o tym w jakiej Gminie chcą żyć.

Partycypacja społeczna jest bardzo ważnym elementem działań rewitalizacyjnych, **„obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym przez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”**.

Interesariusze procesu (osoby wpływające na przebieg procesu i takie, na które proces wpływa) są na tyle ważną grupą, że ustawodawca postanowił wyszczególnić szereg działań, które należy podjąć, **aby umożliwić im aktywny udział w procesie tworzenia i realizacji GPR**, są to:

- „poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.
- prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, cechach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy”.

Odpowiedzialność za prowadzenie konsultacji (uspoleczniania procesu) ponosi Wójt Gminy Poronin. Zgodnie z założeniami ustawowymi w procesie zadbano o to, aby interesariusze mieli pełny dostęp do informacji o prowadzonych konsultacjach i możliwość wypowiedzi oraz zgłoszenia własnych wniosków/ sugestii dotyczących prowadzonego procesu.

Jak zadbaliliśmy o uspołecznienie procesu prac nad GPR?

- Informacje o konsultacjach umieszczane były każdorazowo, w terminie nie krótszym niż siedem dni, przed datą rozpoczęcia procesu / spotkania/ badania / konsultacji projektu / dokumentu, na stronie internetowej Gminy Poronin, w stworzonej specjalnie w tym celu zakładce – Program Rewitalizacji (<http://www.poronin.pl/gmina/program-rewitalizacji>).
- Po przeprowadzonym spotkaniu, relacje z przebiegu konsultacji udostępniane były w formie raportów.
- Badania społeczne (ankiety), prowadzone były w oparciu o ww. zakładkę na stronie: (<http://www.poronin.pl/gmina/program-rewitalizacji/rewitalizacja-gminy-poronin-wype-nij-ankiet>) oraz z możliwością wypełnienia arkusza ankiety na warsztacie oraz w Urzędzie.

- Analiza problemów podobszarów rewitalizacji i zgłaszanie propozycji rozwiązań możliwe po pobraniu formularzy na stronie oraz zgłaszane w Urzędzie.

Partycypacja w poszczególnych etapach prac nad GPR

• I etap – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

W ramach prac prowadzonych w I etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzone zostały warsztaty diagnostyczne i konsultacyjne, które miały na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych (OZ) i obszarów rewitalizacji (OR) oraz zrealizowano badania społeczne, które miały na celu pogłębienie wiedzy o analizowanych obszarach.

→ Warsztaty diagnostyczne

Spotkanie otwarte na etapie delimitacji z interesariuszami procesu, w tym z mieszkańcami. Uczestnicy pracowali warsztatowo, w grupach, posługując się mapami gminy z wstępnie wyznaczonymi podobszarami zdegradowanymi i rewitalizacji. Stworzono również uczestnikom możliwość dyskusji i przedstawienia opinii o sytuacji w gminie i obszarach kryzysowych.

13.04.2016 r. – dwa warsztaty diagnostyczne otwarte dla wszystkich mieszkańców (pierwsze spotkania z mieszkańcami i interesariuszami procesu rewitalizacji), których celem było zaprezentowanie idei rewitalizacji oraz poinformowanie mieszkańców o rozpoczętym procesie prac nad Programem Rewitalizacji. To pierwsze wyjście do społeczności z komunikatem i jednocześnie możliwość zebrania pierwszych informacji o kluczowych problemach społecznych i mocnych stronach gminy. Zastosowaną formą pracy warsztatowej była **dyskusja**, a także **praca w grupach z mapami**, podczas której mieszkańcy **wskazywali miejsca o szczególnym dla nich znaczeniu: sprzyjające spotkaniom/integracji społecznej oraz obszary problemowe** wymagające zmiany (wraz z dodatkowym opisem). Spotkania miały miejsce w Gminnym Ośrodku Kultury (GOK) w Poroninie i w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Zębie.

19.05.2016 r. – drugi cykl konsultacji prowadzonych metodą warsztatową w grupach i w formie **moderowanej dyskusji**, którego celem było zaprezentowanie i poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat:

- wyników analiz przestrzennych przygotowanych przez ekspertów
- problemów Gminy zidentyfikowanych w badaniach społecznych (ankieta) i wcześniejszego warsztatu diagnostycznego.

→ W ramach prac diagnostycznych, przeprowadzono wśród mieszkańców **Gminy Poronin** wspomniane już **badanie ankietowe w podziale na sołectwa** (realizacja: kwiecień maj 2016 r.) W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięło **258 mieszkańców gminy**, w tym z poszczególnych sołectw:

- Bustrzyk – 18 osób ,
- Małe Ciche – 12 osób ,
- Murzasichle – 63 osób ,
- Nowe Bystre – 17 osób ,

- Poronin – 41 osób ,
- Stasikówka – 16 osób ,
- Suche – 40 osób ,
- Ząb – 51 osób.

Większość respondentów stanowiły osoby mieszkające w Gminie Poronin od urodzenia (69,2%) - w badaniu mogły brać udział osoby, które ukończyły 15 r. ż.

→ **Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i rewitalizacji (OR) oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji** – spotkania konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji

2.06.2016 r. I spotkanie konsultacyjne - **warsztat konsultacyjny** dla mieszkańców
11.08.2016 r. i innych interesariuszy rewitalizacji.

8.06.2016 r. II spotkanie **w formie debaty społecznej**, w Gminie Poronin,
17.08.2016 dla mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji.

Na spotkaniach oprócz prac nad uchwałą dotyczącą OZ i OR mieszkańcy pracowali w podgrupach metodą warsztatową (w podziale na sołectwa gminy Poronin) i określili kluczowe problemy i potencjały, jakie w ocenie interesariuszy można zdiagnozować na podobszarach rewitalizacji

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań zostały zaprezentowane w raportach z warsztatów oraz wykorzystane w pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji oraz identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie.

W każdym z ww. dni odbywały się 2 następujące po sobie spotkania dotyczące 2 uchwał (o wyznaczaniu OZ i OR oraz zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji - zbierano również opinie interesariuszy procesu na temat zasad powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu.

→ **Powstawał raport z konsultacji** – zamieszczany na BIP, w którym znajduje się odniesienie do uwag zgłaszanych przez mieszkańców, w tym odniesienie do ich uwzględnienia bądź nie wraz z uzasadnieniem.

• II etap – prace nad GPR

→ W ramach prac prowadzonych w **II etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji**, przeprowadzono trzy spotkania konsultacyjne (wydobywcze) dotyczące kluczowych wyzwań dla obszaru rewitalizacji i propozycji rozwiązań zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

- **Dwa spotkania**, w podziale na grupy podobszarów rewitalizacji, odbyły się: 4 października 2016 roku. Spotkania moderowane były przez konsultantów o dużym doświadczeniu w prowadzeniu procesów partycypacyjnych, co pozwoliło odnieść się do prezentowanych treści ze zrozumieniem i łatwością.

Wśród form i metod warsztatowych, dopierano takie, które mogły najefektywniej przyczynić się do zidentyfikowania rozwiązań problemów w przestrzeni obszarów rewitalizacji: używano map, matryc problemów i potencjałów poszczególnych

- podobszarów, mieszkańcy pracowali w grupach, w kontekście potrzeb/problemów poszczególnych grup społecznych czy potencjałów (praca nad fiszkami projektów).
- Dodatkowo, również w **II etapie prac nad GPR** – z uwagi na to, że w kolejnych warsztatach konsultacyjnych miały być udział młodych uczestników, moderatorka wyszła z propozycją organizacji dodatkowych spotkań, prowadzonych metodą warsztatową we wszystkich czterech gimnazjach w Gminie Poronin. Spotkania warsztatowe z młodzieżą zorganizowano 19 października 2016 r. Na potrzeby tych spotkań przygotowane zostały specjalne formularze ankietowe, które wypełniali podczas pracy w grupach, uczniowie ostatnich klas gimnazjów w Murzasichlu, Nowem Bystrem, Zębie i Poroninie. W formularzach były pytania dotyczące najważniejszych problemów, istotnych, przede wszystkim dla młodych mieszkańców, a także, w nawiązaniu do nich (problemów) – propozycje rozwiązań (mieli je wskazać gimnazjaliści).
 - W ramach pogłębienia analiz nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, przeprowadzono wśród mieszkańców Gminy Poronin **II badanie ankietowe, tym razem w podziale na podobszary rewitalizacji** (październik 2016 r.). W badaniu prowadzonym drogą tradycyjną (ankiety papierowe) oraz elektroniczną (formularz do wypełnienia on-line) udział wzięli mieszkańcy wszystkich podobszarów rewitalizacji. **W sumie, formularze ankietowe wypełniło 118 osób.**

Najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych w gminie spotkań i badań zostały zaprezentowane w raportach oraz wykorzystane w:

- pogłębionej analizie podobszarów rewitalizacji,
 - identyfikacji kluczowych problemów / wyzwań dla obszaru rewitalizacji w Gminie,
 - identyfikacji i określeniu przedsięwzięć mających stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy (wyzwania).
- W ramach prac nad GPR odbyło się w dniu 3 listopada 2016 r. spotkanie Komitetu Rewitalizacji.
- Miało ono na celu omówienie kluczowych założeń GPR: **kluczowe problemy obszaru rewitalizacji** (ich przyczyny, skutki, wyzwania - czyli jak je rozwiązać), cele i kierunki działań oraz przedsięwzięcia, jako odpowiedź na zidentyfikowane obszary.
- Konsultacje projektu Uchwały dotyczącej przyjęcia do realizacji GPR zostały zaplanowane zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, a raport z konsultacji podobnie jak po pierwszym etapie prac, zaprezentowany będzie mieszkańcom.

14.2. Partnerstwo i partycypacja we wdrażaniu i ocenie GPR

Partycypacja ma również kluczowe znaczenie na dalszych etapach prowadzenia prac nad GPR, takich jak monitorowanie, wdrażanie i ocena procesu. Głos interesariuszy procesu reprezentowany jest przez powołany w Gminie Poronin **Komitet Rewitalizacji**.

Komitet jest organem stanowiący „*forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczą/doradczą burmistrza*”.

Jak powołaliśmy Komitet Rewitalizacji:

W Gminie Poronin został on powołany Zarządzeniem Nr 49/2016 Wójta Gminy Poronin z dnia 21.10.2016r. w sprawie powołania na członków Komitetu Rewitalizacji dla Gminy Poronin oraz ze względu na błędy redaktorskie skorygowany Zarządzeniem Nr 50/2016 Wójta Gminy Poronin z dnia 26.10.2016r. w sprawie zmiany zarządzenia dotyczącego powołania na członków Komitetu Rewitalizacji dla Gminy Poronin. Komitet Rewitalizacji dla Gminy Poronin liczy łącznie 35 członków, którzy spotykać się będą minimum dwa razy do roku. Komitet Rewitalizacji w Gminie Poronin, reprezentuje mieszkańców obszarów rewitalizacji i interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, jednostki gminne, organizacje pozarządowe oraz inne grupy z Gminy Poronin.

Regulamin Komitetu Rewitalizacji dla gminy Poronin został ustanowiony na podstawie Uchwały Rady Gminy nr XXII/129/2016 z dnia 7.09.2016 r. w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji dla Gminy Poronin.

Ustanowiono go zatem zgodnie z wymogami ustawowymi.

Informacja o naborze członków do Komitetu zgodnie z regulaminem ogłoszona została na stronie internetowej Urzędu - (<http://www.poronin.pl/gmina/program-rewitalizacji>) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (<http://bip.malopolska.pl/ugporonin,m,287260,2016.html>), zapewniając interesariuszom możliwość **uczestniczenia w procesach decyzyjnych poprzez swoich przedstawicieli, którzy mogli się zgłaszać do Komitetu zgodnie z założeniami ww. Uchwały, w otwartym ogłoszonym naborze.**

Prace i zadania Komitetu Rewitalizacji

Na pierwszym posiedzeniu, członkowie Komitetu wybierają spośród swojego składu, tak zwane Prezydium Komitetu, w skład którego wchodzi Przewodniczący Komitetu i dwóch Zastępców Przewodniczącego Komitetu. Wybór Prezydium Komitetu następuje w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów spośród powołanych członków Komitetu, przy wymaganej obecności przynajmniej połowy członków Komitetu. Nastąpiło to w dniu 3 listopada 2016, w trakcie pierwszego spotkania KR.

Komitet jest jednym z organów odpowiedzialnych za monitorowanie procesu wdrażania i realizacji GPR.

Podstawą systemu monitorowania jest ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji. Ma on kluczowe znaczenie dla doskonalenia projektu w trakcie jego realizacji, to też kolejne etapy partycypacji, tym razem służącej śledzeniu postępów (lub zauważenie ich braku) w procesie działań na rzecz przyjętych celów.

Komitet współpracuje również z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji, który składać się będzie z Wójta Gminy Poronin oraz przedstawicieli najważniejszych komórek/jednostek organizacyjnych, w tym Koordynatora ds. Rewitalizacji, mających na celu wdrażanie operacyjne założeń GPR.

Komitet Rewitalizacji tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, na podstawie półrocznego sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania programu. Przed końcem roku, Komitet Rewitalizacji w porozumieniu z zespołem zadaniowym i koordynatorem ds. rewitalizacji, formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w kolejnym roku.

Partnerstwo w procesie monitorowania odbywać się będzie między innymi poprzez ewaluację projektów, której dokonywać będą również biznesowi i społeczni wykonawcy i partnerzy. Będą oni zobligowani, zgodnie z prowadzonym przez Gminę systemem monitoringu, do przekazywania we wskazanych okresach, koniecznych do analiz danych, które będą podstawą do przygotowywanych sprawozdań okresowych. Za całość procesu monitorowania GPR, odpowiedzialny będzie koordynator rewitalizacji przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji.

Reasumując należy podkreślić, że **partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu** (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Osadza się to na rozumieniu **potrzeby skonsolidowania wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji i jest ważnym warunkiem sukcesu**. Dlatego w zaprezentowanym podejściu partycypacja **ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy**, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale **dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska**.

15. OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ KONIECZNE ZMIANY PRAWNE

15.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Poronin na lata 2016 – 2023 jest dokumentem planistycznym, wyznaczającym cele i kierunki działań dla gminy, w zakresie rewitalizacji, stanowiącej „proces, którego głównym celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki”. Ze względu na poprzedzający stworzenie GPR proces diagnozowania obszaru gminy i zbieżność obszarów diagnozy z zakresem diagnostycznym innych dokumentów planistycznych, jest on w wielu punktach zgodny z celami i kierunkami działań przyjętymi w tych dokumentach – zarówno na poziomie Gminy Poronin jak i powiatu tatrzańskiego.

15.1.1. Strategia Rozwoju Gminy Poronin na lata 2016 – 2025

Strategia Rozwoju Gminy Poronin na lata 2016 – 2025 jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych samorządu gminy, wyznaczającym najważniejsze obszary i cele długofalowej polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy, sposoby ich realizacji (kierunki działań), a także metody i narzędzia weryfikacji osiągniętych rezultatów. W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz gminy, ale również jako narzędzie komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością lokalną oraz partnerami gminy. Jest narzędziem wspierania pozytywnych przemian wewnętrznych, wykorzystywania szans rozwojowych i niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu.

Strategia Rozwoju i Gminny Program Rewitalizacji Gminy Poronin wykazują zgodność w wielu istotnych punktach. Szczególną zbieżność zaobserwowano w obszarze kierunków działań wynikających z celu 1. GPR - AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA, szczególnie w zakresie działań ukierunkowanych na dbanie o dziedzictwo niematerialne Gminy, jako element integrujący społeczność i potrzebę związaną z kreowaniem miejsc do integracji dla mieszkańców, a także niezwykle istotne aspekty edukacyjne, związane z podnoszeniem jakości edukacji, która jest szansą dla rozwoju społecznego i wzmocnienia lokalnego rynku pracy, poprzez silny kapitał społeczny.

W zakresie celu 2. GPR - OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – także można odnaleźć punkty zbieżne z kierunkami działań proponowanymi w Strategii. W obu dokumentach wskazuje się na konieczność stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości i wspierania lokalnych inicjatyw w tworzeniu miejsc pracy. Także cel 3. - SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA – zwracający szczególną uwagę na konieczność poprawy sytuacji komunikacyjnej mieszkańców i jednocześnie zadbanie o poprawę stanu środowiska naturalnego znalazł swoje odzwierciedlenie w kierunkach wskazywanych w Strategii, co potwierdza poprawność analiz i wysuwanych na ich podstawie wniosków dotyczących stanu gminy i potrzeb lokalnej społeczności.

15.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych W Gminie Poronin na lata 2014 – 2024

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, do stworzenia i realizacji którego Gminę zobowiązuje ustawa o pomocy społecznej w art. 17. Dokument ten określa cele

z zakresu polityki społecznej, której zadaniem jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych, przy szczególnym uwzględnieniu rodzin, które mimo zmian społecznych pozostają podstawową komórką budującą społeczeństwo.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych podobnie jak GPR skupia się szczególnie na diagnozowaniu i wskazywaniu kierunków działań mających na celu rozwiązywanie problemów lokalnej społeczności. W związku z tym dokumenty wykazują zbieżność zwłaszcza w zakresie kierunków działań zaproponowanych w celu pierwszym GPR – 1. AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA. Szczególnie mocno podkreślone tu zostały działania związane z koniecznością poszerzenia oferty związanej z systemem wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Strategia dużo miejsca poświęca rodzinie, podkreślając jednak konieczność diagnozowania i monitorowania potrzeb innych osób zagrożonych wykluczeniem, również na rynku pracy. GPR natomiast proponuje pójście dalej i zrewidowanie sposobu myślenia o systemie pomocy społecznej. Obydwa dokumenty korelują również w obszarze celu drugiego GPR – 2. OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – szczególnie w zakresie konieczności wspierania osób zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy.

15.1.3. Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2012 – 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Tatrzańskiego na lata 2014 – 20240 jest podstawowym dokumentem planistycznym lokalnego samorządu, w którym sformułowano wizję rozwoju powiatu, odnosząc się do specyfiki gmin wchodzących w jego skład i ukierunkowując na poziomie ogólnym politykę prorozwojową powiatu w obszarze społecznym i gospodarczym w granicach przyznanych ustawowo samorządowi powiatowemu kompetencji.

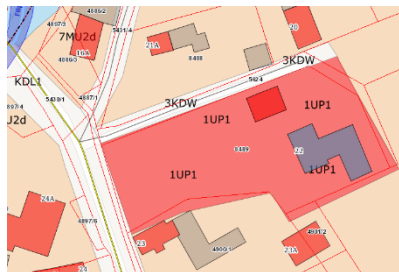
Chociaż Strategia Powiatu odnosi się do kwestii bardziej ogólnych ze względu na szersze pole odniesienia, to niektóre kwestie poruszane w GPR są zbieżne z problemami szerzej występującymi w regionie. Istotnym aspektem w obu dokumentach jest kwestia wykorzystania zasobów związanych z dziedzictwem regionu do celów turystycznych i marketingowych. Podkreśla się również konieczność działań w obszarze ochrony środowiska, szczególnie poprawy jakości powietrza, ochrony zasobów leśnych i uregulowanie kwestii dostępu do systemów wodno – kanalizacyjnych. Dokumenty korelują również w zakresie problemów społecznych podnosząc konieczność udzielania większego wsparcia rodzinom, szczególnie tym znajdującym się w trudnej sytuacji. W obu dokumentach została także poruszona sprawa komunikacji i związanych z nią problemów bezpieczeństwa na drogach, a także braku możliwości pełnego wykorzystywania zasobów do rozwoju turystyki w regionie.

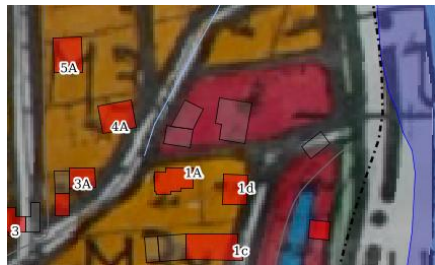
CELE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PORONIN NA LATA 2016 - 2023	CEL. 1. AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA				CEL 2. OŻYWIENIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			CEL 3. SPRZYJANIE MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW I ZAPEWNIENIE ZDROWEGO ŚRODOWISKA			
KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PORONIN NA LATA 2016 - 2023	1.1. ZWERYFIKOWAĆ I WZMOCNIĆ SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI	1.2. WZMOCNIĆ SYSTEM EDUKACJI, JAKO FUNDAMENT SPOŁECZNO - GOSPODARCZY	1.3. STWORZYĆ PRZESTRZEŃ DLA AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW	1.4. ZADBAĆ O DZIEDZICTWO, JAKO WARTOŚĆ NA RZECZ BUDOWY WSPÓLNOTY	2.1. WSPIERAĆ OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM Z RYNKU PRACY	2.2. STWARZAĆ WARUNKI DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW I TWORZENIA NOWYCH MIEJSC PRACY	2.3. WYPRACOWAĆ ORAZ PROMOWAĆ SPÓJNĄ I WSPÓLNĄ OFERTĘ USŁUG, OPARTYCH O LOKALNE DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE	3.1. STWORZYĆ SPRAWNĄ I BEZPIECZNĄ SIECI POŁĄCZEŃ W KOMUNIKACJI WEWNĄTRZGMINNEJ ORAZ ZEWNĘTRZNEJ	3.2. ZWIĘKSZYĆ BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW W RUCHU DROGOWYM	3.3. EDUKOWAĆ NA RZECZ ZACHOWAŃ PROEKOLOGICZNYCH MIESZKAŃCÓW I PODEJMOWAĆ DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI	3.4. INWESTOWAĆ W ROZBUDOWĘ SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ
STRATEGIA ROZWOJU GMINY PORONIN NA LATA 2016 - 2025											
1. ZRÓWNOWAŻONA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO			X								
2. ZACHOWANIE I SZERSZE WŁĄCZANIE DO ŻYCIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY PORONIN				X							
3. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM PRZYRODNICZYM										X	
4. EFEKTYWNY SYSTEM OŚWIATY PRZYGOTOWUJĄCY DO SUBREGIONALNEGO RYNKU PRACY I KSZTAŁTUJĄCY CECHY PRZEDSIĘBIORCZE		X									
5. WZMACNIANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ I AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW						X					

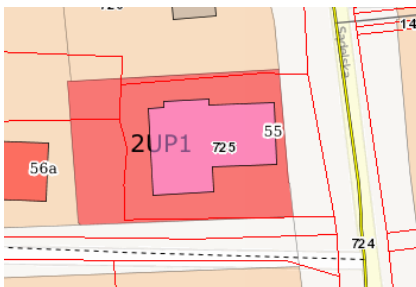
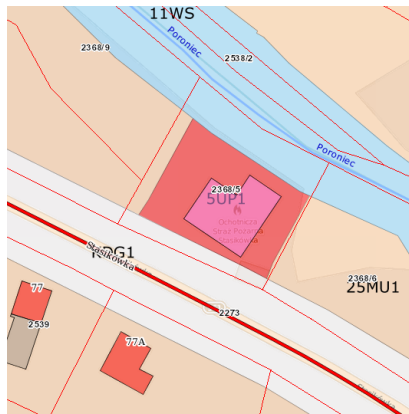
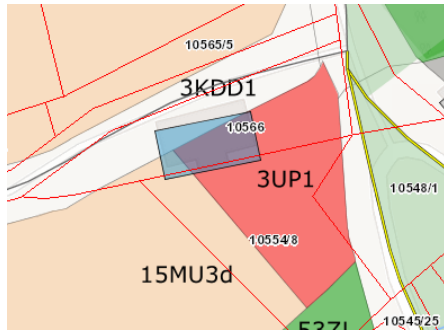
6. DOSKONALENIE POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH								X			
7. KOMPLEKSOWE DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I PODNOSZENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	X										
8. KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI SPRZYJAJĄCEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			X								
9. NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE PUBLICZNE											
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PORONIN NA LATA 2014 - 2024											
1. WZMOCNIENIE POZYCJI RODZINY W OBLCZU JEJ KRYZYSU	X	X	X								
2. UŁATWIENIE FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM	X		X								
3. WSPIERANIE AKTYWNOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY	X				X	X					
4. OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ WYSTĘPUJĄCYCH W SPOŁECZEŃSTWIE	X										
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU TATRZAŃSKIEGO NA LATA 2012 - 2020											
I. KONKURENCYJNA, NOWOCZESNA I ZRÓŻNICOWANA OFERTA TURYSTYCZNO KLIMATYCZNA I SPORTOWA						X	X				
II. WYSOKA JAKOŚĆ I POWSZECHNY DOSTĘP DO EDUKACJI I KULTURY		X		X			X				
III. SPRAWNA OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	X		X								
IV. SPRAWNA, ŁATWA I RÓŻNORODNA KOMUNIKACJA								X			
V. CZYSTE ŚRODOWISKO I CHRONIONY KRAJOBRAZ											X
VI. BEZPIECZEŃSTWO DLA MIESZKAŃCÓW I PRZYJEZDNYCH											
VII. KONSOLIDACJA I USPRAWNIE NIE ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ											

15.2 Analiza zgodności zamierzeń projektowych z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) / Studium Uwarunkowań

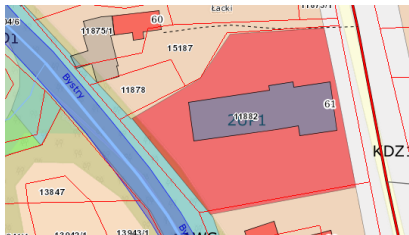
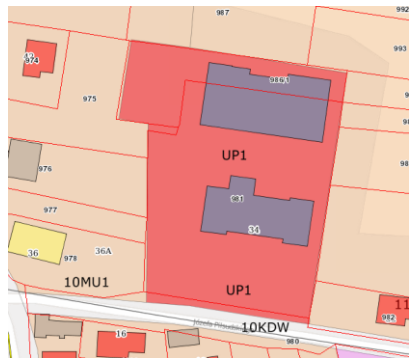
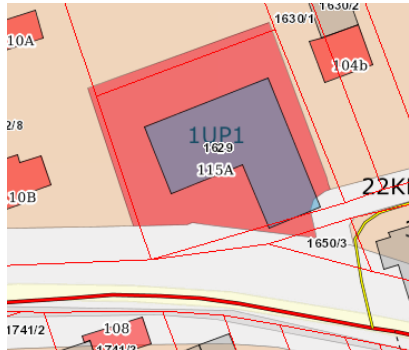
Poniżej zaprezentowano analizę planowanych przedsięwzięć i poszczególnych projektów/inwestycji składających się na nie, w celu weryfikacji poprawności przyjętych rozwiązań, mających na celu poprawę sytuacji na obszarach rewitalizowanych z *Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego*.

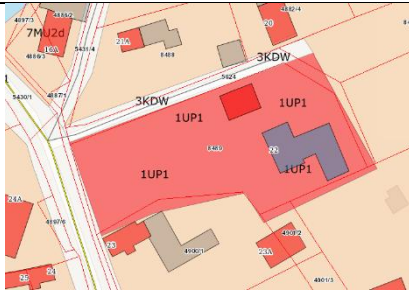
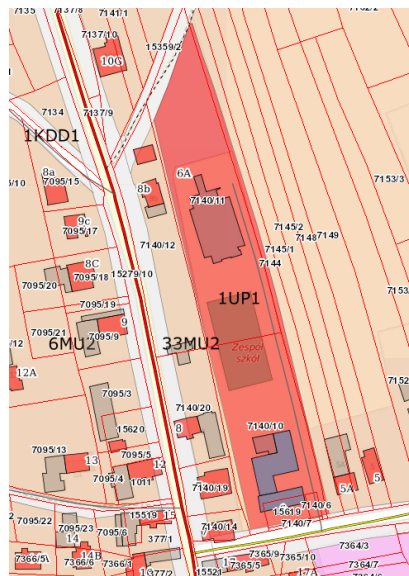
Lp.	Projekt	Lokalizacja	Rysunek MPZP	Opis funkcji w MPZP	Konkluzja / uwagi
PRZEDSIĘWZIĘCIE 1 PRZESTRZEŃ DLA NAS: Stworzenie przestrzeni i oferty czasu wolnego oraz miejsca aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców Gminy Poronin (sieć GOK)					
1	Gminny Ośrodek Kultury w Poroninie	ul. Piłsudskiego 2		U3 – TEREN USŁUG PUBLICZNYCH, MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR III/11/98 Rady Gminy Poronin z dnia 09 grudnia 1998 r.	Zamierzenie zgodne z MPZP Postulowana zmiana planu dla doprecyzowania warunków zagospodarowania terenu z organem właściwym ds. ochrony zabytków
2	Filia GOK w Małym Cichem	Budynek obok SP Małe Ciche, Małe Ciche 22, dz. nr ewid. 8489 Małe Ciche		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/161/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA MAŁE CICHE 1	Zamierzenie zgodne z MPZP

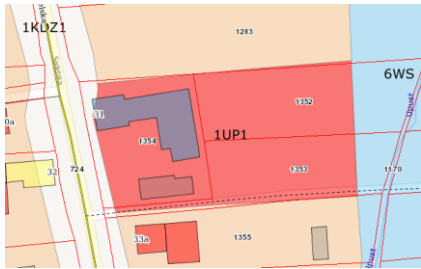
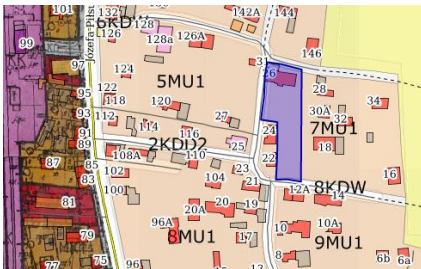
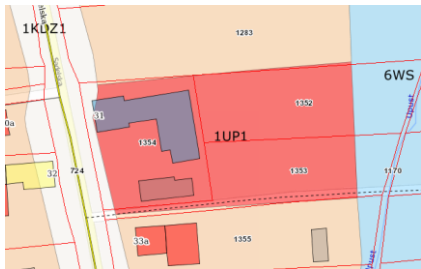
3	Filia GOK w Zębie	Istniejąca szkoła podstawowa			Obiekt istniejący - zakres projektu nie wymaga pozwolenia na budowę i zmiany sposobu użytkowania
4	Poroniańskie Centrum Kultury i Dziedzictwa Podhala w Suchem	dz. nr ewid. 78/42 (dawniej 78/29) w Suchem		U4x - teren usług publicznych. MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XII/104/99 Rady Gminy Poronin z dnia 06 sierpnia 1999 r.	Zamierzenie zgodne z MPZP
PRZEDSIĘWZIĘCIE 2: ŚWIETLICE MIEJSCEM AKTYWIZACJI I INTEGRACJI: Tworzenie i/lub doposażenie świetlic jako przestrzeni uzupełniającej działanie Gminnego Ośrodka Kultury Poronin					
5	Doposażenie świetlicy w Bustryku				Obiekt istniejący - zakres projektu nie wymaga pozwolenia na budowę i zmiany sposobu użytkowania
6	Doposażenie świetlicy w Suchem				Obiekt istniejący - zakres projektu nie wymaga pozwolenia na budowę i zmiany sposobu użytkowania
7	Doposażenie świetlicy w Poroninie				Obiekt istniejący - zakres projektu nie wymaga pozwolenia na budowę i zmiany sposobu użytkowania

8	Utworzenie świetlicy w Murzasichlu w budynku OSP	ul. Sądecka 55, dz. nr ewid. 725 w Murzasichlu		2UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/162/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA MURZASICHLE	Zamierzenie zgodne z MPZP
9	Utworzenie świetlicy w Stasikówce w budynku OSP	OSP Stasikówka		5UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXV/184/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 19 CZERWCA 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA PORONIN W CZĘŚCI P II ORAZ SOŁECTWA STASIKÓWKA	Zamierzenie zgodne z MPZP
10	Utworzenie świetlicy w Nowem Bystrem (Kule-Słodczyki) w budynku szkoły			3UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/164/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA NOWE BYSTRE	Zamierzenie zgodne z MPZP dla dominującej części budynku. Postulowana korekta do zmienionej struktury władania w najbliższej edycji zmian MPZP

PRZEDSIĘWZIĘCIE 3:

RODZIC Z DZIECKIEM I ... SĄSIADEM: Place zabaw blisko, twórczo i interesująco					
11	Utworzenie placu zabaw w Nowem Bystrem	Szkoła Nowe Bystre 61, dz. nr 11882/7		2UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/164/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA NOWE BYSTRE	Zamierzenie zgodne z MPZP
12	Utworzenie placu zabaw w Poroninie	Szkoła Poronin, ul. J. Piłsudskiego 34, dz. nr ewid. 981/2, 981/1, 986/1		UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXII/114/2012 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 9 LIPCA 2012 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA PORONIN W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ TERENU P I („WYCIĄG”)	Zamierzenie zgodne z MPZP
13	Utworzenie placu zabaw w Suchem	Suche 115 A, dz. nr ewid. 1629		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXV/185/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 19 CZERWCA 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA SUCHE W TZW. CZĘŚCI S1	Zamierzenie zgodne z MPZP

14	Utworzenie placu zabaw w Małym Cichem	Małe Ciche 22, dz. nr ewid. 8489 Małe Ciche		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/161/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA MAŁE CICHE 1	Zamierzenie zgodne z MPZP
PRZEDSIĘWZIĘCIE 4: SUKCES ZACZYNA SIĘ W PRZEDSZKOLU: UZUPEŁNIENIE SIECI PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY PORONIN					
15	Stworzenie wielooddziałowego gminnego przedszkola w Zębie przy SP	SP Ząb 6, dz. nr ewid. 7140/10 Ząb		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXV/186/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 19 CZERWCA 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA ZĄB	Zamierzenie zgodne z MPZP

15	Stworzenie przedszkola w Murzasichlu	Szkoła Murzasichle, ul. Sądecka 31, dz. nr ewid. 1354		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/162/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA MURZASICHLE	Zamierzenie zgodne z MPZP
17	Budowa przedszkola w Poroninie	Poronin ul. Anieli Gut-Słapińskiej 26 Działka nr 189		7MU1 - TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXII/114/2012 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 9 LIPCA 2012 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA PORONIN W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ TERENU P I („WYCIĄG”)	Zamierzenie zgodne z MPZP (jako funkcji dopuszczalnej)
PRZEDSIĘWZIĘCIE 5: SKS – SPORTOWO, KREATYWNIE z SĄSIADEM					
18	Budowa sali gimnastycznej w Murzasichlu	Szkoła Murzasichle, ul. Sądecka 31, dz. nr ewid. 1352 oraz 1353.		1UP1 - TERENY USŁUG PUBLICZNYCH MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/162/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA MURZASICHLE	Zamierzenie zgodne z MPZP przy zagospodarowaniu uwzględniającym następujące zasady zagospodarowania terenu: 1) wskaźnik intensywności zabudowy – maksymalnie 0,40, 2) powierzchnia terenu biologicznie czynna – minimum 50%

19	Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem	Teren położony bezpośrednio za Remizą OSP w Nowem Bystrem.		US4 - TERENY SPORTU I REKREACJI MPZP Nazwa: UCHWAŁA NR XXXI/164/2013 RADY GMINY PORONIN Z DNIA 14 LUTEGO 2013 R. W SPRAWIE ZMIANY MPZP SOŁECTWA NOWE BYSTRE W Studium uwarunkowań MU1 - OBSZAR Kształtowania zabudowy mieszkalnej, mieszkalno-usługowej i zagrodowej	Funkcja NIEZGODNA z MPZP – wymagana zmiana MPZP Ograniczenia kierunków zagospodarowania w SUIKZ „w zakresie kształtowania zabudowy dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkalno – usługowej, zagrodowej i usługowej” - mogą stanowić barierę. Należy przeanalizować możliwość kształtowania funkcji przy ograniczeniach wynikających z powyższych zapisów i podjąć decyzję o ew. zmianie studium.
----	---	--	--	---	--

Przeprowadzona analiza zgodności zaplanowanych w GPR działań z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego wykazała, że poza 1 z analizowanych 19 rozwiązań inwestycyjnych (pod numerem 19 w powyższej tabeli), wykazano zgodność ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poronin oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych miejscowości. W kontekście jednego obszaru, dla którego nie wykazano zgodności (na etapie prac nad GPR teren ten miał inne przeznaczenie), rekomenduje się zmiany w prawie miejscowym uwzględniające planowane działania.

15.3 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach i planach przestrzennych

Poniżej przedstawiono wnioski z analizy dotyczącej konieczności dokonania niezbędnych zmian w zakresie uchwał czy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zmian.

LP.	Dokument / akt prawa	Czy zmiany są potrzebne i zakres zmian
1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zmian MPZP sołectwa Nowe Bystre	Wymagana zmiana w kontekście planowanej inwestycji nr 19 (zgodnie z tabelą w punkcie 15.1): Budowa sali gimnastycznej w Nowem Bystrem Funkcja planowanego obiektu NIEZGODNA z MPZP - wymagana zmiana MPZP Ograniczenia kierunków zagospodarowania w SUIKZ „w zakresie kształtowania zabudowy dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkalno – usługowej, zagrodowej i usługowej” - mogą stanowić barierę. Rekomendacje/zmiany: Należy przeanalizować możliwość kształtowania funkcji przy ograniczeniach wynikających z powyższych zapisów i podjąć decyzję o ew. zmianie studium.
2.	Zmiany niezbędne w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322)	Nie dotyczy
3.	Uchwała o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji (wynika z art. 7 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji)	Uchwała podjęta w kontekście obowiązujących obszarów rewitalizacji, nie wymaga zmian.
4.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	Nie dotyczy
5.	Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF)	Po zatwierdzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym listy przedsięwzięć podstawowych niezbędnym będzie aktualizacja WPF, w zakresie wynikającym z budżetu przedsięwzięć podstawowych. Jako służących realizacji zadań własnych Gminy.

16. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunki:

Rysunek 1. Gmina Poronin oraz jej położenie w powiecie tatrzańskim	10
Rysunek 2. Tereny spełniające ustawowe kryterium obszaru zdegradowanego w granicach Gminy Poronin.....	23
Rysunek 3. Wielkość wskaźnika syntetycznego degradacji w obszarze Gminy Poronin – liczba czynników kryzysowych powyżej mediany	24
Rysunek 4. Obszary zdegradowane w gminie Poronin.....	25
Rysunek 5. Granice obszarów zdegradowanych na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych	25
Rysunek 6. Obszar rewitalizacji w gminie Poronin	27
Rysunek 7. Granice podobszarów rewitalizacji na tle wskaźnika liczby czynników kryzysowych.....	28
Rysunek 8. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego	29

Tabele:

Tabela 1. Analizowane wskaźniki cząstkowe.....	14
Tabela 2. Powierzchnia w hektarach oraz liczba mieszkańców podobszarów rewitalizacji w Gminie Poronin.....	27
Tabela 3. Podstawowe wskaźniki dotyczące obszaru rewitalizacji	29

17. ZAŁĄCZNIKI do GPR

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Poronin na lata 2016-2023

Dokument diagnozy potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia

Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Poronin na lata 2016-2023

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.